

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Šajā izdevumā ir iekļautas Līguma par Eiropas Savienību (LES) un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD), kā arī minēto Līgumu protokolu un pielikumu konsolidētās versijas, ietverot grozījumus, kas izdarīti ar Lisabonas līgumu, kurš parakstīts Lisabonā, 2007. gada 13. decembrī un stāties spēkā 2009. gada 1. decembrī. Šajā izdevumā ietvertas arī deklarācijas, kas pievienotas Lisabonas līgumu pieņemušās Starpvaldību konferences Nobeiguma aktam.

Tāpat šajā izdevumā iekļauti grozījumi, kuri izdarīti ar Protokolu, ar ko groza Protokolu par pārejas noteikumiem, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam, grozījumi, kuri izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 741/2012 (2012. gada 11. augusts), ar ko groza Protokolu par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem un tā I pielikumu, kā arī grozījumi, kuri izdarīti ar Eiropadomes Lēmumiem 2010/718/ES (2010. gada 29. oktobris) un 2012/419/ES (2012. gada 11. jūlijs), ar ko groza statusu, kas Senberteļemī salai un Majotai piešķirts attiecībā uz Eiropas Savienību. Šajā publikācijā ietverts arī LESD 136. panta 3. punkts, kas pievienots saskaņā ar Eiropadomes Lēmumu 2011/199/ES (2011. gada 25. marts), ar ko Līguma par Eiropas Savienības darbību 136. pantu groza attiecībā uz stabilizācijas mehānismu dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, pēc tam, kad dalībvalstis pabeigušas ratifikācijas procedūras. Šī publikācija cita starpā satur grozījumus, kas veikti ar Horvātijas Republikas Pievienošanās aktu. Šajā izdevumā ir ietverti arī grozījumi, kas veikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2015/2422 (2015. gada 16. decembris), ar ko groza protokolu par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem.

Šajā izdevumā ir ietverti arī līdz 2016. gada martam veiktie kļūdu labojumi.

Šajā izdevumā iekļauta arī Eiropas Savienības pamattiesību harta, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja Strasbūrā, 2007. gada 12. decembrī (OV C 303, 14.12.2007., 1. lpp.). Minētais teksts pielāgojot pārņem 2000. gada 7. decembrī pasludināto Hartu un aizstāj to no 2009. gada 1. decembra, proti, Lisabonas līguma spēkā stāšanās dienas. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 1. punkta pirmo daļu 2007. gada Hartai ir tāds pats juridisks spēks kā Līgumiem.

Šā izdevuma mērķis ir atvieglot darbu ar minētajiem dokumentiem, un tas nerada saistības Eiropas Savienības iestādēm.

**LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBU
KONSOLIDĒTĀ VERSIJA**

Satura rādītājs

	Lappuse
LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBU KONSOLIDĒTĀ VERSIJA	13
PREAMBULA	15
I SADAĻA KOPĪGI NOTEIKUMI	16
II SADAĻA NOTEIKUMI PAR DEMOKRĀTIJAS PRINCIPIEM	20
III SADAĻA NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ SAVIENĪBAS IESTĀDĒM	22
IV SADAĻA CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI	27
V SADAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR SAVIENĪBAS ĀRĒJO DARBĪBU UN ĪPAŠI NOTEIKUMI PAR KOPĒJO ĀRPOLITIKU UN DROŠĪBAS POLITIKU	28
1. nodaļa Vispārīgi noteikumi par Savienībasārējo darbību	28
2. nodaļa Īpaši noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku	30
1. iedaļa Kopīgi noteikumi	30
2. iedaļa Noteikumi attiecībā uz kopējo drošības un aizsardzības politiku	38
VI SADAĻA NOBEIGUMA NOTEIKUMI	41

PROTOKOLI	201
Protokols (Nr. 1) par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā	203
Protokols (Nr. 2) par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu	206
Protokols (Nr. 3) par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem	210
Protokols (Nr. 4) par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem	230
Protokols (Nr. 5) par Eiropas Investīciju bankas statūtiem	251
Protokols (Nr. 6) par Savienības iestāžu, dažu struktūru, organizāciju un struktūrvienību atrašanās vietu	265
Protokols (Nr. 7) par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā	266
Protokols (Nr. 8) par Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 2. punktu, kas attiecas uz Savienības pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai	273
Protokols (Nr. 9) par Padomes lēmumu attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punkta un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta īstenošanu laikposmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2017. gada 31. martam, no vienas puses, un pēc 2017. gada 1. aprīļa, no otras puses	274
Protokols (Nr. 10) par pastāvīgu strukturētu sadarbību, kas izveidota ar Līguma par Eiropas Savienību 42. pantu	275
Protokols (Nr. 11) par 42. pantu Līgumā par Eiropas Savienību	278
Protokols (Nr. 12) par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru	279
Protokols (Nr. 13) par konverģences kritērijiem	281
Protokols (Nr. 14) par Eurogrupu	283

Lappuse

Protokols (Nr. 15)	par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti	284
Protokols (Nr. 16)	par dažiem noteikumiem attiecībā uz Dāniju	287
Protokols (Nr. 17)	par Dāniju	288
Protokols (Nr. 18)	par Franciju	289
Protokols (Nr. 19)	par Šengenas acquis, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā . . .	290
Protokols (Nr. 20)	par Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. panta dažu aspektu piemērošanu Apvienotajai Karalistei un Īrijai	293
Protokols (Nr. 21)	par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu	295
Protokols (Nr. 22)	par Dānijas nostāju	298
Protokols (Nr. 23)	par dalībvalstu ārlietām attiecībā uz ārējo robežu šķērsošanu . . .	303
Protokols (Nr. 24)	par patvērumu Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņiem	304
Protokols (Nr. 25)	par kopīgas kompetences īstenošanu	306
Protokols (Nr. 26)	par sabiedriskiem pakalpojumiem	307
Protokols (Nr. 27)	par iekšējo tirgu un konkurenci	308
Protokols (Nr. 28)	par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju	309
Protokols (Nr. 29)	par sabiedriskās apraides sistēmu dalībvalstīs	311
Protokols (Nr. 30)	par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošanu Polijai un Apvienotajai Karalistei	312
Protokols (Nr. 31)	par Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas savienībā	314
Protokols (Nr. 32)	par īpašuma iegādi Dānijā	317
Protokols (Nr. 33)	par Līguma par Eiropas Savienības darbību 157. pantu	318

	Lappuse
Protokols (Nr. 34) par īpašo režīmu Grenlandei	319
Protokols (Nr. 35) par Īrijas Konstitūcijas 40.3.3. pantu	320
Protokols (Nr. 36) par pārejas noteikumiem	321
Protokols (Nr. 37) par EOTK Līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Eiropas Ogļu un tērauda pētniecības fondu	327
 DEKLARĀCIJAS , kas pievienotas Lisabonas Līgumu, kas parakstīts 2007. gada 13. decembrī, pieņēmušās starpvaldību konferences nobeiguma aktam	 335
A. DEKLARĀCIJAS PAR LĪGUMU NOTEIKUMIEM	337
1. Deklarācija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu	337
2. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 2. punktu	337
3. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 8. pantu	337
4. Deklarācija par Eiropas Parlamenta sastāvu	337
5. Deklarācija par Eiropadomes politisko piekrišanu attiecībā uz projektu Lēmumam par Eiropas Parlamenta sastāvu	337
6. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 15. panta 5. un 6. punktu, 17. panta 6. un 7. punktu, kā arī 18. pantu	338
7. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punktu	338
8. Deklarācija par praktiskajiem pasākumiem, kuri jāveic, stājoties spēkā Lisabonas Līgumam, saistībā ar Eiropadomes prezidentūru un Ārlietu padomi	340
9. Deklarācija par 16. panta 9. punktu Līgumā par Eiropas Savienību attiecībā uz Eiropadomes lēmumu par Padomes prezidentūru	341
10. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 17. pantu	342
11. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 6. un 7. punktu	342
12. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 18. pantu	342

	Lappuse
13. Deklarācija par kopējo ārpolitiku un drošības politiku	343
14. Deklarācija par kopējo ārpolitiku un drošības politiku	343
15. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 27. pantu	343
16. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 55. panta 2. punktu . . .	344
17. Deklarācija par Savienības tiesību aktu augstāku spēku	344
18. Deklarācija attiecībā uz kompetenču robežām	344
19. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pantu	345
20. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu	345
21. Deklarācija par personas datu aizsardzību tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un policijas sadarbībā	345
22. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 48. pantu un 79. pantu	346
23. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 48. panta otro daļu	346
24. Deklarācija par to, ka Eiropas Savienība ir tiesību subjekts	346
25. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 75. un 215. pantu	346
26. Deklarācija par dalībvalsts nepiedalīšanos kādā pasākumā, kas ierosināts, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu	346
27. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 85. panta 1. punkta otro daļu	347
28. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 98. pantu	347
29. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 2. punkta c) apakšpunktu	347
30. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. pantu	347
31. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 156. pantu	348
32. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 168. panta 4. punkta c) apakšpunktu	348
33. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 174. pantu	349
34. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 179. pantu	349
35. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 194. pantu	349

Lappuse

36.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantu par to, kā dalībvalstīm apspriest un slēgt starptautiskus nolīgumus attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu	349
37.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 222. pantu	349
38.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 252. pantu par ģenerālvokātu skaitu Tiesā	350
39.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu	350
40.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 329. pantu	350
41.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pantu	350
42.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pantu	351
43.	Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. panta 6. punktu	351
B.	DEKLARĀCIJAS PAR PROTOKOLIEM, KAS PIEVIENOTI LĪGUMIEM	352
44.	Deklarācija attiecībā uz 5. pantu Protokolā par Šengenas acquis, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā	352
45.	Deklarācija attiecībā uz 5. panta 2. punktu Protokolā par Šengenas acquis, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā	352
46.	Deklarācija attiecībā uz 5. panta 3. punktu Protokolā par Šengenas acquis, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā	352
47.	Deklarācija attiecībā uz 5. panta 3., 4. un 5. punktu Protokolā par Šengenas acquis, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā	352
48.	Deklarācija attiecībā uz Protokolu par Dānijas nostāju	353
49.	Deklarācija par Itāliju	353
50.	Deklarācija attiecībā uz Protokola par pārejas noteikumiem 10. pantu	354
C.	DALĪBVALSTU DEKLARĀCIJAS	355
51.	Beļģijas Karalistes deklarācija par valstu parlamenti	355
52.	Beļģijas Karalistes, Bulgārijas Republikas, Vācijas Federatīvās Republikas, Grieķijas Republikas, Spānijas Karalistes, Itālijas Republikas, Kipras Republikas, Lietuvas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Austrijas Republikas, Portugāles Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas deklarācija par Eiropas Savienības simboliem	355
53.	Čehijas Republikas deklarācija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu	355

	Lappuse
54. Vācijas Federatīvās Republikas, Īrijas, Ungārijas Republikas, Austrijas Republikas un Zviedrijas Karalistes deklarācija	356
55. Spānijas Karalistes un Lielbritānijas, un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija	356
56. Īrijas deklarācija attiecībā uz 3. pantu protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu	356
57. Itālijas Republikas deklarācija par Eiropas Parlamenta sastāvu	357
58. Latvijas Republikas, Ungārijas Republikas un Maltas Republikas deklarācija par vienotās valūtas nosaukuma rakstību Līgumos	357
59. Nīderlandes Karalistes deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 312. pantu	357
60. Nīderlandes Karalistes deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. pantu	358
61. Polijas Republikas deklarācija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu	358
62. Polijas Republikas deklarācija attiecībā uz Protokolu par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošanu Polijai un Apvienotajai Karalistei	358
63. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija par termina "pilsoņi" definīciju	358
64. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija par balsstiesībām Eiropas Parlamenta vēlēšanās	358
65. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija par Līguma par Eiropas Savienības darbību 75. pantu	359
Atbilstības tabula	361
Līgums par Eiropas Savienību	361

**LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBU
KONSOLIDĒTĀ VERSIJA**

PREAMBULA

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS, VIŅAS MAJESTĀTE DĀNIJAS KARALIENE, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS, GRIEKIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅA MAJESTĀTE SPĀNIJAS KARALIS, FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, ĪRIJAS PREZIDENTS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅA KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGS, VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE, PORTUGĀLES REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅAS MAJESTĀTE LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀS KARALISTES KARALIENE, ⁽¹⁾

APŅĒMUŠIES iezīmēt jaunu posmu Eiropas integrācijas procesā, kas sācies, nodibinot Eiropas Kopienas,

IEDVESMOJOTIES no Eiropas kultūras, reliģijas un humānisma mantojuma, kas ir bijis pamats tam, ka ir izveidojušās cilvēka neaizskaramo un neatsavināmo tiesību, demokrātijas, vienlīdzības, brīvības un tiesiskuma kopējas vērtības,

PATUROT PRĀTĀ, cik vēsturiski svarīgi ir tas, ka beigusies Eiropas kontinenta sašķeltība, un to, ka jāliek droši pamati nākotnes Eiropai,

APLIECINOT atbalstu brīvības un demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību respektēšanas principam, kā arī tiesiskuma principam,

APSTIPRINOT savu atbalstu sociālajām pamattiesībām, kas definētas Eiropas Sociālajā hartā, kura parakstīta Turīnā 1961. gada 18. oktobrī, un 1989. gada Kopienas Hartā par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām,

TIEKDAMIES nostiprināt savu tautu solidaritāti, vienlaikus respektējot to vēsturi, kultūru un tradīcijas,

TIEKDAMIES arī turpmāk attīstīt iestāžu demokrātisku un efektīvu darbību, lai vienotā sistēmā tās varētu labāk veikt uzticētos uzdevumus,

APŅĒMUŠIES stiprināt un tuvināt valstu tautsaimniecības un nodibināt ekonomisko un monetāro savienību, kas saskaņā ar šo Līgumu un Līgumu par Eiropas Savienības darbību paredz arī vienotu un stabilu valūtu,

APŅĒMUŠIES veicināt savu tautu ekonomisko un sociālo attīstību, ievērojot noturīgas attīstības principu, pilnīgojot iekšējo tirgu un vēršot plašumā kohēziju un vides aizsardzību, kā arī īstenot tādu politiku, kas reizē ar sasniegumiem ekonomikas integrācijā nodrošinātu attīstību arī citās jomās,

⁽¹⁾ Kopš tā laika par Eiropas Savienības dalībvalstīm ir kļuvušas Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Dānijas Karaliste, Igaunijas Republika, Horvātijas Republika, Īrija, Grieķijas Republika, Spānijas Republika, Kipras Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārija, Maltas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Portugāles Republika, Rumānija, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika, Somijas Republika, Zviedrijas Karaliste un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste.

APŅĒMUŠIES ieviest kopīgu pilsonību savu valstu pilsoņiem,

APŅĒMUŠIES īstenot kopējo ārpolitiku un drošības politiku, paredzot arī pakāpeniski izveidot kopējo aizsardzības politiku, kas varētu pārāugt kopīgā aizsardzībā saskaņā ar 42. panta noteikumiem, tādējādi stiprinot Eiropas identitāti un neatkarību, lai veicinātu mieru, drošību un progresu Eiropā un pasaulē,

APŅĒMUŠIES atvieglināt personu brīvu pārvietošanos, reizē nodrošinot savu tautu drošību un aizsargātību, saskaņā ar šā Līguma un Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumiem izveidojot telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums,

APŅĒMUŠIES arvien ciešāk saliedēt Eiropas tautu savienību, kur saskaņā ar subsidiaritātes principu lēmumu pieņemšana ir cik iespējams tuvināta pilsoņiem,

PAREDZOT turpmākus pasākumus, kas jāveic, lai attīstītos Eiropas integrācija,

IR NOĻĒMUŠI dibināt Eiropas Savienību un tālab iecēluši par saviem Pilnvarotajiem:

(pilnvaroto saraksts nav sniegts)

KAS, iepazīnušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēkā esošām, ir vienojušies par turpmāko.

I SADAĻA KOPĪGI NOTEIKUMI

1. pants

(bijušais LES 1. pants) ⁽¹⁾

Ar šo Līgumu AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES kopīgi nodibina EIROPAS SAVIENĪBU, šē turpmāk "Savienība", kurai dalībvalstis nodod kompetenci savu kopīgo mērķu sasniegšanai.

Šis Līgums ir jauna pakāpe, veidojot vēl ciešāku Eiropas tautu savienību, kur lēmumu pieņemšana ir cik iespējams atklāta un cik iespējams tuvināta pilsoņiem.

Savienības pamatā ir šis Līgums un Līgums par Eiropas Savienības darbību (šē turpmāk — Līgumi). Šiem abiem Līgumiem ir vienāds juridisks spēks. Savienība aizstāj Eiropas Kopienu un ir tās pēctece.

⁽¹⁾ Šis ir vienīgi indikatīvas norādes. Precīzākas informācijas nolūkā lūgums skatīt atbilstības tabulas, kurās atspoguļota atbilstība starp līgumu veco un jauno numerāciju.

2. pants

Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.

3. pants

(bijušais LES 2. pants)

1. Savienības mērķis ir veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību.

2. Savienība piedāvā saviem pilsoņiem brīvības, drošības un tiesiskuma telpu bez iekšējām robežām, kur personu brīva pārvietošanās ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli, patvēruma meklētājiem, imigrāciju un noziedzības novēršanu un apkarošanu.

3. Savienība izveido iekšējo tirgu. Savienības darbība ir vērsta uz to, lai panāktu stabilu Eiropas attīstību, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomiskā izaugsme un cenu stabilitāte, sociālā tirgus ekonomika ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, kā arī vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu. Tā veicina zinātnes un tehnikas attīstību.

Tā apkaro sociālo atstumtību un diskrimināciju un veicina sociālo taisnīgumu un aizsardzību, sieviešu un vīriešu līdztiesību, paaudžu solidaritāti un bērnu tiesību aizsardzību.

Tā veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un solidaritāti dalībvalstu starpā.

Tā respektē savu kultūru un valodu daudzveidību un nodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un sekmēšanu.

4. Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro.

5. Attiecībās ar citām pasaules daļām Savienība atbalsta un sekmē savas vērtības un intereses un palīdz aizsargāt savus pilsoņus. Tā veicina mieru, drošību, ilgtspējīgu Zemes attīstību, solidaritāti un savstarpēju cieņu starp tautām, brīvu un godīgu tirdzniecību, nabadzības izskaušanu un cilvēktiesību un jo īpaši bērnu tiesību aizsardzību, kā arī starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību, tostarp respektējot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus.

6. Savienība tiecas savus mērķus sasniegt ar atbilstīgiem līdzekļiem atkarībā no tā, cik plaša ir attiecīgā kompetence, ko Līgumi tai piešķir.

4. pants

1. Saskaņā ar 5. pantu kompetence, kas Līgumos nav piešķirta Savienībai, paliek dalībvalstīm.
2. Savienība respektē dalībvalstu vienlīdzību saistībā ar Līgumiem, kā arī to nacionālo identitāti, kas raksturīga to politiskajām un konstitucionālajām pamatstrukturām, tostarp reģionālajām un vietējām pašvaldībām. Tā respektē valstu galvenās funkcijas, tostarp nodrošinot valsts teritoriālo integritāti, uzturot likumību un kārtību un aizsargājot valsts drošību. Jo īpaši valsts drošība paliek vienīgi katras dalībvalsts atbildībā.
3. Saskaņā ar lojālas sadarbības principu Savienība un dalībvalstis ar patiesu savstarpējo cieņu palīdz cita citai veikt uzdevumus, ko nosaka Līgumos.

Dalībvalstis veic visus vajadzīgos vispārējos un īpašos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līgumiem vai no Savienības iestāžu aktiem.

Dalībvalstis sekmē Savienības uzdevumu izpildi un atturas no jebkādiem pasākumiem, kuri varētu apdraudēt Savienības mērķu sasniegšanu.

5. pants

(bijušais EKL 5. pants)

1. Savienības kompetenču robežas nosaka kompetences piešķiršanas princips. Savienības kompetenču īstenošanu nosaka subsidiaritātes princips un proporcionālītātes princips.
2. Saskaņā ar kompetences piešķiršanas principu Savienība darbojas tikai to kompetenču robežās, ko tai Līgumos piešķirušas dalībvalstis, lai sasniegtu tajos paredzētos mērķus. Kompetence, kas Līgumos nav piešķirta Savienībai, paliek dalībvalstīm.
3. Saskaņā ar subsidiaritātes principu jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstis centrālā vai reģionālā un vietējā līmenī, bet ierosinātās darbības mēroga vai iedarbības dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī.

Savienības iestādes piemēro subsidiaritātes principu, kas noteikts Protokolā par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu. Valstu parlamenti nodrošina subsidiaritātes principa ievērošanu saskaņā ar minētajā protokolā izklāstīto procedūru.

4. Saskaņā ar proporcionālītātes principu Savienības rīcības saturs un veids ir samērīgs ar Līgumu mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

Savienības iestādes piemēro proporcionālītātes principu, kas noteikts Protokolā par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu.

6. pants

(bijušais LES 6. pants)

1. Savienība atzīst tiesības, brīvības un principus, kas izklāstīti 2000. gada 7. decembra Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kurā pielāgota Strasbūrā, 2007. gada 12. decembrī, un šai Hartai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem.

Hartas noteikumi nekādā ziņā nepaplašina Savienības kompetences, kā tās noteiktas Līgumos.

Hartā paredzētās tiesības, brīvības un principus interpretē saskaņā ar Hartas VII sadaļas vispārējiem noteikumiem, ar ko reglamentē tās interpretēšanu un piemērošanu, un pienācīgi ņemot vērā Hartā minētos paskaidrojumus, kuros izklāsta minēto noteikumu pamatu.

2. Savienība pievienojas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai. Šī pievienošanās neietekmē Savienības kompetences, kā tās noteiktas Līgumos.

3. Pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un kas izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, ir Savienības tiesību vispārīgo principu pamats.

7. pants

(bijušais LES 7. pants)

1. Padome pēc trešdaļas dalībvalstu, Eiropas Parlamenta vai Eiropas Komisijas pamatota priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar četru piektdaļu tās locekļu balsu vairākumu var konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka kāda dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt 2. pantā minētās vērtības. Pirms nākt klajā ar šādu konstatāciju, Padome uzklaua attiecīgo dalībvalsti un, pieņemot lēmumu saskaņā ar to pašu procedūru, var šai dalībvalstij adresēt ieteikumus.

Padome pastāvīgi pārbauda, vai pamatojums, uz kura balstīta konstatācija, vēl aizvien ir spēkā.

2. Eiropadome pēc trešdaļas dalībvalstu vai Eiropas Komisijas priekšlikuma un ar Eiropas Parlamenta piekrišanu var ar vienprātīgu lēmumu konstatēt, ka kāda dalībvalsts vairākkārt nopietni pārkāpusi 2. pantā minētās vērtības, iepriekš aicinot attiecīgo dalībvalsti izteikt savu viedokli.

3. Ja saskaņā ar 2. punktu konstatēti pārkāpumi, tad Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt attiecīgai dalībvalstij uz laiku atņemt dažas tiesības, kas izriet no Līgumu piemērošanas konkrētai dalībvalstij, tostarp šīs dalībvalsts valdības pārstāvja balsstiesības Padomē. To īstenojot, Padome ņem vērā iespējamās sekas, ko šāda tiesību atņemšana var radīt attiecībā uz fizisku un juridisku personu tiesībām un pienākumiem.

Attiecīgai dalībvalstij joprojām ir saistoši Līgumu uzliktie pienākumi.

4. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var vēlāk nolemt mainīt vai atcelt pasākumus, kas veikti saskaņā ar 3. punktu, ja mainās apstākļi, kas likuši tos īstenot.

5. Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei piemērojamie noteikumi par balsošanas kārtību ir noteikti Līguma par Eiropas Savienības darbību 354. pantā.

8. pants

1. Savienība veido īpašas attiecības ar kaimiņvalstīm, lai izveidotu labklājības un labu kaimiņattiecību telpu, kuras pamatā ir Savienības vērtības un kuru raksturo ciešas un mierīgas, uz sadarbību balstītas attiecības.

2. Piemērojot 1. punktu, Savienība var noslēgt īpašus nolīgumus ar attiecīgajām valstīm. Šajos nolīgumos var būt iekļautas savstarpējas tiesības un pienākumi, kā arī iespēja veikt kopīgas darbības. Par to īstenošanu regulāri apspriežas.

II SADAĻA

NOTEIKUMI PAR DEMOKRĀTIJAS PRINCIPIEM

9. pants

Visās darbībās Savienība ievēro pilsoņu vienlīdzības principu, pret ikvienu paužot vienlīdzīgu attieksmi savās iestādēs un struktūrās. Savienības pilsonis ir jebkura persona, kurai ir kādas dalībvalsts pilsonība. Savienības pilsonība papildina valsts pilsonību un neaizstāj to.

10. pants

1. Savienības darbības pamatā ir pārstāvības demokrātija.

2. Pilsoņi Savienības līmenī ir tieši pārstāvēti Eiropas Parlamentā.

Dalībvalstis Eiropadomē pārstāv valstu vai valdību vadītāji, bet Padomē – to valdības, kas savukārt par savu darbību saskaņā ar demokrātijas principiem atbild vai nu savu valstu parlamentiem, vai saviem pilsoņiem.

3. Katram pilsonim ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē. Lēmumus pieņem iespējami atklāti, un tie cik iespējams ir tuvināti pilsoņiem.

4. Politiskās partijas Eiropas līmenī veicina Eiropas politiskās apziņas veidošanos un Savienības pilsoņu gribas izteikšanu.

11. pants

1. Iestādes ar atbilstīgiem līdzekļiem dod pilsoņiem un apvienībām, kas tos pārstāv, iespēju izteikt savus viedokļus visās Savienības darbības jomās un publiski apmainīties ar tiem.
2. Iestādes uztur atklātu, pārredzamu un pastāvīgu dialogu ar minētajām apvienībām un pilsonisko sabiedrību.
3. Eiropas Komisija veic plašas konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm, lai nodrošinātu Savienības darbību saskaņotību un pārredzamību.
4. Savienības pilsoņi, kuru skaits nav mazāks par vienu miljonu un kas pārstāv ievērojamu dalībvalstu skaitu, var izrādīt iniciatīvu un aicināt Eiropas Komisiju saskaņā ar tās pilnvarām iesniegt atbilstīgu priekšlikumu jautājumos, kuros pēc pilsoņu ieskata Līgumu īstenošanai ir nepieciešams Savienības tiesību akts.

Procedūras un nosacījumi šādas iniciatīvas iesniegšanai ir noteikti atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 24. panta pirmajai daļai.

12. pants

Valstu parlamenti aktīvi palīdz nodrošināt Savienības sekmīgu darbību:

- a) saņemot informāciju no Savienības iestādēm un Savienības legīslatīvo aktu projektus saskaņā ar Protokolu par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā;
- b) sekojot tam, lai būtu ievērots subsidiaritātes princips atbilstīgi procedūrām, kas paredzētas Protokolā par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu;
- c) saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu piedaloties izvērtēšanas mehānismos, kas darbojas Savienības politikas aspektu īstenošanai minētajā jomā, atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 70. pantam, kā arī iesaistoties Eiropola politiskā pārraudzībā un *Eurojust* darbību izvērtēšanā atbilstīgi minētā Līguma 88. un 85. pantam;
- d) piedaloties Līgumu pārskatīšanas procedūrās atbilstīgi šā Līguma 48. pantam;
- e) saņemot informāciju par pieteikumiem pievienoties Eiropas Savienībai atbilstīgi šā Līguma 49. pantam;
- f) piedaloties parlamentu sadarbībā starp valstu parlamenti un sadarbībā ar Eiropas Parlamentu saskaņā ar Protokolu par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā.

III SADAĻA

NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ SAVIENĪBAS IESTĀDĒM

13. pants

1. Savienībā ir iestāžu sistēma, kuras uzdevumi ir stiprināt tās vērtības, sekmēt tās mērķu sasniegšanu, kalpot Savienības, tās pilsoņu un dalībvalstu interesēm, kā arī nodrošināt tās politiku un darbību saskaņotību, efektivitāti un nepārtrauktību.

Savienības iestādes ir šādas:

- Eiropas Parlaments,
- Eiropadome,
- Padome,
- Eiropas Komisija (turpmāk "Komisija"),
- Eiropas Savienības Tiesa,
- Eiropas Centrālā banka,
- Revīzijas palāta.

2. Katra iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem. Iestādes īsteno pilnīgu savstarpēju sadarbību.

3. Noteikumi attiecībā uz Eiropas Centrālo banku un Revīzijas palātu, kā arī sīki izstrādāti noteikumi attiecībā uz citām iestādēm, ir izklāstīti Līgumā par Eiropas Savienības darbību.

4. Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai palīdz Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja, kuras pilda padomdevējas funkcijas.

14. pants

1. Eiropas Parlaments kopīgi ar Padomi veic likumdošanas un budžeta pieņemšanas funkcijas. Tas veic politiskās kontroles un padomdevēja funkcijas saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Līgumos. Tas ievēlē Komisijas priekšsēdētāju.

2. Eiropas Parlaments sastāv no Savienības pilsoņu pārstāvjiem. To skaits nepārsniedz septiņi simti piecdesmit, neskaitot priekšsēdētāju. Pilsoņu pārstāvība ir līdzsvaroti proporcionāla, ar minimālo sliekšni seši Parlamenta locekļi katrai dalībvalstij. Nevienai dalībvalstij nepiešķir vairāk par deviņdesmit sešām vietām.

Eiropadome pēc Eiropas Parlamenta iniciatīvas un ar tā piekrišanu vienprātīgi pieņem lēmumu, ar kuru nosaka Eiropas Parlamenta sastāvu, ievērojot pirmajā daļā izklāstītos principus.

3. Eiropas Parlamenta locekļus ievēl uz pieciem gadiem vispārējās tiešās vēlēšanās brīvā un aizklātā balsojumā.

4. Eiropas Parlaments no savu locekļu vidus ievēlē priekšsēdētāju un prezidiju.

15. pants

1. Eiropadome rosina Savienības attīstību un nosaka atbilstīgus šīs attīstības vispārējos politiskos virzienus un prioritātes. Tā neveic likumdošanas funkciju.

2. Eiropadomē ir dalībvalstu vai to valdību vadītāji, tās priekšsēdētājs un Komisijas priekšsēdētājs. Tās darbā piedalās Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos.

3. Eiropadome sanāk divreiz pusgadā, un to sasauc priekšsēdētājs. Atkarībā no darba kārtības Eiropadomes locekļi var pieņemt lēmumu par to, ka kopā ar katru no viņiem piedalās viens ministrs, un Komisijas priekšsēdētājs – par Komisijas locekļa dalību. Vajadzības gadījumā priekšsēdētājs sasauc Eiropadomes ārkārtas sanāksmi.

4. Ja vien Līgumos nav paredzēts citādi, Eiropadome lēmumus pieņem, ievērojot konsensa principu.

5. Eiropadome ar kvalificētu balsu vairākumu ievēl priekšsēdētāju uz divarpus gadiem, ar iespēju pārvēlēt viņu uz vēl vienu termiņu. Kāda šķēršļa vai smaga pārkāpuma gadījumā saskaņā ar to pašu procedūru Eiropadome var anulēt priekšsēdētāja pilnvaras.

6. Eiropadomes priekšsēdētājs:

- a) vada un virza Eiropadomes darbu;
- b) nodrošina Eiropadomes darba sagatavošanu un nepārtrauktību sadarbībā ar Komisijas priekšsēdētāju un pamatojoties uz Vispārējo lietu padomes darbu;
- c) cenšas veicināt vienotību un konsensu Eiropadomē;
- d) pēc katras Eiropadomes sanāksmes sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam.

Eiropadomes priekšsēdētājs, ievērojot attiecīgo kompetenci, savā līmenī nodrošina Savienības ārējo pārstāvību jautājumos, kas attiecas uz tās kopējo ārpolitiku un drošības politiku, neskarot pilnvaras, kas piešķirtas Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos.

Eiropadomes priekšsēdētājs nedrīkst ieņemt amatu savā valstī.

16. pants

1. Padome kopā ar Eiropas Parlamentu veic likumdošanas un budžeta pieņemšanas funkcijas. Tā pilda politikas veidošanas un koordinēšanas funkcijas saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Līgumos.

2. Padomē no katras dalībvalsts ir pa vienam pārstāvim ministra līmenī, kas pilnvarots uzņemties saistības attiecīgās dalībvalsts valdības vārdā un īstenot balsošanas tiesības.

3. Ja vien Līgumos nav paredzēts citādi, Padome lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu.

4. No 2014. gada 1. novembra kvalificētu balsu vairākumu definē kā vismaz 55 % Padomes locekļu, kuri ir vismaz piecpadsmit Padomes locekļi un kuri pārstāv dalībvalstis, kas aptver vismaz 65 % no Savienības iedzīvotājiem.

Bloķējošais mazākums ir jāveido vismaz četriem Padomes locekļiem, pretējā gadījumā tiek uzskatīts, ka ir panākts kvalificēts balsu vairākums.

Citi noteikumi saistībā ar kvalificētu balsu vairākumu ir noteikti Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punktā.

5. Pārejas noteikumi, ko saistībā ar kvalificēta balsu vairākuma definīciju piemēros līdz 2014. gada 31. oktobrim, kā arī noteikumi, ko piemēros no 2014. gada 1. novembra līdz 2017. gada 31. martam, ir izklāstīti Protokolā par pārejas noteikumiem.

6. Padome sanāk vairākos sastāvos, šo sastāvu sarakstu pieņem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 236. pantu.

Vispārējo lietu padome nodrošina konsekvenci dažādu Padomes sastāvu darbā. Tā sagatavo Eiropadomes sanāksmes un nodrošina tām sekojošā darba kontroli, sadarbojoties ar Eiropadomes priekšsēdētāju un Komisiju.

Ārlietu padome izstrādā Savienības ārpolitisko darbību, pamatojoties uz Eiropadomes noteiktām stratēģiskām pamatnostādnēm, un nodrošina Savienības darbību konsekvenci.

7. Dalībvalstu valdību Pastāvīgo pārstāvju komiteja atbild par Padomes darba sagatavošanu.

8. Padomes sanāksmes ir atklātas, ja tā lemj un balso par leģislatīva akta projektu. Šajā nolūkā katra Padomes sanāksme ir sadalīta divās daļās, kas attiecīgi veltītas Savienības leģislatīvo aktu apspriešanai un neleģislatīviem jautājumiem.

9. Padomes sastāvu prezidentūru, izņemot Ārlietu padomes prezidentūru, uzņemas dalībvalstu pārstāvji Padomē, ievērojot vienlīdzīgas rotācijas principu, saskaņā ar noteikumiem, kas noteikti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 236. pantu.

17. pants

1. Komisija sekmē vispārējās Savienības intereses un šajā nolūkā uzņemas atbilstīgu iniciatīvu. Tā nodrošina Līgumu piemērošanu, kā arī iestāžu saskaņā ar Līgumiem pieņemto pasākumu piemērošanu. Tā uzrauga Savienības tiesību piemērošanu, ko kontrolē Eiropas Savienības Tiesa. Tā veic budžeta izpildi un vada programmas. Tā arī veic saskaņošanas, izpildvaras un vadības funkcijas, kas paredzētas Līgumos. Tā nodrošina Savienības ārējo pārstāvību, izņemot kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomu un citus Līgumos paredzētus gadījumus. Tā ierosina Savienības gada un daudzgadu programmu izstrādi, lai panāktu iestāžu savstarpējas vienošanās.

2. Ja vien Līgumos nav noteikts citādi, Savienības leģislatīvos aktus var pieņemt, tikai pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu. Pārējos aktus pieņem, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, ja tā paredzēts Līgumos.

3. Komisijas pilnvaru termiņš ir pieci gadi.

Komisijas locekļus izraugās, pamatojoties uz viņu vispārējo kompetenci un uzticību Eiropas idejai, un no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma.

Veicot savus pienākumus, Komisija ir pilnīgi neatkarīga. Neskarot 18. panta 2. punktu, Komisijas locekļi nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai citas iestādes, vai struktūras norādījumus. Viņi atturas no jebkuras rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem vai uzdevumu veikšanu.

4. Tādas Komisijas sastāvā, kas iecelta pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās dienas, bet ne vēlāk kā 2014. gada 31. oktobrī, ir viens pilsonis no dalībvalsts, ietverot tās priekšsēdētāju un Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, kurš vienlaikus ir viens no Komisijas priekšsēdētāja vietniekiem.

5. No 2014. gada 1. novembra Komisijā ir tāds locekļu skaits, kurš atbilst divām trešdaļām dalībvalstu skaita, ietverot tajā attiecīgās Komisijas priekšsēdētāju un Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, ja vien Eiropadome ar vienprātīgu lēmumu nenolemj šo skaitu mainīt.

Komisijas locekļus izraugās no dalībvalstu pilsoņiem, pamatojoties uz dalībvalstu absolūti vienlīdzīgas rotācijas sistēmu tā, lai atbilstoši tiktu atspoguļots visu Savienības dalībvalstu demogrāfiskais un ģeogrāfiskais diapazons. Šo kārtību vienprātīgi pieņem Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 244. pantu.

6. Komisijas priekšsēdētājs:

a) nosaka pamatnostādnes, saskaņā ar kurām Komisijai jāstrādā,

b) lemj par Komisijas iekšējo organizāciju, nodrošinot tās konsekvenci, efektīvu un koleģiālu darbību,

- c) no Komisijas locekļu vidus ieceļ priekšsēdētāja vietniekus, izņemot Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos.

Komisijas loceklis atkāpjas no amata, ja to pieprasa priekšsēdētājs. Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos atkāpjas no amata saskaņā ar 18. panta 1. punktā noteikto procedūru, ja to pieprasa priekšsēdētājs.

7. Ņemot vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanas un pēc atbilstīgas apspriešanās, Eiropadome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, piedāvā Eiropas Parlamentam kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam. Šo kandidātu Eiropas Parlaments ievēl ar savu locekļu balsu vairākumu. Ja šis kandidāts nesaņem nepieciešamo vairākuma atbalstu, Eiropadome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, viena mēneša laikā iesaka jaunu kandidātu, kuru Eiropas Parlaments ievēl, ievērojot tādu pašu procedūru.

Padome, savstarpēji vienojoties ar ievēlēto priekšsēdētāju, pieņem to pārējo personu sarakstu, kurus tā iesaka iecelt par Komisijas locekļiem. Tos izraugās, balstoties uz dalībvalstu ierosinājumiem, saskaņā ar 3. punkta otrajā daļā un 5. punkta otrajā daļā noteiktajiem kritērijiem.

Priekšsēdētāja, Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos un pārējo Komisijas locekļu kandidatūras kopumā ar balsojumu apstiprina Eiropas Parlaments. Balstoties uz šo apstiprinājumu un pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, Komisiju ieceļ Eiropadome.

8. Komisija kopumā ir atbildīga Eiropas Parlamenta priekšā. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 234. pantu Eiropas Parlaments var pieņemt priekšlikumu izteikt neuzticību Komisijai. Ja šādu priekšlikumu pieņem, Komisijas locekļi kopīgi atkāpjas un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos atkāpjas no amata Komisijā.

18. pants

1. Eiropadome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, ar Komisijas priekšsēdētāja piekrišanu ieceļ Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos. Eiropadome var anulēt viņa pilnvaras saskaņā ar to pašu procedūru.

2. Augstais pārstāvis īsteno Savienības kopējo ārpolitiku un drošības politiku. Augstais pārstāvis ar saviem ierosinājumiem palīdz šīs politikas izstrādē un to īsteno saskaņā ar Padomes piešķirtajām pilnvarām. Tas pats attiecas uz kopējo drošības un aizsardzības politiku.

3. Augstais pārstāvis vada Ārlietu padomi.

4. Augstais pārstāvis ir viens no Komisijas priekšsēdētāja vietniekiem. Viņš nodrošina Savienības ārējās darbības konsekvenci. Viņš Komisijā atbild par tās pārziņā esošo ārējo attiecību veidošanu un citu Savienības ārējo darbību aspektu koordināciju. Veicot šos pienākumus Komisijā, un tikai attiecībā uz šiem pienākumiem Augstajam pārstāvim ir saistošas Komisijas procedūras tiktāl, cik tas atbilst 2. un 3. punktam.

19. pants

1. Eiropas Savienības Tiesas sastāvā ir Tiesa, Vispārējā tiesa un specializētās tiesas. Tā nodrošina, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā.

Dalībvalstis nodrošina tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.

2. Tiesas sastāvā ir pa vienam tiesnesim no katras dalībvalsts. Tai palīdz ģenerālvokāti.

Vispārējās tiesas sastāvā ir vismaz pa vienam tiesnesim no katras dalībvalsts.

Tiesas tiesnešus un ģenerālvokātus un Vispārējās tiesas tiesnešus izvēlas no personām, par kuru neatkarību nav šaubu un kuras atbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību 253. un 254. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Savstarpēji vienojoties, viņus uz sešiem gadiem ieceļ dalībvalstu valdības. Tiesnešus un ģenerālvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

3. Eiropas Savienības Tiesa saskaņā ar Līgumu noteikumiem:

- a) lemj par prasībām, kuras iesniegusi kāda dalībvalsts, iestāde, fiziska vai juridiska persona,
- b) pēc dalībvalstu tiesu pieprasījuma sniedz prejudiciālus nolēmumus par Savienības tiesību aktu interpretāciju vai iestāžu pieņemto aktu spēkā esamību,
- c) lemj citās lietās, kas noteiktas Līgumos.

IV SADAĻA

CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI

20. pants

(bijušais LES 27.a līdz 27.e, 40. līdz 40.b un 43. līdz 45. PANTS un bijušais EKL 11. līdz 11.a pants)

1. Dalībvalstis, kuras savā starpā vēlas izveidot ciešāku sadarbību jomās, kas nav Savienības ekskluzīvā kompetencē, var izmantot Savienības iestādes un īstenot šīs kompetences, piemērojot attiecīgos Līgumu noteikumus, ievērojot ierobežojumus un saskaņā ar kārtību, kas noteikta šajā pantā, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 326. līdz 334. pantā.

Ciešākas sadarbības mērķis ir veicināt Savienības mērķu sasniegšanu, aizsargāt tās intereses un pastiprināt integrācijas procesu. Visas dalībvalstis var iesaistīties šādā sadarbībā jebkurā laikā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 328. pantu.

2. Padome kā galējo līdzekli pieņem lēmumu, ar ko dod atļauju sākt ciešāku sadarbību, ja konstatēts, ka Savienība kopumā nevar pieņemt termiņā sasniegt šādas sadarbības mērķus, un ar noteikumu, ka tajā piedalās vismaz deviņas dalībvalstis. Padome pieņem lēmumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 329. pantā paredzēto procedūru.

3. Visi Padomes locekļi var piedalīties Padomes apspriedēs, bet balsošanā piedalās tikai tie Padomes locekļi, kas pārstāv dalībvalstis, kuras ir iesaistītas ciešākā sadarbībā. Noteikumi par balsošanas kārtību ir ietverti Līguma par Eiropas Savienības darbību 330. pantā.

4. Ciešākas sadarbības procesā pieņemtie akti ir saistoši tikai iesaistītajām dalībvalstīm. Tos neuzskata par *acquis*, kas ir jāpieņem valstīm, kuras pretendē uz pievienošanos Savienībai.

V SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR SAVIENĪBAS ĀRĒJO DARBĪBU UN ĪPAŠI NOTEIKUMI PAR KOPĒJO ĀRPOLITIKU UN DROŠĪBAS POLITIKU

1. NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR SAVIENĪBAS ĀRĒJO DARBĪBU

21. pants

1. Savienības starptautiskās darbības virzītājspēks ir principi, kuri ir iedvesmojuši tās izveidi, attīstību un paplašināšanos un kuras tā tiecas veicināt visā pasaulē, proti, demokrātija, tiesiskums, universālas un nedalāmas cilvēktiesības un pamatbrīvības, cilvēka cieņas neaizskaramība, vienlīdzības un solidaritātes principi, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošana.

Savienība cenšas attīstīt attiecības un veidot partnerību ar trešām valstīm un starptautiskām, reģionālām vai pasaules organizācijām, kuras atzīst pirmajā daļā minētos principus. Tā sekmē kopīgu problēmu risināšanu, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijā.

2. Savienība nosaka un īsteno kopējo politiku un darbības, kā arī tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās, lai:

a) sargātu savas vērtības, pamatintereses, drošību, neatkarību un integritāti;

- b) konsolidētu un atbalstītu demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un starptautisko tiesību principus;
- c) saglabātu mieru, novērstu konfliktus un stiprinātu starptautisko drošību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu mērķiem un principiem, Helsinku Nobeiguma akta principiem un Parīzes Hartas mērķiem, tostarp attiecībā uz ārējām robežām;
- d) veicinātu jaunattīstības valstu ilgtspējīgu ekonomisku, sociālu un vides attīstību, lai sasniegtu galveno mērķi – izskaustu nabadzību;
- e) veicinātu visu valstu integrāciju pasaules ekonomikā, arī pakāpeniski atceļot starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus;
- f) palīdzētu attīstīt starptautiskus pasākumus vides kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai, kā arī pasaules dabas resursu stabili apsaimniekošanai un izmantošanai, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību;
- g) palīdzētu iedzīvotājiem, valstīm un reģioniem, kurus skārušas dabas vai cilvēku izraisītās katastrofas; un
- h) sekmētu starptautisku sistēmu, kuras pamatā ir ciešāka daudzpusēja sadarbība un laba pasaules līmeņa vadība.

3. Sagatavojot un īstenojot Savienības ārējās darbības dažādās jomās, kas ietvertas šajā sadaļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību Piektajā daļā, kā arī citu tās politiku ārējos aspektus, Savienība ievēro principus un tiecas sasniegt mērķus, kas minēti šā Līguma 1. un 2. punktā.

Savienība nodrošina konsekvenci savas ārējās darbības dažādās jomās, kā arī šo jomu un pārējās politikas savstarpēju konsekvenci. Padome un Komisija, kam palīdz Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, atbild par šīs konsekvences nodrošināšanu un šajā nolūkā sadarbojas.

22. pants

1. Pamatojoties uz 21. pantā minētajiem principiem un mērķiem, Eiropadome nosaka Savienības stratēģiskās intereses un mērķus.

Eiropadomes pieņemtie lēmumi par Savienības stratēģiskajām interesēm un mērķiem attiecas uz kopējo ārpolitiku, drošības politiku un citām Savienības ārējās darbības jomām. Šādi lēmumi var attiekties uz Savienības attiecībām ar konkrētu valsti vai reģionu, un tiem var būt tematiska ievirze. Tajos nosaka šo attiecību ilgumu un līdzekļus, ko var izmantot Savienība un dalībvalstis.

Eiropadome pieņem vienprātīgu lēmumu pēc Padomes ieteikuma, ko pēdējā pieņēmusi, ievērojot katrai jomai noteikto kārtību. Eiropadomes pieņemtos lēmumus īsteno saskaņā ar Līgumos noteiktajām procedūrām.

2. Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos attiecībā uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku un Komisija attiecībā uz citām ārējās darbības jomām var iesniegt Padomei kopējus priekšlikumus.

2. NODAĻA

ĪPAŠI NOTEIKUMI PAR KOPĒJO ĀRPOLITIKU UN DROŠĪBAS POLITIKU

1. IEDAĻA

KOPĪGI NOTEIKUMI

23. pants

Saskaņā ar šo nodaļu Savienības starptautiskās darbības virzītājspēks ir 1. nodaļā izklāstītie principi, Savienība tiecas sasniegt tur minētos mērķus un rīkojas saskaņā ar tur izklāstītajiem vispārīgiem noteikumiem.

24. pants

(bijušais LES 11. pants)

1. Savienības kompetence kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos attiecas uz visām ārpolitikas jomām un visiem jautājumiem saistībā ar Savienības drošību, tostarp pakāpenisku kopējas aizsardzības politikas izstrādi, kam var sekot kopējas aizsardzības izveide.

Uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku attiecas īpaši noteikumi un procedūras. To nosaka un īsteno Eiropadome un Padome ar vienprātīgu lēmumu, izņemot gadījumus, ja Līgumos paredzēts citādi. Leģislatīvu aktu pieņemšana nav paredzēta. Kopējo ārpolitiku un drošības politiku atbilstīgi Līgumiem īsteno Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos un dalībvalstis. Eiropas Parlamenta un Komisijas īpašā loma šajā jomā ir noteikta Līgumos. Eiropas Savienības Tiesai nav jurisdikcijas attiecībā uz šiem noteikumiem, izņemot tās jurisdikciju pārraudzīt atbilstību šā Līguma 40. pantam un izskatīt dažu lēmumu likumību, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 275. panta otrajā daļā.

2. Atbilstīgi Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem Savienība veic, nosaka un īsteno kopējo ārpolitiku un drošības politiku, pamatojoties uz savstarpēju politisku solidaritāti dalībvalstu starpā, uz vispārēju interešu noteikšanu un uz arvien lielāku dalībvalstu darbības konvergenci.

3. Uzticības un savstarpējas solidaritātes garā dalībvalstis aktīvi un konsekventi atbalsta Savienības ārpolitiku un drošības politiku un ievēro Savienības darbību šajā jomā.

Dalībvalstis sadarbojas, lai stiprinātu un attīstītu savstarpēju politisku solidaritāti. Tās atturas no jebkādas rīcības, kas ir pretrunā Savienības interesēm vai varētu liegt tai būt iedarbīgam, vienotam spēkam starptautiskās attiecībās.

Padome un Augstais pārstāvis nodrošina šo principu ievērošanu.

25. pants

(bijušais LES 12. pants)

Savienība īsteno kopējo ārpolitiku un drošības politiku:

- a) nosakot vispārīgas pamatnostādnes;
 - b) pieņemot lēmumus, kuros nosaka:
 - i) Savienībai veicamās darbības,
 - ii) Savienības nostāju,
 - iii) kārtību i) un ii) apakšpunktā minēto lēmumu īstenošanai;
- kā arī
- c) stiprinot dalībvalstu sistemātisku sadarbību politikas īstenošanā.

26. pants

(bijušais LES 13. pants)

1. Eiropadome nosaka Savienības stratēģiskās intereses un kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķus un vispārējās pamatnostādnes, arī jautājumos, kas saistīti ar aizsardzību. Tā pieņem vajadzīgos lēmumus.

Ja to prasa starptautiskās norises, Eiropadomes priekšsēdētājs sasauk Eiropadomes ārkārtas sanākumi, lai noteiktu Savienības politikas stratēģiskos virzienus saistībā ar šādām norisēm.

2. Padome izstrādā kopējo ārpolitiku un drošības politiku un pieņem lēmumus, kas vajadzīgi, lai noteiktu un īstenotu šo politiku, pamatojoties uz Eiropadomes noteiktām vispārējām pamatnostādnēm un stratēģiskajiem virzieniem.

Padome un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos nodrošina Savienības rīcības vienotību, konsekveni un efektīvi.

3. Kopējo ārpolitiku un drošības politiku īsteno Savienības Augstais pārstāvis un dalībvalstis, izmantojot valstu un Savienības līdzekļus.

27. pants

1. Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, kas vada Ārlietu padomi, ar saviem ierosinājumiem palīdz kopējās ārpolitikas un drošības politikas izstrādē un nodrošina Eiropadomes un Padomes pieņemto lēmumu īstenošanu.

2. Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos pārstāv Savienību jautājumos, kas saistīti ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku. Viņš Savienības vārdā risina politisko dialogu ar trešām personām un pauž Savienības nostāju starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs.

3. Augstajam pārstāvim pilnvaru īstenošanā palīdz Eiropas Ārējās darbības dienests. Šis dienests strādā sadarbībā ar dalībvalstu diplomātiskajiem dienestiem, un tajā ir Padomes Ģenerālsekretariāta un Komisijas attiecīgo struktūrvienību ierēdņi, kā arī darbinieki, kurus ir norīkojuši dalībvalstu diplomātiskie dienesti. Eiropas Ārējās darbības dienesta organizāciju un darbību nosaka ar Padomes lēmumu. Padome lēmumu par Augstā pārstāvja priekšlikumu pieņem ar vienprātīgu lēmumu pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un pēc tam, kad saņemta Komisijas piekrišana.

28. pants

(bijušais LES 14. pants)

1. Ja starptautiskās situācijas dēļ ir vajadzīga operacionāla Savienības rīcība, Padome pieņem nepieciešamos lēmumus. Tajā nosaka tās mērķus, piemērošanas jomu, līdzekļus, ko Savienība var izmantot, vajadzības gadījumā arī darbības laiku, un īstenošanas nosacījumus.

Ja apstākļi mainās, būtiski ietekmējot jautājumu, kas prasījis šādu lēmumu, Padome pārskata minētā lēmuma principus un mērķus un pieņem vajadzīgos lēmumus.

2. Panta 1. punktā minētie lēmumi dalībvalstīm ir saistoši, pieņemot nostāju un veicot darbību.

3. Ja kāda dalībvalsts saskaņā ar 1. punktā minētajiem lēmumiem paredzējusi pieņemt savu nostāju vai sākt savu rīcību, tā laikus sniedz informāciju, lai vajadzības gadījumā varētu iepriekš apspriesties Padomē. Pienākums iepriekš sniegt informāciju neattiecas uz pasākumiem, kas ir tikai Padomes lēmumu transpozīcija attiecīgā valstī.

4. Gadījumos, kad stāvokļa maiņa rada neatliekamo vajadzību, bet 1. punktā minētais lēmums nav pārskatīts, dalībvalstis var steidzami veikt vajadzīgos pasākumus, ievērojot vispārīgos minētā lēmuma mērķus. Attiecīgā dalībvalsts tūlīt informē Padomi par šiem pasākumiem.

5. Ja rodas būtiskas grūtības, īstenojot šajā pantā minēto lēmumu, dalībvalsts par tām ziņo Padomei, kas apspriež tās un meklē piemērotus risinājumus. Šie risinājumi nedrīkst būt pretrunā 1. punktā minētā lēmuma mērķiem vai mazināt tā iedarbību.

29. pants

(bijušais LES 15. pants)

Padome pieņem lēmumus, kuros nosaka Savienības attieksmi īpašos ģeogrāfiskos vai tematiskos jautājumos. Dalībvalstis nodrošina savas politikas saskaņu ar Savienības nostāju.

30. pants

(bijušais LES 22. pants)

1. Katra dalībvalsts, Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos vai Augstais pārstāvis, ko atbalsta Komisija, var vērsties Padomē ar jebkuru jautājumu, kas saistīts ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī attiecīgi iesniegt Padomei iniciatīvas vai priekšlikumus.

2. Gadījumos, kad lēmumi jāpieņem ātri, Savienības Augstais pārstāvis pēc savas ierosmes vai pēc kādas dalībvalsts lūguma četrdesmit astoņās stundās vai ārkārtas gadījumā īsākā laikā sasauc Padomes ārkārtas sanākumi.

31. pants

(bijušais LES 23. pants)

1. Lēmumus, kas noteikti šajā nodaļā, Eiropadome un Padome pieņem vienprātīgi, ja vien šajā nodaļā nav paredzēts citādi. Legīslatīvu aktu pieņemšana nav paredzēta.

Ikviens Padomes loceklis, kas atturas no balsošanas, var kvalificēt savu atturēšanos, oficiāli par to paziņojot saskaņā ar šo apakšpunktu. Šādā gadījumā tam lēmums nav jāpieņem, bet jāatzīst, ka lēmums uzliek saistības Savienībai. Savstarpējas solidaritātes garā attiecīgā dalībvalsts atturas no jebkādas rīcības, kas varētu būt pretrunā vai traucēt Savienības rīcībai, kura pamatojas uz šo lēmumu, un pārējās dalībvalstis respektē tās nostāju. Ja Padomes locekļi, kuri šādi kvalificē savu atturēšanos, pārstāv vismaz vienu trešo daļu dalībvalstu, kas savukārt aptver vismaz vienu trešo daļu Savienības iedzīvotāju, lēmumu nepieņem.

2. Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, Padome lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, kad tā:

- pieņem lēmumus par Savienības rīcību un nostāju, pamatojoties uz Eiropadomes pieņemtu lēmumu, kas attiecas uz Savienības stratēģiskajām interesēm un mērķiem, kuri minēti 22. panta 1. punktā;
- pieņem lēmumus par Savienības rīcību un nostāju, pamatojoties uz Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu, kas iesniegts pēc īpaša lūguma, ar ko Eiropadome vēršas pie viņa pēc pašas vai pēc Augstā pārstāvja iniciatīvas;

- pieņem lēmumus, lai īstenotu lēmumu par Savienības rīcību un nostāju;
- izvirza īpašu pārstāvi saskaņā ar 33. pantu.

Ja kāds Padomes loceklis paziņo, ka būtisku un pamatotu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts politiku, viņš vēlas iebilst pret kāda lēmuma pieņemšanu ar kvalificētu balsu vairākumu, balsošana nenotiek. Augstais pārstāvis ciešā saziņā ar iesaistīto dalībvalsti meklē tai pieņemamu risinājumu. Ja tas neizdodas, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pieprasīt, lai šo lietu nodod izlemt Eiropadomei ar vienprātīgi pieņemtu lēmumu.

3. Eiropadome var vienprātīgi pieņemt lēmumu, ar ko nosaka, ka Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu gadījumos, kas nav minēti 2. punktā.
4. 2. un 3. punkts neattiecas uz lēmumiem, kas saistīti ar militāriem un aizsardzības jautājumiem.
5. Par procedūras jautājumiem Padome pieņem lēmumu ar savu locekļu balsu vairākumu.

32. pants

(bijušais LES 16. pants)

Dalībvalstis Eiropadomē un Padomē savā starpā apspriež visus ārpolitikas un drošības politikas jautājumus, kas ir vispārswarīgi, lai formulētu kopējo nostāju. Pirms uzsākt kādu darbību starptautiskā mērogā vai uzņemties kādas saistības, kuras varētu ietekmēt Savienības intereses, katra dalībvalsts apspriežas ar pārējām Eiropadomē vai Padomē. Dalībvalstis, saskaņojot savas darbības, nodrošina to, ka Savienība spēj aizstāvēt savas intereses un vērtības starptautiskā mērogā. Dalībvalstis ir savstarpēji solidāras.

Kad Eiropadome vai Padome ir noteikusi Savienības kopējo nostāju pirmās daļas nozīmē, Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos un dalībvalstu ārlietu ministri koordinē savas darbības Padomē.

Dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības un Savienības delegācijas trešās valstīs un starptautiskās organizācijās sadarbojas un veicina kopējas nostājas formulēšanu un īstenošanu.

33. pants

(bijušais LES 18. pants)

Padome pēc Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikuma var izvirzīt īpašu pārstāvi, pilnvarojot to konkrētos politikas jautājumos. Īpašais pārstāvis īsteno savas pilnvaras Augstā pārstāvja vadībā.

34. pants

(bijušais LES 19. pants)

1. Dalībvalstis koordinē savu darbību starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs. Šādos forumos tās atbalsta Savienības nostājas. Šo koordināciju organizē Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos.

Starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs, kur nepiedalās visas dalībvalstis, Savienības nostājas atbalsta tās valstis, kas tajās piedalās.

2. Saskaņā ar 24. panta 3. punktu dalībvalstis, kas pārstāvētas starptautiskās organizācijās vai starptautiskās konferencēs, kur nepiedalās visas dalībvalstis, informē pārējās dalībvalstis un Augsto pārstāvi par visiem jautājumiem, kas izraisa kopēju ieinteresētību.

Dalībvalstis, kuras ir arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes locekles, vienojas un pilnībā informē pārējās dalībvalstis un Augsto pārstāvi. Dalībvalstis, kuras ir Drošības padomes locekles, šo funkciju izpildē nodrošina Savienības nostājas un interešu aizstāvību, neskarot pienākumus, ko tām uzliek Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūti.

Ja Savienība ir definējusi nostāju jautājumā, kurš ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes darba kārtībā, dalībvalstis, kas ir pārstāvētas Drošības padomē, lūdz, lai Augstais pārstāvis iepazīstina ar Savienības nostāju.

35. pants

(bijušais LES 20. pants)

Dalībvalstu diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības un Savienības delegācijas trešās valstīs un starptautiskās konferencēs, kā arī to pārstāvji starptautiskās organizācijās sadarbojas, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti un īstenoti lēmumi par Savienības nostāju un rīcību saskaņā ar šo nodaļu.

Tās izvērš sadarbību, apmainoties ar informāciju un veicot kopīgu izvērtēšanu.

Tās palīdz īstenot Savienības pilsoņu tiesības uz aizsardzību trešo valstu teritorijā, kā minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta 2. punkta c) apakšpunktā, un to pasākumu izpildi, kas noteikti saskaņā ar minētā Līguma 23. pantu.

36. pants

(bijušais LES 21. pants)

Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos regulāri apspriežas ar Eiropas Parlamentu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas un kopējās drošības un aizsardzības politikas būtiskākajiem aspektiem un pamatvirzienu izvēli un informē to par šo politiku attīstību. Viņš nodrošina to, ka attiecīgi ievēro Eiropas Parlamenta viedokli. Eiropas Parlamenta informēšanā var iesaistīt īpašos pārstāvjus.

Eiropas Parlaments var uzdot Padomei un Augstajam pārstāvim jautājumus vai sniegt tai ieteikumus. Tas divreiz gadā rīko debates par panākumiem, kas gūti kopējās ārpolitikas un drošības politikas, tostarp kopējās drošības un aizsardzības politikas, īstenošanā.

37. pants

(bijušais LES 24. pants)

Savienība var noslēgt nolīgumus ar vienu vai vairākām dalībvalstīm vai starptautiskām organizācijām tajās jomās, uz kurām attiecas šī nodaļa.

38. pants

(bijušais LES 25. pants)

Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 240. pantu, Politikas un drošības komiteja pārrauga starptautisko stāvokli jomās, uz ko attiecas kopējā ārpolitika un drošības politika, un palīdz noteikt šo politiku, pēc Padomes lūguma, pēc Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos lūguma vai pēc savas ierosmes sniedzot Padomei atzinumus. Tā pārrauga arī apstiprinātās politikas īstenošanu, neskarot Augstā pārstāvja pilnvaras.

Atbilstīgi šai nodaļai Politikas un drošības komiteja Padomes un Augstā pārstāvja vadībā īsteno krīzes pārvarēšanas pasākumu politisku kontroli un stratēģisku vadību, kā minēts 43. pantā.

Padome krīzes pārvarēšanas pasākuma mērķiem un uz tam vajadzīgo laiku, kurus pati noteikusi, var pilnvarot Komiteju pieņemt attiecīgus lēmumus par attiecīgā pasākuma politisko kontroli un stratēģisko vadību.

39. pants

Atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantam un atkāpjoties no tā 2. punkta, Padome pieņem lēmumu, ar kuru nosaka noteikumus par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz to personas datu apstrādi, ko veic dalībvalstis, īstenojot darbības saistībā ar šīs nodaļas darbības jomu, un nosaka noteikumus par šādu datu brīvu apriti. Šo noteikumu izpildi kontrolē neatkarīgas iestādes.

40. pants

(bijušais LES 47. pants)

Kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošana neietekmē iestāžu veikto procedūru un iestādēm piešķirto pilnvaru piemērošanu, kas paredzētas Līgumos, lai īstenotu Savienības kompetenci, kas minēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 3. līdz 6. pantā.

Tāpat arī to politiku īstenošana, kas minēta šajos pantos, neietekmē iestāžu veikto procedūru un iestādēm piešķirto pilnvaru piemērošanu, kas Līgumos noteiktas Savienības kompetences īstenošanai saskaņā ar šo nodaļu.

41. pants

(bijušais LES 28. pants)

1. Administratīvos izdevumus, kas rodas iestādēm, īstenojot šīs nodaļas noteikumus, sedz no Savienības budžeta.

2. Darbības izdevumus, ko rada šīs sadaļas noteikumu īstenošana, arī sedz no Savienības budžeta, izņemot tos izdevumus, kas rodas no darbībām militārā vai aizsardzības jomā, un gadījumus, kad Padome vienprātīgi pieņem citādu lēmumu.

Gadījumos, kad izdevumus nesedz no Savienības budžeta, tos sedz dalībvalstis atkarībā no to nacionālā kopprodukta lieluma, ja vien Padome vienprātīgi nepieņem citādu lēmumu. Attiecībā uz izdevumiem, kas rodas no darbībām militārā un aizsardzības jomā, dalībvalstīm, kuru pārstāvji Padomē ir snieguši oficiālu paziņojumu saskaņā ar 31. panta 1. punkta otro daļu, nav pienākums sniegt šādu finansējumu.

3. Padome pieņem lēmumu, paredzot īpašas procedūras, lai garantētu ātru pieeju apropriācijām Savienības budžetā steidzamai kopējās ārpolitikas un drošības politikas iniciatīvu finansēšanai, jo īpaši attiecībā uz 42. panta 1. punktā un 43. pantā minēto uzdevumu sagatavošanas darbiem. Tā pieņem lēmumu pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.

42. panta 1. punktā un 43. pantā minēto uzdevumu sagatavošanas darbus, ko nesedz no Savienības budžeta, finansē no sākumfonda, kuru veido dalībvalstu iemaksas.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikuma pieņem lēmumus, kuros nosaka:

- a) procedūras sākumfonda izveidei un finansēšanai, jo īpaši fondam iedalītās summas,
- b) sākumfonda pārvaldības procedūras,

c) finanšu kontroles procedūras.

Ja kādu saskaņā ar 42. panta 1. punktu un 43. pantu plānoto uzdevumu nevar segt no Savienības budžeta, Padome pilnvaro Augsto pārstāvi izmantot fondu. Augstais pārstāvis Padomei ziņo par pilnvarojuma īstenošanu.

2. IEDAĻA

NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ KOPĒJO DROŠĪBAS UN AIZSARDZĪBAS POLITIKU

42. pants

(bijušais LES 17. pants)

1. Kopējā drošības un aizsardzības politika ir kopējās ārpolitikas un drošības politikas sastāvdaļa. Tā nodrošina Savienības darbības spēju, izmantojot civilos un militāros līdzekļus. Savienība var tos izmantot misijās ārpus Savienības, lai nodrošinātu miera uzturēšanu, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu saskaņā ar principiem, kas noteikti Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos. Šos pienākumus veic, izmantojot dalībvalstu piedāvātās spējas.

2. Kopējā drošības un aizsardzības politika ietver pakāpenisku Savienības kopējās aizsardzības politikas izstrādi. Šajā procesā izveidota kopēja aizsardzība, kad Eiropadome vienprātīgi to nolems. Tādā gadījumā tā iesaka dalībvalstīm pieņemt šādu lēmumu saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

Savienības politika saskaņā ar šo iedaļu neskar dažu dalībvalstu drošības politikas un aizsardzības politikas īpašās iezīmes un ievēro to dalībvalstu pienākumus, kuras uzskata, ka to kopīgā aizsardzība ir īstenojama Ziemeļatlantijas Līguma organizācijā (NATO) saskaņā ar Ziemeļatlantijas Līgumu, un ir saderīga ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kas noteikta šajā struktūrā.

3. Dalībvalstis ar savām civilajām un militārajām spējām atbalsta Savienības kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu, lai veicinātu Padomes noteikto mērķu sasniegšanu. Tās dalībvalstis, kuras kopā veido daudznacionālos spēkus, var nodrošināt šo spēku izmantošanu arī kopējai drošības politikai un aizsardzības politikai.

Dalībvalstis apņemas pakāpeniski uzlabot savas militārās spējas. Aizsardzības spēju attīstības, pētniecības, iegādes un bruņojuma aģentūra (turpmāk "Eiropas Aizsardzības aģentūra") apzina operacionālās vajadzības, sekmē pasākumus to apmierināšanai, veicina aizsardzības nozares rūpnieciskās un tehnoloģiskās bāzes stiprināšanai nepieciešamo pasākumu noteikšanu un, vajadzības gadījumā, to īstenošanu, piedalās Eiropas spēju un bruņojuma politikas noteikšanā un palīdz Padomei novērtēt militāro spēju uzlabošanos.

4. Lēmumus saistībā ar kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu, ar kuriem uzsāk šajā pantā minēto misiju, Padome pieņem vienprātīgi pēc Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikuma vai kādas dalībvalsts iniciatīvas. Augstais pārstāvis, vajadzības gadījumā – kopā ar Komisiju, var ierosināt izmantot gan valstu resursus, gan Savienības instrumentus.

5. Padome var uzticēt kāda Savienības uzdevuma izpildi dalībvalstu grupai, lai aizsargātu Savienības vērtības un kalpotu tās interesēm. Šāda uzdevuma izpildi reglamentē 44. pants.

6. Tās dalībvalstis, kuru militārās spējas atbilst augstākiem kritērijiem un kuras šajā jomā ir uzņēmušās ciešākas saistības cita pret citu sarežģītāko uzdevumu izpildīšanai, nodibina pastāvīgu strukturētu sadarbību Savienībā. Šādu sadarbību reglamentē 46. pants. Tā neietekmē 43. panta noteikumus.

7. Gadījumos, kad kāda dalībvalsts kļūst par bruņotas agresijas upuri savā teritorijā, pārējām dalībvalstīm ir pienākums sniegt tai atbalstu un palīdzību ar visiem to rīcībā esošajiem līdzekļiem saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 51. pantu. Tas neskar dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes.

Saistības un sadarbība šajā jomā atbilst saistībām, kuras nosaka Ziemeļatlantijas Līguma organizācija, kas tām valstīm, kuras ir tās locekles, turpina būt to kolektīvās aizsardzības pamats un joprojām ir forums šīs aizsardzības īstenošanai.

43. pants

1. Uzdevumi, kas minēti 42. panta 1. punktā un kuru izpildē Savienība var izmantot civilos un militāros līdzekļus, ietver kopējas atbruņošanas operācijas, humanitāros un glābšanas uzdevumus, militārās konsultēšanas un palīdzības uzdevumus, konfliktu novēršanas un miera uzturēšanas uzdevumus, kaujas uzdevumus krīzes pārvarēšanai, tostarp miera atjaunošanu un stabilizāciju pēc konflikta novēršanas. Visi šie uzdevumi var veicināt cīņu pret terorismu, tostarp atbalstot trešās valstis terorisma apkarošanā to teritorijā.

2. Padome pieņem lēmumus, kas saistīti ar 1. punktā minētajiem uzdevumiem, nosakot to mērķus un darbības jomu, kā arī to īstenošanas vispārējos nosacījumus. Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, darbojoties Padomes vadībā un ciešā un pastāvīgā sadarbībā ar Politikas un drošības komiteju, nodrošina šādu uzdevumu civilo un militāro aspektu koordināciju.

44. pants

1. Īstenojot saskaņā ar 43. pantu pieņemtos lēmumus, Padome var uzticēt kādu uzdevumu to dalībvalstu grupai, kurām ir vēlme un nepieciešamās spējas uzdevuma veikšanai. Šīs dalībvalstis sadarbībā ar Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos vienojas par uzdevuma izpildīšanas vadību.

2. Dalībvalstis, kas piedalās uzdevuma īstenošanā, pēc pašu iniciatīvas vai citas dalībvalsts lūguma regulāri informē Padomi par tā norisi. Ja uzdevuma izpildīšana saistīta ar nozīmīgiem jauniem pavērsieniem vai tās dēļ nepieciešams koriģēt uzdevuma mērķi, darbības jomu un nosacījumus, kas noteikti 1. punktā minētajos lēmumos, iesaistītās dalībvalstis tūlīt par šo jautājumu ziņo Padomei. Tādos gadījumos Padome pieņem nepieciešamos lēmumus.

45. pants

1. Eiropas Aizsardzības aģentūrai, kas minēta 42. panta 3. punktā un kas ir Padomes pakļautībā, ir šādi uzdevumi:

- a) palīdzēt noteikt mērķus, kas dalībvalstīm jāsasniedz militāro spēju jomā, un novērtēt to, kā dalībvalstis ievēro saistības attiecībā uz šīm spējām;
- b) sekmēt operatīvo vajadzību saskaņošanu un efektīvu, atbilstīgu iepirkumu metožu pieņemšanu;
- c) ierosināt daudzpusējus projektus, lai sasniegtu mērķus militāro spēju jomā, nodrošināt dalībvalstu īstenoto programmu koordināciju un īpašu sadarbības programmu pārvaldību;
- d) atbalstīt aizsardzības tehnoloģiju izpēti, kā arī koordinēt un plānot kopīgus pētījumus un tehnisku risinājumu izpēti atbilstīgi nākotnes operacionālajām vajadzībām;
- e) palīdzēt noteikt un vajadzības gadījumā īstenot jebkuru derīgu pasākumu aizsardzības nozares rūpnieciskās un tehnoloģiskās bāzes stiprināšanai un militāro izdevumu efektivitātes uzlabošanai.

2. Eiropas Aizsardzības aģentūra ir atvērta visām dalībvalstīm, kas vēlas tajā darboties. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem lēmumu, kurā nosaka aģentūras statūtus, atrašanās vietu un darbības noteikumus. Šādā lēmumā ņem vērā efektīvas līdzdalības līmeni aģentūras darbībās. Aģentūrā izveido īpašas grupas, apvienojot dalībvalstis, kas iesaistītas kopīgos projektos. Aģentūra vajadzības gadījumā pilda uzdevumus sadarbībā ar Komisiju.

46. pants

1. Dalībvalstis, kuras vēlas piedalīties pastāvīgajā strukturētajā sadarbībā, kas minēta 42. panta 6. punktā, un kuras atbilst kritērijiem un ievēro saistības attiecībā uz militārajām spējām, kas noteiktas Protokolā par pastāvīgu strukturētu sadarbību, par savu nodomu paziņo Padomei un Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos.

2. Triju mēnešu laikā pēc šāda nodoma paziņošanas Padome pieņem lēmumu par pastāvīgas strukturētas sadarbības uzsākšanu un iesaistīto valstu saraksta izveidi. Padome pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu, iepriekš apspriedusies ar Augsto pārstāvi.

3. Jebkura dalībvalsts, kas vēlāk vēlas iesaistīties pastāvīgajā strukturētajā sadarbībā, par savu nodomu informē Padomi un Augsto pārstāvi.

Padome pieņem lēmumu, apstiprinot attiecīgās dalībvalsts dalību, kura atbilst kritērijiem un ievēro Protokola par pastāvīgu strukturētu sadarbību 1. un 2. pantā minētās saistības. Padome pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu, iepriekš apspriedusies ar Augsto pārstāvi. Balsošanā piedalās tikai tie Padomes locekļi, kuri pārstāv sadarbībā iesaistītās valstis.

Kvalificēto vairākumu nosaka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

4. Ja kāda iesaistītā dalībvalsts vairs neatbilst kritērijiem vai vairs nespēj pildīt Protokola par pastāvīgu strukturētu sadarbību 1. un 2. pantā minētās saistības, Padome var pieņemt lēmumu, kas aptur attiecīgās dalībvalsts dalību.

Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu. Balsošanā piedalās tikai tie Padomes locekļi, kuri pārstāv sadarbībā iesaistītās valstis, izņemot attiecīgo dalībvalsti.

Kvalificēto vairākumu nosaka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

5. Jebkura iesaistītā dalībvalsts, kas vēlas izstāties no pastāvīgās strukturētās sadarbības, paziņo par savu nodomu Padomei, kura pieņem zināšanai, ka attiecīgā dalībvalsts ir pārtraukusi savu dalību.

6. Lēmumus un ieteikumus, ko Padome pieņem pastāvīgās strukturētās sadarbības jomā, pieņem vienprātīgi, izņemot tos lēmumus un ieteikumus, kas paredzēti 2. un 5. punktā. Piemērojot šo punktu, vienprātība ir panākta tikai tad, ja šādi balsojuši iesaistīto dalībvalstu pārstāvji.

VI SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

47. pants

Savienība ir tiesību subjekts.

48. pants

(bijušais LES 48. pants)

1. Līgumus var grozīt saskaņā ar parasto pārskatīšanas procedūru. Tos var grozīt arī saskaņā ar vienkāršotām pārskatīšanas procedūrām.

Parastā pārskatīšanas procedūra

2. Jebkuras dalībvalsts valdība, Eiropas Parlaments vai Komisija var iesniegt Padomei Līgumu grozījumu projektu. Šādā projektā, cita starpā, var ierosināt paplašināt vai sašaurināt kompetences, kas Savienībai piešķirtas Līgumos. Šādus projektus Eiropadomei iesniedz Padome, un par tiem paziņo valstu parlamentiem.

3. Ja Eiropadome pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Komisiju ar vienkāršu balsu vairākumu pieņem lēmumu par labu ierosināto grozījumu izskatīšanai, Eiropadomes priekšsēdētājs sasauk Konventu, kuru veido valstu parlamentu pārstāvji, dalībvalstu vai to valdību vadītāji, Eiropas Parlamenta un Komisijas vadītāji. Ja paredzami grozījumi attiecībā uz iestādēm monetārā jomā, jāapspriežas arī ar Eiropas Centrālo banku. Konvents izskata grozījumu projektu un vienprātīgi pieņem ieteikumu dalībvalstu valdību pārstāvju konferencei, kā paredzēts 4. punktā.

Eiropadome, saņemusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar vienkāršu balsu vairākumu var nolemt nesusaukt Konventu, ja to neattaisno ierosināto grozījumu apjoms. Tādā gadījumā Eiropadome nosaka darba uzdevumu dalībvalstu valdību pārstāvju konferencei.

4. Padomes priekšsēdētājs sasauk dalībvalstu valdību pārstāvju konferenci, lai, savstarpēji vienojoties, noteiktu grozījumus, kas izdarāmi Līgumos.

Grozījumi stājas spēkā, kad tos ratificējušas visas dalībvalstis saskaņā ar savām attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

5. Ja divus gadus pēc tam, kad ir parakstīts Līgums, ar ko groza Līgumus, četras piektdaļas dalībvalstu ir to ratificējušas un viena vai vairākas dalībvalstis ir saskārušās ar grūtībām ratificēšanas procesā, šis jautājums tiek darīts zināms Eiropadomei.

Vienkāršotas pārskatīšanas procedūras

6. Jebkuras dalībvalsts valdība, Eiropas Parlaments vai Komisija var iesniegt Eiropadomei priekšlikumus pilnībā vai daļēji pārskatīt Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas noteikumus attiecībā uz Savienības iekšpolitiku un rīcībām.

Eiropadome var pieņemt lēmumu, ar ko pilnībā vai daļēji groza Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas noteikumus. Eiropadome pieņem lēmumu vienprātīgi pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, un, ja paredzami grozījumi attiecībā uz monetārām iestādēm, arī ar Eiropas Centrālo banku. Minētais lēmums nestājas spēkā, kamēr to nav apstiprinājušas dalībvalstis saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām. Ar otrajā daļā minēto lēmumu nevar paplašināt Savienības kompetences, kas tai piešķirtas Līgumos.

7. Ja Līgumā par Eiropas Savienības darbību vai šā Līguma V sadaļā noteikts, ka Padome konkrētā jomā vai konkrētā gadījumā pieņem lēmumus vienprātīgi, Eiropadome var pieņemt lēmumu, kas ļauj Padomei šajā jomā vai šajā gadījumā pieņemt lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu. Šī daļa neattiecas uz lēmumiem, kas saistīti ar militāriem un aizsardzības jautājumiem.

Ja Līgumā par Eiropas Savienības darbību ir paredzēts, ka Padomei jāpieņem likumdošanas akti saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, Eiropadome var pieņemt lēmumu, ar ko ļauj pieņemt minētos aktus saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

Jebkuru Eiropadomes iniciatīvu, kas iesniegta saskaņā ar šā panta pirmo vai otro daļu, dara zināmu valstu parlamentiem. Ja kāds valsts parlaments sešu mēnešu laikā pēc šādas paziņošanas iebilst pret minēto priekšlikumu, pirmajā vai otrajā daļā minēto lēmumu nepieņem. Ja pret ierosinājumu neviens neiebilst, Eiropadome var pieņemt minēto lēmumu.

Pirmajā vai otrajā daļā minēto lēmumu Eiropadome pieņem vienprātīgi pēc tam, kad ir saņēmusi Eiropas Parlamenta locekļu vairākuma piekrišanu.

49. pants

(bijušais LES 49. pants)

Jebkura Eiropas valsts, kas ievēro 2. pantā minētās vērtības un apņemas tās sekmēt, var lūgt, lai to uzņem par Savienības locekli. Eiropas Parlamentu un valstu parlamentus informē par šo pieteikumu. Attiecīgā valsts savu iesniegumu adresē Padomei, kas pieņem lēmumu vienbalsīgi pēc apspriešanās ar Komisiju un saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, kurš pieņem lēmumu ar visu tā locekļu balsu vairākumu. Tiek ņemti vērā atbilstības nosacījumi, par ko vienojusies Eiropadome.

Uzņemšanas nosacījumus un šādas uzņemšanas izraisītās korekcijas Līgumos, kuri ir Savienības izveides pamatā, nosaka dalībvalstu nolīgums ar valsti, kas iesniegusi uzņemšanas iesniegumu. Šo nolīgumu iesniedz ratifikācijai saskaņā ar katras līgumslēdzējas valsts attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

50. pants

1. Jebkura dalībvalsts var nolemt izstāties no Savienības saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām.

2. Dalībvalsts, kura nolemj izstāties, par savu nodomu paziņo Eiropadomei. Ievērojot Eiropadomes paustās nostādnes, Savienība risina sarunas un noslēdz līgumu ar šo valsti, nosakot tās izstāšanās kārtību un ņemot vērā tās turpmākās attiecības ar Savienību. Par šo līgumu veic sarunas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. panta 3. punktu. To noslēdz Padome ar kvalificētu balsu vairākumu, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu.

3. Līgumi attiecīgai valstij vairs nav saistoši no dienas, kad stājas spēkā izstāšanās līgums, vai, ja tāds nav noslēgts, divus gadus pēc 2. punktā minētā paziņojuma, ja vien Eiropadome, vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti, vienprātīgi nenolemj šo laikposmu pagarināt.

4. Piemērojot 2. un 3. punktu, Eiropadomes vai Padomes loceklis no tās dalībvalsts, kura izstājas, nepiedalās nedz Eiropadomes vai Padomes pārrunās, nedz lēmumu pieņemšanā attiecībā uz šo valsti.

Kvalificēto vairākumu nosaka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

5. Ja valsts, kura ir izstājusies no Savienības, lūdz atkārtotu pievienošanos, uz tās lūgumu attiecas 49. pantā minētā procedūra.

51. pants

Līgumiem pievienotie protokoli un pielikumi ir to neatņemama sastāvdaļa.

52. pants

1. Līgumi attiecas uz Beļģijas Karalisti, Bulgārijas Republiku, Čehijas Republiku, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Igaunijas Republiku, Īriju, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Horvātijas Republiku, Itālijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Polijas Republiku, Portugāles Republiku, Rumāniju, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti.

2. Teritoriālā piemērošanas joma ir precizēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. pantā.

53. pants

(bijušais LES 51. pants)

Šis Līgums ir noslēgts uz neierobežotu laiku.

54. pants

(bijušais LES 52. pants)

1. Augstās Līgumslēdzējas Puses šo Līgumu ratificē saskaņā ar attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

2. Šis Līgums stājas spēkā 1993. gada 1. janvārī ar noteikumu, ka deponēti visi ratifikācijas dokumenti vai, ja tas nav noticis, nākamā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad ratifikācijas dokumentu deponējusi pēdējā parakstītājvalsts.

55. pants

(bijušais LES 53. pants)

1. Šā Līguma oriģinālu vienā eksemplārā angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, īru, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā deponē Itālijas Republikas valdības arhīvā; visi teksti ir vienlīdz autentiski, un Itālijas Republikas valdība izsniedz apliecinātu kopiju visu pārējo parakstītājvalstu valdībām.

2. Šo Līgumu pēc dalībvalstu izvēles var tulkot arī jebkurā citā valodā, kurai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts konstitucionālo kārtību visā teritorijā vai tās daļā ir piešķirts oficiāls statuss. Attiecīgās dalībvalstis nodrošina, lai Padomes arhīvos deponētu apstiprinātus tādu tulkojumu eksemplārus.

TO APLIECINOT, attiecīgie Pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

Māstrihtā, tūkstoš deviņi simti deviņdesmit otrā gada septītajā februārī.

(pilnvaroto saraksts nav sniegts)

PROTOKOLI

PROTOKOLS (Nr. 1) PAR VALSTU PARLAMENTU LOMU EIROPAS SAVIENĪBĀ

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATGĀDINOT, ka tas, kā valstu parlamenti kontrolē savu valdību darbību saistībā ar Eiropas Savienības darbību, ir atkarīgs no katras dalībvalsts konstitucionālās iekārtas un prakses,

TIEKDAMIES rosināt valstu parlamentus pilnīgāk iesaistīties Eiropas Savienības darbībā un paplašināt to iespējas izteikt viedokli par Eiropas Savienības leģislatīvo aktu projektiem, kā arī par citiem jautājumiem, kuros tie varētu būt īpaši ieinteresēti,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam:

I SADAĻA INFORMĀCIJA VALSTU PARLAMENTIEM

1. pants

Komisijas konsultatīvos dokumentus (zaļās grāmatas, baltās grāmatas un paziņojumus), kad tos publicē, Komisija tieši nosūta valstu parlamentiem. Arī ikgadējo likumdošanas programmu un jebkādus citus likumdošanas plānošanas vai politiskās stratēģijas dokumentus Komisija nosūta valstu parlamentiem tajā pašā laikā, kad tos nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

2. pants

Leģislatīvo aktu projektus, ko iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, nosūta valstu parlamentiem.

Šajā protokolā "leģislatīvā akta projekts" ir Komisijas priekšlikums, dalībvalstu grupas iniciatīva, Eiropas Parlamenta iniciatīva, Tiesas lūgums, Eiropas Centrālās bankas ieteikums un Eiropas Investīciju bankas lūgums, kas attiecas uz kāda leģislatīvā akta pieņemšanu.

Komisijas ierosinātos leģislatīvo aktu projektus Komisija tieši iesniedz valstu parlamentiem tajā pašā laikā, kad tos iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.

Eiropas Parlamenta ierosinātos leģislatīvo aktu projektus Eiropas Parlaments tieši iesniedz valstu parlamentiem.

Dalībvalstu grupas, Tiesas, Eiropas Centrālās bankas vai Eiropas Investīciju bankas ierosinātos leģislatīvo aktu projektus Padome iesniedz valstu parlamentiem.

3. pants

Valstu parlamenti var nosūtīt Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas priekšsēdētājam pamatotu atzinumu par leģislatīvā akta projekta atbilstību subsidiaritātes principam, ievērojot procedūru, kas paredzēta Protokolā par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu.

Ja attiecīgo leģislatīvā akta projektu ir ierosinājusi dalībvalstu grupa, Padomes priekšsēdētājs pamatoto atzinumu vai pamatotos atzinumus nodod attiecīgo dalībvalstu valdībām.

Ja leģislatīvā akta projektu ir ierosinājusi Tiesa, Eiropas Centrālā banka vai Eiropas Investīciju banka, Padomes priekšsēdētājs pamatoto atzinumu vai pamatotos atzinumus nodod attiecīgajai iestādei vai struktūrai.

4. pants

No dienas, kad leģislatīvā akta projekts ir pieejams valstu parlamentiem Savienības oficiālajās valodās, līdz dienai, kad projektu iekļauj Padomes pagaidu darba kārtībā, lai to pieņemtu vai lai formulētu nostāju saskaņā ar likumdošanas procedūru, ir jāpaiet astoņām nedēļām. Steidzamības gadījumos ir iespējami izņēmumi, kuru pamatojumu norāda Padomes aktā vai nostājā. Izņemot pietiekami pamatotus steidzamības gadījumus, minētajās astoņās nedēļās nedrīkst notikt nekāda vienošanās par leģislatīvā akta projektu. Izņemot pietiekami pamatotus steidzamības gadījumus, no dienas, kad leģislatīvā akta projektu iekļauj Padomes pagaidu darba kārtībā, līdz dienai, kad pieņem nostāju, ir jāpaiet desmit dienām.

5. pants

Padomes sanāksmju darba kārtību un to rezultātu, tostarp to sanāksmju protokolus, kurās Padome apspriež leģislatīvo aktu projektus, tieši nosūta valstu parlamentiem tajā pašā laikā, kad tos nosūta dalībvalstu valdībām.

6. pants

Ja Eiropadome paredz atsaukties uz Līguma par Eiropas Savienību 48. panta 7. punkta pirmo vai otro daļu, valstu parlamentus par šo Eiropadomes iniciatīvu informē vismaz sešus mēnešus pirms lēmuma pieņemšanas.

7. pants

Revīzijas palāta informācijas nolūkā nosūta savu gada ziņojumu valstu parlamentiem tajā pašā laikā, kad to nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

8. pants

Ja valsts parlamentārā sistēma nav vienpalātas sistēma, šā protokola 1. līdz 7. pants attiecas uz parlamenta palātām.

II SADAĻA

PARLAMENTU SADARBĪBA

9. pants

Eiropas Parlaments un valstu parlamenti kopīgi nosaka to, kā organizēt un sekmēt efektīvu un regulāru savstarpējo sadarbību Eiropas Savienībā.

10. pants

Tādu parlamentāro struktūrvienību konference, kuras specializējas Savienības jautājumos, var iesniegt Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai izskatīšanai jebkuru priekšlikumu, ko tā uzskata par lietderīgu. Minētā konference arī veicina informācijas un labas prakses apmaiņu starp valstu parlamenti un Eiropas Parlamentu, kā arī starp to īpašajām komitejām. Tāpat minētā konference var organizēt parlamentu konferences par konkrētiem tematiem, jo īpaši lai apspriestu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumus, tostarp kopējo drošības un aizsardzības politiku. Konferences priekšlikumi nav saistoši valstu parlamenti un neietekmē to nostāju.

PROTOKOLS (Nr. 2)
PAR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPA UN PROPORCIONALITĀTES PRINCIPA PIEMĒROŠANU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLĒDAMĀS nodrošināt to, ka lēmumu pieņemšana tiek iespējami tuvināta Savienības pilsoņiem,

NOLĒMUŠAS paredzēt nosacījumus, lai piemērotu subsidiaritātes principu un proporcionalitātes principu, kā tie noteikti Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā, un ieviest sistēmu šo principu piemērošanas uzraudzībai,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. pants

Katra iestāde nodrošina to, ka pastāvīgi tiek ievērots subsidiaritātes princips un proporcionalitātes princips, kā tie noteikti Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā.

2. pants

Pirms iesniegt priekšlikumu par kādu leģislatīvo aktu, Komisija veic vispusīgas konsultācijas. Šādās konsultācijās, attiecīgā gadījumā, vērā ņem paredzēto darbību reģionālo un vietējo dimensiju. Steidzamības gadījumos Komisija izņēmuma kārtā neveic šādas konsultācijas. Šā lēmuma pamatojumu tā norāda savā priekšlikumā.

3. pants

Šajā protokolā "leģislatīvā akta projekts" ir Komisijas priekšlikums, dalībvalstu grupas iniciatīva, Eiropas Parlamenta iniciatīva, Tiesas lūgums, Eiropas Centrālās bankas ieteikums un Eiropas Investīciju bankas lūgums, kas attiecas uz kāda leģislatīvā akta pieņemšanu.

4. pants

Komisija savus leģislatīvo aktu projektus un grozītos projektus iesniedz valstu parlamentiem tajā pašā laikā, kad tos iesniedz Savienības likumdevējam.

Eiropas Parlaments savus leģislatīvo aktu projektus un grozītos projektus iesniedz valstu parlamentiem.

Dalībvalstu grupas, Tiesas, Eiropas Centrālās bankas vai Eiropas Investīciju bankas ierosinātos leģislatīvo aktu projektus un grozītos projektus Padome iesniedz valstu parlamentiem.

Pieņemot Eiropas Parlamenta normatīvās rezolūcijas un Padomes nostājas, attiecīgā iestāde tās nosūta valstu parlamentiem.

5. pants

Leģislatīvo aktu projekti ir pamatoti, ņemot vērā subsidiaritātes principu un proporcionalitātes principu. Jebkurā leģislatīvā akta projektā jābūt iekļautam sīki izstrādātam ziņojumam, kas ļautu izvērtēt atbilstību subsidiaritātes principam un proporcionalitātes principam. Šajā ziņojumā jāiekļauj elementi, kas ļauj izvērtēt akta finansiālo ietekmi, un – attiecībā uz direktīvu – tās ietekmi uz noteikumiem, kas dalībvalstīm jāievieš, tostarp – attiecīgā gadījumā – uz reģionālajiem tiesību aktiem. Secinājumu, ka Savienības mērķis ir labāk sasniedzams Savienības līmenī, pamato ar kvalitatīviem un, kad vien tas iespējams, kvantitatīviem rādītājiem. Leģislatīvo aktu projektos ņem vērā vajadzību nodrošināt to, ka visi finansiālie vai administratīvie apgrūtinājumi, kas rodas Savienībai, valstu valdībām, reģionālajām un vietējām iestādēm, uzņēmējdarbības subjektiem un pilsoņiem, ir cik iespējams mazi un atbilstīgi noteiktajam mērķim.

6. pants

Ikviens valsts parlaments vai ikviena kāda valsts parlamenta palāta astoņās nedēļās no leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas dienas var nosūtīt Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas priekšsēdētājam kādā no Savienības oficiālajām valodām sastādītu pamatotu atzinumu, kurā paskaidrots, kāpēc tā uzskata, ka attiecīgais projekts neatbilst subsidiaritātes principam. Ikviens valsts parlamenta vai ikviena valsts parlamenta palāta vajadzības gadījumā apspriežas ar reģionālajiem parlamentiem, kuriem ir likumdošanas pilnvaras.

Ja attiecīgo leģislatīvā akta projektu ir ierosinājusi dalībvalstu grupa, Padomes priekšsēdētājs šo pamatoto atzinumu nodod attiecīgo dalībvalstu valdībām.

Ja leģislatīvā akta projektu ir ierosinājusi Tiesa, Eiropas Centrālā banka vai Eiropas Investīciju banka, Padomes priekšsēdētājs šo pamatoto atzinumu nodod attiecīgajai iestādei vai struktūrai.

7. pants

1. Eiropas Parlaments, Padome un Komisija vai, attiecīgā gadījumā, dalībvalstu grupa, Tiesa, Eiropas Centrālā banka vai Eiropas Investīciju banka, ja kāda no tām ierosinājusi leģislatīvā akta projektu, ņem vērā pamatotos atzinumus, ko snieguši valstu parlamentu vai kāda valsts parlamenta palāta.

Katram valsts parlamentam ir divas balsis, kas sadalītas atbilstīgi valsts parlamentārajai sistēmai. Divpalātu valsts parlamentu gadījumā katrai palātai ir viena balss.

2. Ja pamatotie atzinumi par Eiropas leģislatīvā akta projekta neatbilstību subsidiaritātes principam pārstāv vismaz vienu trešdaļu no visām valstu parlamentu un to palātu nodotajām balsīm, ņemot vērā 1. punkta otro daļu, tad projekts ir jāpārskata. Šis minimums ir viena ceturtdaļa attiecībā uz leģislatīvo aktu projektiem, kas iesniegti atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 76. pantam un kas attiecas uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu.

Pēc šādas pārskatīšanas Komisija vai, attiecīgā gadījumā, dalībvalstu grupa, Eiropas Parlaments, Tiesa, Eiropas Centrālā banka vai Eiropas Investīciju banka, ja tās ierosinājušas attiecīgo leģislatīvā akta projektu, var nolemt saglabāt, grozīt vai atsaukt projektu. Šāds lēmums jāpamato.

3. Turklāt saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, ja pamatotie atzinumi par leģislatīvā akta priekšlikuma neatbilstību subsidiaritātes principam pārstāv vismaz vienkāršu vairākumu no visām valstu parlamentu un to palātu nodotajām balsīm, ņemot vērā 1. punkta otro daļu, tad priekšlikums ir jāpārskata. Pēc šādas pārskatīšanas Komisija var nolemt saglabāt, grozīt vai atsaukt priekšlikumu.

Ja Komisija nolemj paturēt to spēkā, tai pamatotā atzinumā ir jāpaskaidro, kāpēc tā uzskata, ka projekts atbilst subsidiaritātes principam. Šis pamatotais atzinums, kā arī valstu parlamentu sniegtie pamatotie atzinumi būs jāiesniedz Savienības likumdevējam, lai tos ņemtu vērā procedūrā:

- a) pirms pirmā lasījuma pabeigšanas likumdevējs (Eiropas Parlaments un Padome) izskata tiesību akta priekšlikuma atbilstību subsidiaritātes principam, īpaši ņemot vērā vairuma valstu parlamentu izteiktos kopīgos pamatojumus, kā arī Komisijas pamatotu atzinumu;
- b) ja likumdevējs ar 55 % Padomes locekļu balsu vairākumu vai Eiropas Parlamenta balsu vairākumu nolemj, ka priekšlikums nav atbilstīgs subsidiaritātes principam, tiesību akta priekšlikumu pārtrauc izskatīt.

8. pants

Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir izlemt lietas, kas attiecas uz subsidiaritātes principa pārkāpumu kādā leģislatīvajā aktā un ko dalībvalstis ierosinājušas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. pantā paredzētajiem noteikumiem, vai ko dalībvalstis sava valsts parlamenta vai tā palātas vārdā nodevušas Eiropas Savienības Tiesai saskaņā ar savu tiesību sistēmu.

Arī Reģionu komiteja var saskaņā iepriekšminēto pantu ierosināt lietas par leģislatīvajiem aktiem, kuru pieņemšanai Līgumā par Eiropas Savienības darbību ir paredzēta apspriešanās ar to.

9. pants

Katru gadu Komisija iesniedz Eiropadomei, Eiropas Parlamentam, Padomei un valstu parlamentiem ziņojumu par Līguma par Eiropas Savienību 5. panta piemērošanu. Šis gada ziņojums jānosūta arī Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

PROTOKOLS (Nr. 3) PAR EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAS STATŪTIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLĒDAMIES pieņemt Eiropas Savienības Tiesas statūtus, kas paredzēti Līguma par Eiropas Savienības darbību 281. pantā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

1. pants

Eiropas Savienības Tiesas sastāvs un funkcijas atbilst noteikumiem, kas paredzēti Līgumos, Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (EAEK līgums) un šajos Statūtos.

I SADAĻA

TIESNEŠI UN ĢENERĀLADVOKĀTI

2. pants

Pirms stāšanās amatā visi tiesneši Tiesas priekšā, kas sanākusi atklātā sēdē, zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

3. pants

Uz tiesnešiem attiecas imunitāte pret tiesvedību. Pēc amata pilnvaru beigām viņu imunitāte saglabājas attiecībā uz darbībām, kas veiktas, pildot amata pienākumus, tostarp attiecībā uz teikto un rakstīto.

Tiesas plēnums imunitāti var atņemt. Ja lēmums attiecas uz Vispārējās tiesas vai specializētās tiesas locekli, Tiesa lemj pēc apspriešanās ar attiecīgo tiesu.

Ja tiesnesim atņem imunitāti un pret viņu ierosina krimināllietu, katrā attiecīgā dalībvalstī viņu var tiesāt tikai tāda tiesa, kuras kompetencē ir tiesāt attiecīgās valsts augstākos tiesnešus.

11. līdz 14. pants un 17. pants Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā attiecas uz Eiropas Savienības Tiesas tiesnešiem, ģenerālvokātiem, sekretāru un referentu palīgiem, neskarot šā panta iepriekšējās daļās izklāstītos noteikumus par tiesnešu imunitāti pret tiesvedību.

4. pants

Tiesneši nedrīkst būt politiskos vai valsts pārvaldes amatos.

Viņi nedrīkst uzņemties algotu vai nealgotu darbu, ja vien Padome ar vienkāršu balsu vairākumu izņēmuma kārtā nav ļāvusi to darīt.

Stājoties amatā, tiesneši svinīgi solās tiklab amata pilnvaru laikā, kā pēc tam pildīt pienākumus, ko uzliek šis amats, jo īpaši pienākumu izturēties godīgi un apdomīgi, pēc amata pilnvaru beigām pieņemot dažus amatus un priekšrocības.

Visas neskaidrības šajā sakarā izšķir ar Tiesas lēmumu. Ja lēmums attiecas uz Vispārējās tiesas vai specializētās tiesas locekli, Tiesa lemj pēc apspriešanās ar attiecīgo tiesu.

5. pants

Izņemot parastu nomaiņu vai nāves gadījumu, tiesneša pienākumi beidzas, viņam atkāpjoties no amata.

Ja tiesnesis atkāpjas no amata, viņš Tiesas priekšsēdētājam iesniedz atlūgumu, kas jānodod Padomes priekšsēdētājam. Pēc šāda paziņojuma tiesneša amata vieta ir brīva.

Tiesnesis turpina pildīt amata pienākumus, kamēr pēctecis viņu nomaina, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 6. pants.

6. pants

Tiesnesi var atlaist no amata vai atņemt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām tikai tad, ja pēc vienprātīga Tiesas tiesnešu un ģenerālvokātu atzinuma tiesnesis vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus. Attiecīgais tiesnesis šādās apspriedēs nepiedalās. Ja attiecīgais tiesnesis ir Vispārējās tiesas vai specializētās tiesas loceklis, Tiesa lemj pēc apspriešanās ar attiecīgo tiesu.

Tiesas sekretārs Tiesas lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un Komisijas priekšsēdētājam, kā arī paziņo to Padomes priekšsēdētājam.

Gadījumā, ja nolemts kādu tiesnesi atlaist no amata, pēc šāda paziņojuma tiesneša amata vieta ir brīva.

7. pants

Tiesnesi, kam jāaizstāj Tiesas loceklis, kura amata pilnvaru laiks nav beidzies, iecel uz viņa priekšteča atlikušo pilnvaru laiku.

8. pants

Noteikumi, kas ietverti 2. līdz 7. pantā, attiecas uz ģenerālvokātiem.

II SADAĻA

TIESAS UZBŪVE

9. pants

Ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot tiesnešus, nomaina pusi no tiesnešu skaita. Ja tiesnešu kopējais skaits ir nepāra skaitlis, tad nomaināmo tiesnešu skaitu nosaka, pusi no tiesnešu kopējā skaita pārmaiņus noapaļojot līdz nākamajam veselajam skaitlim un līdz iepriekšējam veselajam skaitlim.

Šā panta pirmo daļu piemēro arī, ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot ģenerālvokātus.

9.a pants

Tiesneši no sava vidus uz trijiem gadiem ievēl Tiesas priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku. Viņus šajā amatā var ievēlēt atkārtoti.

Priekšsēdētāja vietnieks palīdz priekšsēdētājam saskaņā ar reglamentā paredzētajiem nosacījumiem. Viņš aizstāj priekšsēdētāju, ja pēdējais nevar piedalīties vai ja priekšsēdētāja amats ir brīvs.

10. pants

Tiesas sekretārs Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

11. pants

Tiesa organizē sekretāra aizvietošanu gadījumā, ja viņš nevar ierasties Tiesā.

12. pants

Lai Tiesa varētu darboties, tai piesaista ierēdņus un citus darbiniekus. Viņi ir pakļauti Tiesas sekretāram priekšsēdētāja vadībā.

13. pants

Pēc Tiesas lūguma Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru var paredzēt referenta palīgu iecelšanu un pieņemt noteikumus, kas reglamentē viņu pienākumus. Referenta palīgiem saskaņā ar reglamentu var uzdot piedalīties Tiesā izskatāmo lietu izmeklēšanā un sadarboties ar tiesnesi referentu.

Referenta palīgus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kam ir vajadzīgā juridiskā kvalifikācija; viņus ieceļ Padome ar vienkāršu balsu vairākumu. Referenta palīgi Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

14. pants

Tiesnešiem, ģenerālvokātiem un sekretāram ir jābūt dzīvesvietai tur, kur atrodas Tiesas mītne.

15. pants

Tiesa strādā bez pārtraukuma. Tiesas oficiālās brīvdienas nosaka Tiesa, pienācīgi ievērojot savas darba vajadzības.

16. pants

Tiesa veido palātas, kurās ir trīs un pieci tiesneši. Tiesneši no sava vidus ievēlē palātu priekšsēdētājus. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, ievēlē uz trijiem gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.

Virspalātā ir piecpadsmit tiesneši. Tās priekšsēdētājs ir Tiesas priekšsēdētājs. Virspalātas sastāvā ir arī Tiesas priekšsēdētāja vietnieks un saskaņā ar reglamentā paredzētajiem nosacījumiem – to trīs palātu priekšsēdētāji, kurās ir pieci tiesneši, un citi tiesneši.

Tiesa lietas izspriež virspalātā, ja to lūdz dalībvalsts vai Savienības iestāde, kas ir puse tiesas procesā.

Tiesas plēnums izlemj lietas, kas Tiesai iesniegtas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 228. panta 2. punktu, 245. panta 2. punktu, 247. pantu vai 286. panta 6. punktu.

Arī gadījumā, kad Tiesa uzskata, ka izskatāmā lieta ir ārkārtīgi svarīga, tā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās var pieņemt lēmumu, ka lieta jāizlemj Tiesas plēnumam.

17. pants

Tiesas nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja apspriedē piedalās nepāra skaits tās locekļu.

Nolēmumi, ko pieņem palātas, kurās ir trīs vai pieci tiesneši, ir spēkā tikai tad, ja tos pieņem trīs tiesneši.

Virspalātas nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās 11 tiesneši.

Tiesas plēnuma nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās 17 tiesneši.

Ja kāds no palātas tiesnešiem nevar piedalīties sēdē, tad saskaņā ar reglamentu viņa vietā lietas izspriešanai pieaicina citas palātas tiesnesi.

18. pants

Tiesnesis vai ģenerāladvokāts nevar piedalīties tādas lietas izskatīšanā, kurā viņš iepriekš ir bijis pārstāvis, padomdevējs vai darbojies kā kādas puses advokāts, vai bijis pieaicināts izteikties kā tiesas, tribunāla vai izmeklēšanas komisijas loceklis, vai citā statusā.

Ja tiesnesis vai ģenerāladvokāts kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka viņam nevajadzētu piedalīties kādas lietas izspriešanā vai izskatīšanā, tad viņš par to informē priekšsēdētāju. Ja priekšsēdētājs kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka tiesnesim vai ģenerāladvokātam nevajadzētu piedalīties vai izteikt pamatotus secinājumus kādā lietā, tad viņš to dara zināmu šim tiesnesim vai ģenerāladvokātam.

Visas grūtības, kas rodas, piemērojot šo pantu, risina ar Tiesas lēmumu.

Puses nevar lūgt mainīt Tiesas vai kādas palātas sastāvu tiesneša pilsonības dēļ vai tāpēc, ka Tiesā vai palātā nav tiesneša, kam būtu attiecīgās puses pilsonība.

III SADAĻA

TIESAS PROCESS

19. pants

Dalībvalstis un Savienības iestādes Tiesā pārstāv katrai lietai iecelts pārstāvis; pārstāvim var palīdzēt padomdevējs vai advokāts.

Tādā pašā veidā tiek pārstāvētas arī valstis, kas nav dalībvalstis, bet kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ līgumā minētā EBTA Uzraudzības iestāde.

Citas puses jāpārstāv advokātam.

Tiesā pārstāvēt kādu pusi vai palīdzēt tai var tikai tie advokāti, kas ir tiesīgi praktizēt dalībvalstu tiesās vai to valstu tiesās, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses.

Šiem pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas procesos, ir tiesības un imunitāte, kas vajadzīga, lai viņi varētu neatkarīgi pildīt pienākumus atbilstīgi reglamentā paredzētajiem nosacījumiem.

Attiecībā uz šiem padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas procesos, Tiesai ir pilnvaras, ko parasti piešķir tiesām un ko paredz reglaments.

Augstskolu pasniedzējiem, kas ir to dalībvalstu pilsoņi, kuru tiesību akti dod viņiem tiesības uzstāties tiesā, ir tādas pašas tiesības Tiesā, kādas šis pants piešķir advokātiem.

20. pants

Tiesas procesam ir divas daļas: rakstiskā daļa un mutiskā daļa.

Rakstiskajā daļā pusēm un Savienības iestādēm, kuru lēmumi tiek apstrīdēti, nosūta pieteikumus, lietas izklāstus, iebildumus un apsvērumus, un atbildes, ja tādas ir, kā arī visus minētajiem dokumentiem pievienotos pamatojuma dokumentus vai to apliecinātas kopijas.

Minētos dokumentus nosūta Tiesas sekretārs tādā kārtībā un tādos termiņos, kādi paredzēti reglamentā.

Mutiskajā daļā ietilpst pārstāvju, padomdevēju un advokātu uzklaušošana, un ģenerālvokāta izteiktie pamatotie secinājumi, kā arī liecinieku un ekspertu uzklaušošana, ja tādi ir.

Ja Tiesa uzskata, ka lieta nav saistīta ar jaunu tiesību jautājumu, tā pēc ģenerālvokāta uzklaušošanas var pieņemt lēmumu par to, ka lieta izlemjama bez ģenerālvokāta pamatoto secinājumu uzklaušošanas.

21. pants

Tiesā griežas ar Tiesas sekretāram adresētu pieteikumu. Tajā jābūt iesniedzēja vārdam un pastāvīgai adresei, ziņām par parakstītāju, jānorāda persona vai personas, pret kurām pieteikums vērsts, strīda priekšmets, prasījums un īss to tiesību normu izklāsts, ar kurām tiek pamatots pieteikums.

Vajadzības gadījumā pieteikumam pievieno aktu, ko prasa atcelt, vai – Līguma par Eiropas Savienības darbību 265. pantā minētos gadījumos – dokumentāru apliecinājumu par to, kurā dienā kāda iestāde saskaņā ar minētajiem pantiem tikusi uzaicināta rīkoties. Ja šos dokumentus neiesniedz kopā ar pieteikumu, Tiesas sekretārs lūdz attiecīgo pusi tos iesniegt pieņemamā termiņā, tomēr šādā gadījumā puse nezaudē savas tiesības arī tad, ja dokumentus iesniedz pēc lietas ierosināšanai noteiktā termiņa.

22. pants

Lietās, uz kurām attiecas EAEK līguma 18. pants, Tiesā griežas, iesniedzot Tiesas sekretāram apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norāda iesniedzēja vārdu un pastāvīgo adresi, ziņas par parakstītāju, atsauci uz pārsūdzēto lēmumu, kā arī norāda atbildētāju vārdus vai nosaukumus, strīda priekšmetu, pievieno dokumentus un īsu pamatojuma izklāstu.

Apelācijas sūdzībai pievieno apstrīdētā Arbitrāžas komitejas lēmuma apliecinātu kopiju.

Ja Tiesa apelāciju noraida, tad Arbitrāžas komitejas lēmums kļūst galīgs.

Ja Tiesa Arbitrāžas komitejas lēmumu atceļ, tad vajadzības gadījumā pēc kādas puses ierosinājuma lietu var atkal izskatīt Arbitrāžas komitejā. Arbitrāžas komiteja ievēro visus Tiesas nolēmumus par tiesību jautājumiem.

23. pants

Gadījumos, uz kuriem attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pants, attiecīgā dalībvalsts tiesa dara zināmu Tiesai savu lēmumu apturēt lietas izskatīšanu un nodot lietu Tiesai. Tiesas sekretārs šo lēmumu pēc tam paziņo pusēm, dalībvalstīm un Komisijai, kā arī Savienības iestādei vai struktūrai, kas pieņēmusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta.

Puses, dalībvalstis, Komisija un, attiecīgā gadījumā, Savienības iestāde vai struktūra, kas pieņēmusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta, ir tiesīga divos mēnešos pēc šāda paziņojuma iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus.

Gadījumos, uz kuriem attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pants, Tiesas sekretārs attiecīgās valsts tiesas lēmumu paziņo arī valstīm, kas nav dalībvalstis, bet kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ līgumā minētajai EBTA Uzraudzības iestādei, kas divos mēnešos pēc šāda paziņojuma Tiesai var iesniegt lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus, ja konkrētā lieta ir saistīta ar EEZ līguma darbības jomām.

Ja nolīgums, kas attiecas uz kādu īpašu jautājumu un ko Padome noslēgusi ar vienu vai vairākām trešām valstīm, paredz, ka šīs valstis ir tiesīgas iesniegt lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus gadījumos, kad dalībvalsts tiesa vēršas pie Tiesas, lai tā sniegtu prejudiciālu nolēmumu jautājumā, uz ko attiecas nolīgums, tad attiecīgās valsts tiesas nolēmumu, kura ir šis jautājums, arī paziņo attiecīgajām trešām valstīm. Divu mēnešu laikā no šādas paziņošanas šīs valstis drīkst iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus.

23.a pants (*)

Reglamentā var paredzēt paātrinātu procedūru un – attiecībā uz lūgumiem sniegt prejudiciālus nolēmumus attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu – steidzamības procedūru.

Tādās procedūrās procesuālo rakstu vai rakstisku apsvērumu iesniegšanai var paredzēt īsāku termiņu nekā 23. pantā noteiktais un, atkāpjoties no 20. panta ceturtās daļas, atteikties no ģenerālvokāta secinājumiem.

Turklāt steidzamības procedūrā var paredzēt ierobežot to, kuri no 23. pantā minētajiem lietas dalībniekiem un citām ieinteresētajām personām var iesniegt procesuālus rakstus vai rakstiskus apsvērumus, un īpaši steidzamos gadījumos var atteikties no tiesvedības rakstiskās daļas.

(*) Pants iekļauts ar Lēmumu 2008/79/EK, Euratom (OV L 24, 29.1.2008., 42. lpp.).

24. pants

Tiesa var prasīt pusēm iesniegt visus dokumentus un darīt zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vēlamu. Jebkuru atteikumu oficiāli reģistrē.

Tiesa var arī lūgt, lai dalībvalstis un iestādes vai struktūras, kas nav puses attiecīgajā lietā, dara zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vajadzīgu tiesvedības sakarā.

25. pants

Tiesa var jebkurai fiziskai personai, struktūrai, iestādei, komitejai vai citai organizācijai pēc pašas izvēles katrā laikā uzticēt uzdevumu sniegt eksperta atzinumu.

26. pants

Lieciniekus uzklausā atbilstīgi reglamentam.

27. pants

Ja liecinieki neierodas tiesā, Tiesai ir pilnvaras, kas parasti ir tiesām, un tā var atbilstīgi reglamentam uzlikt naudas sodus.

28. pants

Lieciniekus un ekspertus var uzklausīt pēc tam, kad viņi devuši tādu zvērestu, kāds noteikts reglamentā, vai arī tādu, kāds noteikts liecinieka vai eksperta valsts tiesību aktos.

29. pants

Tiesa var dot rīkojumu, lai lieciniekus vai ekspertus uzklausā viņu pastāvīgās dzīvesvietas tiesu iestāde.

Šo rīkojumu atbilstīgi reglamentam nosūta izpildīt kompetentai tiesu iestādei. Dokumentus, kas sagatavoti, izpildot Tiesas tiesiskās palīdzības lūgumu, saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem nosūta atpakaļ Tiesai.

Tiesa sedz izdevumus, neierobežojot tiesības vajadzības gadījumā tos piedzīt no pusēm.

30. pants

Dalībvalstis pret visiem liecinieku vai ekspertu zvēresta pārkāpumiem izturas tāpat kā tad, ja pārkāpums būtu izdarīts kādā attiecīgās dalībvalsts tiesā, kuras jurisdikcijā ir civillietas. Pēc Tiesas pieprasījuma attiecīgā dalībvalsts pret pārkāpēju ierosina lietu savā kompetentajā tiesā.

31. pants

Tiesas sēdes ir atklātas, ja vien Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu iesnieguma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj ko citu.

32. pants

Tiesas sēžu gaitā Tiesa var uzklaut ekspertus, lieciniekus un pašas puses. Puses var vērsties pie Tiesas tikai ar pārstāvju starpniecību.

33. pants

Visas tiesas sēdes protokolē, un protokolu paraksta priekšsēdētājs un sekretārs.

34. pants

Priekšsēdētājs sagatavo izskatāmo lietu sarakstu.

35. pants

Tiesas apspriedes ir un paliek slepenas.

36. pants

Tiesas spriedumos norāda pamatojumu, kāpēc tie pieņemti. Spriedumos norāda to tiesnešu vārdus, kuri piedalījušies apspriedēs.

37. pants

Tiesas spriedumus paraksta priekšsēdētājs un sekretārs. Tos nolasa atklātās tiesas sēdēs.

38. pants

Tiesa pieņem lēmumu par izdevumiem.

39. pants

Tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar saīsināto tiesāšanās procedūru, kas vajadzības gadījumā var atšķirties no šo Statūtu noteikumiem un kas ir noteikta reglamentā, var pieņemt lēmumus attiecībā uz pieteikumiem par akta izpildes apturēšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. pantu un EAEK līguma 157. pantu, par pagaidu pasākumu noteikšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 279. pantu vai pieteikumus par izpildes apturēšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 299. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 164. panta trešo daļu.

Pirmajā daļā minētās pilnvaras atbilstīgi reglamentā paredzētajiem nosacījumiem var īstenot Tiesas priekšsēdētāja vietnieks.

Ja priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks nevar piedalīties sēdē, to vietā stājas cits tiesnesis saskaņā ar reglamentā paredzētajiem nosacījumiem.

Priekšsēdētāja vai tiesneša, kas viņu aizstāj, lēmums ir provizorisks un nekādi neietekmē Tiesas nolēmumu par lietas būtību.

40. pants

Dalībvalstis un Savienības iestādes var iestāties lietās, ko izskata Tiesa.

Tādas pašas tiesības ir Savienības struktūrām un visām citām personām, ja tās var pierādīt savu ieinteresētību attiecībā uz Tiesai iesniegtas lietas iznākumu. Fiziskās vai juridiskās personas nevar iestāties lietās starp dalībvalstīm, lietās starp Savienības iestādēm vai lietās starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Savienības iestādēm, no otras puses.

Neskarot šā panta otro daļu, lietās, ko izskata Tiesa, var iestāties valstis, kas nav dalībvalstis, bet ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ līgumā minētā EBTA Uzraudzības iestāde, ja konkrētā lieta ir saistīta ar kādu no EEZ līguma darbības jomām.

Argumenti, kas ietverti pieteikumā par iestāšanos lietā, drīkst tikai atbalstīt vienas puses prasījumu.

41. pants

Ja atbildētāja puse pēc atbilstīga uzaicinājuma neiesniedz rakstiskus argumentus aizstāvībai, spriedumu attiecībā uz šo pusi pieņem aizmuguriski. Iebildumus pret spriedumu var iesniegt mēneša laikā pēc tā paziņošanas. Iebildumu iesniegšana nepārtrauc aizmuguriskā sprieduma izpildi, ja vien Tiesa nenolemj ko citu.

42. pants

Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un citas fiziskās vai juridiskās personas tādās lietās un saskaņā ar tādiem nosacījumiem, kas jānosaka reglamentā, var ierosināt lietu kā trešās personas, lai apstrīdētu Tiesas spriedumu, kas pieņemts, neuzklausot šīs personas, ja spriedums aizskar viņu tiesības.

43. pants

Ja sprieduma saturs vai piemērojuma apjoms ir neskaidrs, Tiesa to interpretē pēc tās puses vai Savienības iestādes lūguma, kura dara zināmu savu ieinteresētību šādā interpretēšanā.

44. pants

Pieteikumu pārskatīt spriedumu var iesniegt Tiesai tikai tad, ja kļūst zināms kāds fakts, kas ir būtiski svarīgs faktors, bet sprieduma pieņemšanas laikā nav bijis zināms Tiesai un pusei, kas prasa spriedumu pārskatīt.

Pārskatīšanu sāk ar Tiesas spriedumu, kas skaidri un noteikti fiksē jauno faktu un atzīst, ka būtībā tas ļauj lietu pārskatīt, un šā iemesla dēļ atzīst pieteikumu par izskatāmu.

Pieteikumu par pārskatīšanu nevar iesniegt, ja pagājuši desmit gadi pēc Tiesas sprieduma pieņemšanas dienas.

45. pants

Termiņu pagarinājumus, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, nosaka reglaments.

Termiņam beidzoties, attiecīgā persona nezaudē savas tiesības, ja pierāda, ka pastāvējuši neparedzēti apstākļi vai *force majeure*.

46. pants

Tādas lietas pret Savienību, kuras izriet no ārpuslīgumiskām saistībām, nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Noilguma termiņu pārtrauc, ja Tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai Savienības iestādei. Pēdējā gadījumā lieta jāierosina divos mēnešos, kā tas paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. pantā; vajadzības gadījumā piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 265. panta otro daļu.

Šis pants attiecas arī uz tādām lietām pret Eiropas Centrālo Banku, kuras saistītas ar ārpuslīgumisko atbildību.

IV SADAĻA

VISPĀRĒJĀ TIESA

47. pants

9. panta pirmo daļu, 9.a, 14. un 15. pantu, 17. panta pirmo, otro, ceturto un piekto daļu un 18. pantu piemēro Vispārējai tiesai un tās locekļiem.

Šo Statūtu 3. panta ceturtdaļu, kā arī 10., 11. un 14. pants *mutatis mutandis* attiecas arī uz Vispārējās tiesas sekretāru.

48. pants

Vispārējā tiesā ir:

- a) sākot ar 2015. gada 25. decembri, 40 tiesneši;
- b) sākot ar 2016. gada 1. septembri, 47 tiesneši;
- c) sākot ar 2019. gada 1. septembri, pa diviem tiesnešiem no katras dalībvalsts.

49. pants

Vispārējās tiesas locekļiem var uzdot pildīt ģenerālvokāta pienākumus.

Ģenerālvokāta pienākums, rīkojoties pilnīgi objektīvi un neatkarīgi, ir atklātās tiesas sēdēs izteikt pamatotus secinājumus dažās Vispārējā tiesā iesniegtās lietās, lai palīdzētu Vispārējai tiesai pildīt tās pienākumus.

Tādu lietu noteikšanas kritērijus, kā arī procedūru ģenerālvokātu norīkošanai nosaka Vispārējās tiesas reglamentā.

Loceklis, kuram kādā lietā uzdots veikt ģenerālvokāta pienākumu, nevar piedalīties sprieduma pieņemšanā attiecīgajā lietā.

50. pants

Vispārējā tiesa lietas izspriež palātās, kurās ir trīs vai pieci tiesneši. Tiesneši no sava vidus ievēlē palātu priekšsēdētājus. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, ievēlē uz trijiem gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.

Palātu sastāvu un lietu nodošanu tām nosaka reglaments. Dažos gadījumos, kas paredzēti reglamentā, lietas var izskatīt Vispārējās tiesas plēnums vai arī viens pats tiesnesis.

Reglamentā tāpat var paredzēt, kādos gadījumos un ar kādiem nosacījumiem Vispārējā tiesa lietas izspriež virspalātā.

51. pants

Atkāpjoties no noteikuma, kas iekļauts Līguma par Eiropas Savienības darbību 256. panta 1. punktā, Tiesa saglabā jurisdikciju lietās, kas minētas Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. un 265. pantā, kad tās ierosina kāda dalībvalsts pret:

a) Eiropas Parlamenta vai Padomes, vai abu šo iestāžu kopīgu darbību vai bezdarbību, izņemot:

- lēmumus, kurus pieņēmusi Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punkta trešo daļu,
- Padomes tiesību aktus, kas pieņemti saskaņā ar Padomes regulu par pasākumiem, lai aizsargātu tirdzniecību Līguma par Eiropas Savienības darbību 207. panta nozīmē,
- Padomes tiesību aktus, ar kuriem Padome īsteno izpildu pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 291. panta 2. punktu;

b) Komisijas darbību vai bezdarbību saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 331. panta 1. punktu.

Tiesa saglabā jurisdikciju arī lietās, kas minētas tajos pašos pantos, kad tās ierosina Savienības iestāde pret Eiropas Parlamenta, Padomes, abu šo iestāžu kopīgu darbību vai bezdarbību, vai pret Komisiju, vai kad tās ierosina Savienības iestāde pret Eiropas Centrālās bankas darbību vai bezdarbību.

52. pants

Tiesas priekšsēdētājs un Vispārējās tiesas priekšsēdētājs, savstarpēji vienojoties, pieņem nosacījumus, kā Tiesas ierēdņi un citi tās darbinieki sniedz pakalpojumus Vispārējai tiesai, lai tā varētu darboties. Daži ierēdņi vai citi darbinieki ir pakļauti Vispārējās tiesas sekretāram Vispārējās tiesas priekšsēdētāja vadībā.

53. pants

Vispārējās tiesas procesu reglamentē III sadaļa.

Vispārējās tiesas procesu precizē un papildina ar noteikumiem, kas var būt vajadzīgi un ko fiksē reglamentā. Reglamentā var būt atkāpes no 40. panta ceturtās daļas un no 41. panta, lai ņemtu vērā īpašās iezīmes, kādas ir tiesvedībai intelektuālā īpašuma jomā.

Atkāpjoties no šo Statūtu 20. panta ceturtās daļas, ģenerāladvokāts savus pamatotos secinājumus var iesniegt rakstiski.

54. pants

Ja pieteikumu vai citu Vispārējai tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Tiesas sekretāram, sekretārs to tūlīt pārsūta Vispārējās tiesas sekretāram; tāpat, ja pieteikumu vai citu Tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Vispārējās tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Tiesas sekretāram.

Ja Vispārējā tiesa konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt un izlemt lietu, kas ir Tiesas jurisdikcijā, tā nodod šo lietu Tiesai; tāpat, ja Tiesa konstatē, ka lieta ir Vispārējās tiesas jurisdikcijā, tā šo lietu nodod Vispārējai tiesai, turklāt tā nedrīkst atteikties lietu izskatīt.

Ja Tiesā un Vispārējā tiesā ir nodotas lietas, kurās ir tas pats prasījums, kurās jāizskata tas pats interpretācijas jautājums vai kurās apstrīdēta tā paša tiesību akta spēkā esamība, Vispārējā tiesa pēc pušu uzklaušanās var atlikt lietas izskatīšanu līdz sprieduma pieņemšanai Tiesā vai, ja lieta sāka atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. pantam, atteikties no jurisdikcijas, lai tādējādi ļautu Tiesai izskatīt šādas lietas. Tajos pašos gadījumos Tiesa var arī izlemt atlikt lietas izskatīšanu tajā; tādā gadījumā turpinās tiesvedība Vispārējā tiesā.

Ja kāda dalībvalsts un Savienības iestāde apstrīd to pašu tiesību aktu, Vispārējā tiesa atsakās no jurisdikcijas, lai Tiesa var lemt par šiem pieprasījumiem.

55. pants

Vispārējās tiesas galīgos lēmumus, kā arī lēmumus, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību vai atrisina procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieņemamību, Vispārējās tiesas sekretārs dara zināmus visām lietā iesaistītajām pusēm, kā arī visām dalībvalstīm un Savienības iestādēm arī tādā gadījumā, ja tās nav iestājušās lietā, ko izskatījusi Vispārējā tiesa.

56. pants

Tiesā var iesniegt apelāciju divos mēnešos pēc tam, kad paziņots lēmums, ko pārsūdz, pret Vispārējās tiesas galīgajiem lēmumiem un šīs tiesas lēmumiem, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību vai izlemj procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieņemamību.

Šādas apelācijas var iesniegt personas, kuru prasījumi vai iebildumi nav apmierināti vai ir apmierināti daļēji. Tomēr personas, kas iestājušās lietā un kas nav dalībvalstis un Savienības iestādes, var iesniegt apelācijas sūdzības tikai tad, ja Vispārējās tiesas lēmumi tās ietekmē tieši.

Izņemot gadījumus, kas attiecas uz domstarpībām starp Savienību un tās darbiniekiem, apelācijas var iesniegt arī dalībvalstis un Savienības iestādes, kas nav iestājušās lietā tiesvedības gaitā Vispārējā tiesā. Tādas dalībvalstis un iestādes ir tādā pašā statusā kā dalībvalstis vai iestādes, kas iestājušās lietā tiesvedībā pirmajā instancē.

57. pants

Visas personas, kuru pieteikumus par iestāšanos lietā Vispārējā tiesa noraidījusi, var iesniegt Tiesai apelāciju divās nedēļās pēc tam, kad tām darīts zināms lēmums pieteikumu noraidīt.

Attiecīgajā lietā iesaistītās puses var Tiesā pārsūdzēt visus Pirmās instance tiesas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. pantu, 279. pantu vai 299. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 157. pantu vai 164. panta trešo daļu, divos mēnešos pēc tam, kad šie lēmumi darīti zināmi.

Apelāciju, kas minēta šā panta pirmajās divās daļās, izskata un par to lemj saskaņā ar 39. pantā izklāstīto procedūru.

58. pants

Apelācijas sūdzības Tiesai iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tās pamatojas uz to, ka Vispārējā tiesa nav bijusi kompetenta, pārkāpusi reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Savienības tiesību aktus.

Apelāciju nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu vai pusi, kurai jāsedz šie izdevumi.

59. pants

Ja iesniegta apelācija pret Vispārējās tiesas lēmumu, lietas izskatīšanai Tiesā ir rakstiskā daļa un mutiskā daļa. Saskaņā ar reglamentu pēc ģenerāladvokāta un pušu uzklauššanas Tiesa var atteikties no mutiskās daļas.

60. pants

Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. un 279. pantu un EAEK līguma 157. pantu, apelācijas iesniegšana neaptur attiecīgā akta piemērošanu.

Atkāpjoties no Līguma par Eiropas Savienības darbību 280. panta, Vispārējās tiesas lēmumi, kas pasludina regulas par spēkā neesošām, tomēr stājas spēkā tikai pēc tam, kad beidzies šo Statūtu 56. panta pirmajā daļā minētais termiņš vai, ja šajā termiņā iesniegta apelācija, tad pēc tam, kad apelācija noraidīta, tomēr neierobežojot puses tiesības griezties Tiesā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. un 279. pantu un EAEK līguma 157. pantu, lai apturētu to regulu darbību, kuras pasludinātas par spēkā neesošām, vai lai lūgtu lemt par kādu citu pagaidu pasākumu.

61. pants

Ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas lēmumu. Tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

Ja lietu nodod atpakaļ Vispārējai tiesai, tai ir saistoši Tiesas lēmumi par tiesību jautājumiem.

Ja ir pamatota apelācija, ko iesniedz dalībvalsts vai Savienības iestāde, kas nav iestājusies lietā tiesvedības gaitā Vispārējā tiesā, tad Tiesa, ja uzskata to par vajadzīgu, nosaka, kuras no atceltā Vispārējās tiesas lēmuma sekām tā uzskata par galīgām attiecībā uz lietā iesaistītām pusēm.

62. pants

Gadījumos, kas paredzēti Līguma par Eiropas Savienības darbību 256. panta 2. un 3. punktā, ja pirmais ģenerāladvokāts uzskata, ka ir nopietni apdraudēta Savienības tiesību vienotība vai konsekvence, viņš Tiesai var ierosināt pārskatīt Vispārējās tiesas lēmumu.

Tāds ierosinājums jāiesniedz viena mēneša laikā pēc Vispārējās tiesas lēmuma pieņemšanas. Viena mēneša laikā pēc tam, kad saņemts pirmā ģenerāladvokāta ierosinājums, Tiesa lemj, vai lēmumu pārskatīs vai ne.

62.a pants

Jautājumus, uz kuriem attiecas pārskatīšana, Tiesa izskata atbilstoši ārkārtas procedūrai, pamatojoties uz dokumentāciju, ko nodevusi Vispārējā tiesa.

Šo Statūtu 23. pantā paredzētās ieinteresētās personas, kā arī – gadījumos, uz ko attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 256. panta 2. punkts – Vispārējās tiesas tiesvedībā iesaistītās puses ir tiesīgas šim nolūkam noteiktā termiņā iesniegt Tiesai rakstiskus izklāstus vai apsvērumus par jautājumiem, uz kuriem attiecas pārskatīšana.

Tiesa var lemt par mutiskās daļas sākšanu pirms lēmuma pieņemšanas.

62.b pants

Gadījumos, uz ko attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 256. panta 2. punkts, neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. un 279. pantu, pārskatīšanas pieteikumam un lēmumam par pārskatīšanas procedūras sākšanu nav apturoša efekta. Ja Tiesa konstatē, ka Vispārējās tiesas lēmums apdraud Savienības tiesību vienotību un konsekveni, tā lietu nodod atkārtotai izskatīšanai Vispārējai tiesai, kam ir saistoši Tiesas konstatētie tiesību jautājumi; Tiesa var norādīt tās Vispārējās tiesas lēmuma sekas, kuras attiecībā uz tiesvedībā iesaistītām pusēm jāuzskata par galīgām. Ja tomēr, ņemot vērā pārskatīšanas rezultātu, lietas iznākuma pamatā ir konstatētie fakti, uz kuriem pamatojas Vispārējās tiesas lēmums, Tiesa pieņem galīgo lēmumu.

Gadījumos, kas paredzēti Līguma par Eiropas Savienības darbību 256. panta 3. punktā, ja nav pārskatīšanas pieteikuma vai lēmuma par pārskatīšanas procedūras sākšanu, Vispārējās tiesas sniegtā atbilde vai atbildes uz tai iesniegtajiem jautājumiem stājas spēkā pēc to termiņu beigām, kas šim nolūkam noteikti 62. panta otrajā daļā. Ja sāk pārskatīšanas procedūru, tad atbilde vai atbildes, uz ko attiecas pārskatīšana, stājas spēkā pēc minētās procedūras pabeigšanas, ja vien Tiesa nelemj citādi. Ja Tiesa konstatē, ka Vispārējās tiesas lēmums apdraud Savienības tiesību vienotību vai konsekveni, Tiesas sniegtā atbilde uz jautājumiem, uz kuriem attiecas pārskatīšana, aizstāj Vispārējās tiesas atbildi.

IV.A SADAĻA

SPECIALIZĒTĀS TIESAS

62.c pants

Noteikumi, kas attiecas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 257. pantā paredzēto specializēto tiesu kompetenci, sastāvu, organizāciju un procedūru, ir izklāstīti šo Statūtu pielikumā.

Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 257. pantu specializētās tiesas var papildināt ar aizstājējtiesnešiem, lai aizstātu tiesnešus prombūtnē, kuri ilglaicīgi nevar piedalīties lietu izskatīšanā, lai arī viņu stāvoklis tomēr nav uzskatāms par pilnīgu invaliditāti. Šādā gadījumā Eiropas Parlaments un Padome paredz nosacījumus, ar kuriem tiek iecelti aizstājējtiesneši, viņu tiesības un pienākumus, sīki izstrādātus noteikumus, atbilstīgi kuriem viņi veic savus pienākumus, un apstākļus, kādos viņi beidz tos pildīt.

V SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

63. pants

Tiesas reglaments un Vispārējās tiesas reglaments ietver noteikumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu un vajadzības gadījumā papildinātu šos Statūtus.

64. pants

Noteikumus, kas reglamentē valodu lietojumu Eiropas Savienības Tiesā, nosaka ar regulu, ko Padome pieņem ar vienprātīgu lēmumu. Šo regulu pieņem vai nu pēc Tiesas lūguma, iepriekš apspriežoties ar Komisiju un Eiropas Parlamentu, vai arī pēc Komisijas priekšlikuma, iepriekš apspriežoties ar Tiesu un Eiropas Parlamentu.

Kamēr nav pieņemti iepriekš minētie noteikumi, turpina piemērot tos valodu lietošanas noteikumus, kas paredzēti Tiesas reglamentā un Vispārējās tiesas reglamentā. Atkāpjoties no Līguma par Eiropas Savienības darbību 253. un 254. panta, minētos noteikumus var grozīt vai atcelt tikai ar Padomes vienprātīgu apstiprinājumu.

I PIELIKUMS

EIROPAS SAVIENĪBAS CIVILDIENESTA TIESA

1. pants

Eiropas Savienības Civildienesta tiesas (še turpmāk "Civildienesta tiesa") kompetencē ir pirmajā instancē izskatīt domstarpības starp Savienību un tās darbiniekiem, kas minētas Līguma par Eiropas Savienības darbību 270. pantā, tostarp domstarpības starp visām struktūrām vai aģentūrām un to darbiniekiem, attiecībā uz kuriem Eiropas Savienības Tiesai piešķirta jurisdikcija.

2. pants

1. Civildienesta tiesā ir septiņi tiesneši. Ja Tiesa to lūdz, Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, var palielināt tiesnešu skaitu.

Tiesnešus ieceļ uz sešiem gadiem. Tiesnešus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Visas brīvās amata vietas aizpilda, uz sešiem gadiem ieceļot jaunu tiesnesi.

2. Aizstājējtiesnešus ieceļ papildus 1. punkta pirmajā daļā minētajiem tiesnešiem, lai aizstātu tiesnešus prombūtnē, kuri ilglaicīgi nevar piedalīties lietu izskatīšanā, lai arī viņu stāvoklis tomēr nav uzskatāms par pilnīgu invaliditāti.

3. pants

1. Tiesnešus ieceļ Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 257. panta ceturto daļu pēc apspriešanās ar šajā pantā paredzēto komiteju. Ieceļot tiesnešus, Padome nodrošina Civildienesta tiesas sastāva līdzsvarotību, lai tajā būtu pārstāvēti dalībvalstu pilsoņi no ģeogrāfiski pēc iespējas plašākas teritorijas, ņemot vērā arī valstu tiesību sistēmu pārstāvību.

2. Jebkura persona, kas ir Savienības pilsonis un kas atbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību 257. panta ceturtajā daļā ietvertajiem nosacījumiem, var iesniegt pieteikumu. Padome pēc Tiesas ieteikuma paredz nosacījumus un procedūras, kas reglamentē šādu pieteikumu iesniegšanu un apstrādi.

3. Izveido komiteju, kurā ir septiņas personas, ko izraugās no bijušiem Tiesas un Vispārējās tiesas locekļiem un juristiem ar atzītu kompetenci. Komitejas locekļus un darbības noteikumus nosaka Padome pēc Tiesas priekšsēdētāja ieteikuma.

4. Komiteja sniedz atzinumu par kandidātu piemērotību pildīt Civildienesta tiesas tiesnešu pienākumus. Komiteja atzinumam pievieno to kandidātu sarakstu, kuriem ir vispiemērotākā augstos amatos gūta darba pieredze. Sarakstā iekļauj vismaz divas reizes vairāk kandidātu, nekā Padomei jāieceļ tiesnešu.

4. pants

1. Tiesneši no sava vidus ievēl Civildienesta tiesas priekšsēdētāju uz trīs gadu amata pilnvaru laiku. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

2. Civildienesta tiesa lietas izspriež palātās, kurās ir trīs tiesneši. Dažos reglamentā paredzētos gadījumos tā var lietas izspriest plēnumā vai palātā, kurā ir pieci tiesneši vai arī tikai viens tiesnesis.

3. Civildienesta tiesas priekšsēdētājs vada plēnumu un palātu, kurā ir pieci tiesneši. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir trīs tiesneši, izraugās saskaņā ar 1. punktu. Ja Civildienesta tiesas priekšsēdētāju norīko specializētajā tiesā, kurā ir trīs tiesneši, viņš ir šīs specializētās tiesas priekšsēdētājs.

4. Plēnuma kompetenci un kvorumu, kā arī palātu sastāvu un lietu nodošanu tām nosaka reglaments.

5. pants

Civildienesta tiesai un tās locekļiem piemēro Eiropas Savienības Tiesas statūtu 2. līdz 6. pantu, 14. un 15. pantu, 17. panta pirmo, otro un piekto daļu un 18. pantu.

Statūtu 2. pantā minēto zvērestu nodod Tiesas priekšā, un Statūtu 3., 4. un 6. pantā minētos lēmumus Tiesa pieņem pēc apspriešanās ar Civildienesta tiesu.

6. pants

1. Civildienesta tiesai palīdz Tiesas un Vispārējās tiesas administratīvie departamenti. Tiesas priekšsēdētājs vai, attiecīgos gadījumos, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs, vienojoties ar Civildienesta tiesas priekšsēdētāju, paredz nosacījumus, kā Tiesas vai Vispārējās tiesas ierēdņi un citi darbinieki palīdz Civildienesta tiesai, lai tā varētu darboties. Daži ierēdņi vai citi darbinieki ir pakļauti Civildienesta tiesas sekretāram tiesas priekšsēdētāja vadībā.

2. Civildienesta tiesa ieceļ sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus. Eiropas Savienības Tiesas statūtu 3. panta ceturtdaļa, kā arī 10., 11. un 14. pants attiecas uz tiesas sekretāru.

7. pants

1. Civildienesta tiesas procesu reglamentē Eiropas Savienības Tiesas statūtu III sadaļa, izņemot to 22. un 23. pantu. Reglamentā ietver turpmākus un sīkāk izstrādātus noteikumus, kas var izrādīties vajadzīgi.

2. Civildienesta tiesai piemēro noteikumus par valodu lietojumu Vispārējā tiesā.

3. Procedūras rakstiskā daļa sastāv no pieteikuma un aizstāvības argumentu izklāsta iesniegšanas, ja vien Civildienesta tiesa nepieņem lēmumu, ka ir vajadzīga otra rakstisku paskaidrojumu apmaiņa. Ja notiek otra apmaiņa, Civildienesta tiesa ar pušu piekrišanu var pieņemt lēmumu spriedumu pasludināt bez mutiskās daļas.

4. Visās procedūras daļās, tostarp pieteikuma iesniegšanas laikā, Civildienesta tiesa var izskatīt iespējas izšķirt domstarpības ar izlīgumu un var veicināt izlīgumu.

5. Civildienesta tiesa pieņem lēmumus par tiesas izdevumiem. Ievērojot īpašus reglamenta noteikumus, zaudējušai pusei piespriež atlīdzināt izdevumus, ja tiesa pieņem tādu lēmumu.

8. pants

1. Ja pieteikumu vai citu Civildienesta tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Tiesas vai Vispārējās tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Civildienesta tiesas sekretāram. Tāpat, ja pieteikumu vai citu Tiesai vai Vispārējai tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Civildienesta tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Tiesas vai Vispārējās tiesas sekretāram.

2. Ja Civildienesta tiesa konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt un izlemt lietu, kas ir Tiesas vai Vispārējās tiesas jurisdikcijā, tā nodod šo lietu Tiesai vai Vispārējai tiesai. Tāpat, ja Tiesa vai Vispārējā tiesa konstatē, ka lieta ir Civildienesta tiesas jurisdikcijā, tiesa, kurai sākotnēji nodota šī lieta, nodod to Civildienesta tiesai, un tā nedrīkst atteikties lietu izskatīt.

3. Ja Civildienesta tiesā un Vispārējā tiesā nodotas lietas, kurās jāizskata viens un tas pats interpretācijas jautājums vai kurās apstrīdēta viena un tā paša akta spēkā esamība, Civildienesta tiesa pēc pušu uzklausišanas var atlikt lietas izskatīšanu, līdz Vispārējā tiesa pieņem spriedumu.

Ja Civildienesta tiesā un Vispārējā tiesā ir nodotas lietas, kurās ir viens un tas pats prasījums, Civildienesta tiesa atsakās izskatīt lietu, lai Vispārējā tiesa varētu lemt šajās lietās.

9. pants

Vispārējā tiesā var iesniegt apelāciju divos mēnešos pēc tam, kad paziņots pārsūdzamais lēmums, pret Civildienesta tiesas galīgajiem lēmumiem un tādiem tiesas lēmumiem, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību vai izlemj procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieņemamību.

Šādas apelācijas var iesniegt personas, kuru prasījumi vai iebildumi nav apmierināti vai ir apmierināti daļēji. Tomēr personas, kas iestājušās lietā un kas nav dalībvalstis vai Savienības iestādes, var iesniegt apelācijas tikai tad, ja Civildienesta tiesas lēmumi tās ietekmē tieši.

10. pants

1. Visas personas, kuru pieteikumus par iestāšanos lietā Civildienesta tiesa ir noraidījusi, var iesniegt apelāciju Vispārējai tiesai divās nedēļās pēc tam, kad tām darīts zināms lēmums pieteikumu noraidīt.

2. Attiecīgajā lietā iesaistītās puses var Vispārējā tiesā pārsūdzēt visus Civildienesta tiesas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. pantu, 279. pantu vai 299. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 157. pantu vai 164. panta trešo daļu, divos mēnešos pēc tam, kad šie lēmumi darīti zināmi.

3. Vispārējās tiesas priekšsēdētājs ar saīsināto tiesāšanās procedūru, kas vajadzības gadījumā var atšķirties no dažiem šajā pielikumā iekļautajiem noteikumiem un kas ir noteikta Vispārējās tiesas reglamentā, var pieņemt lēmumus par apelācijām, kas paredzēti 1. un 2. punktā.

11. pants

1. Apelācijas Vispārējai tiesai iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tās pamato ar to, ka Civildienesta tiesai nav bijis jurisdikcijas kādā jautājumā, tā pārkāpusi savu reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Savienības tiesību aktus.

2. Apelāciju nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu vai pusi, kurai jāsedz šie izdevumi.

12. pants

1. Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 278. un 279. pantu un EAEK līguma 157. pantu, apelācijas iesniegšana Vispārējai tiesai neaptur attiecīgā akta piemērošanu.

2. Ja iesniegta apelācija pret Civildienesta tiesas lēmumu, lietas izskatīšanai Vispārējā tiesā ir rakstiskā daļa un mutiskā daļa. Vispārējā tiesa saskaņā ar reglamentā ietvertajiem nosacījumiem pēc pušu uzklausišanas var atteikties no mutiskās daļas.

13. pants

1. Ja apelācija ir pamatota, Vispārējā tiesa atceļ Civildienesta tiesas lēmumu un pati pieņem spriedumu attiecīgā lietā. Tā nodod lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Civildienesta tiesā gadījumos, ja tiesvedības apstākļi neļauj Tiesai nākt klajā ar lēmumu.

2. Ja lietu nodod atpakaļ Civildienesta tiesai, tai ir saistošs Vispārējās tiesas lēmums par tiesību jautājumiem.

PROTOKOLS (Nr. 4)
PAR EIROPAS CENTRĀLO BANKU SISTĒMAS STATŪTIEM UN
EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS STATŪTIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

NOLŪKĀ pieņemt Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtus un Eiropas Centrālās bankas Statūtus, ko paredz Līguma par Eiropas Savienības darbību 129. panta 2. punkts,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

I NODAĻA
EIROPAS CENTRĀLO BANKU SISTĒMA

1. pants

Eiropas Centrālo banku sistēma

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 282. panta 1. punktu Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS) veido Eiropas Centrālā banka (ECB) un valstu centrālās bankas. ECB un to dalībvalstu centrālās bankas, kuru naudas vienība ir euro, veido Eurosistēmu.

ECBS un ECB veic uzdevumus un darbojas saskaņā ar Līgumiem un šiem Statūtiem.

II NODAĻA
ECBS MĒRĶI UN UZDEVUMI

2. pants

Mērķi

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 1. punktu un 282. panta 2. punktu ECBS galvenais mērķis ir uzturēt cenu stabilitāti. Nekaitējot šim mērķim, ECBS Savienībā atbalsta vispārēju ekonomikas politiku, lai palīdzētu sasniegt Savienības mērķus, kas noteikti Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā. ECBS darbojas saskaņā ar principu, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā valda brīva konkurence, un kas veicina resursu efektīvu sadali, kā arī ievēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 119. pantā izklāstītos principus.

3. pants

Uzdevumi

3.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 2. punktu, pamatuzdevumi, kas jārisina ar ECBS starpniecību, ir:

- definēt un īstenot Savienības monetāro politiku;
- veikt valūtas operācijas atbilstīgi minētā Līguma 219. pantam;
- turēt un pārvaldīt dalībvalstu oficiālās ārvalstu valūtas rezerves;
- veicināt norēķinu sistēmu vienmērīgu darbību.

3.2. Saskaņā ar minētā Līguma 127. panta 3. punktu 3.1. panta trešais ievilkums neliedz dalībvalstu valdībām turēt un pārvaldīt ārvalstu valūtu kārtējo kontu atlikumus.

3.3. Saskaņā ar minētā Līguma 127. panta 5. punktu, ECBS palīdz veidot līdzsvarotu politiku, ko īsteno kompetentas iestādes, kuras saistītas ar kredītiestāžu konsultatīvu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti.

4. pants

Padomdevējfunkcijas

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu:

a) ar ECB apspriežas:

- par visiem ierosinātiem Savienības aktiem, kas ir tās kompetencē;
- attiecīgās valsts iestādes attiecībā uz visiem tiesību aktu projektiem, kas ir ECB kompetencē, taču ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredzējusi saskaņā ar 41. pantā norādīto procedūru;

b) ECB Savienības iestādēm vai struktūrām, vai valstu iestādēm iesniedz atzinumus par jautājumiem, kas ir tās kompetencē.

5. pants

Statistikas informācijas vākšana

5.1. Lai veiktu ECBS uzdevumus, ECB ar valstu centrālo banku atbalstu vāc vajadzīgo statistikas informāciju no kompetentām valstu iestādēm vai tieši no uzņēmējiem. Šajā nolūkā tā sadarbojas ar Savienības iestādēm vai struktūrām un ar dalībvalstu vai trešo valstu kompetentām iestādēm, kā arī ar starptautiskām organizācijām.

5.2. Valstu centrālās bankas cik iespējams veic 5.1. pantā izklāstītos uzdevumus.

5.3. Vajadzības gadījumā ECB palīdz saskaņot noteikumus un paņēmienus statistikas datu vākšanai, apkopošanai un izplatīšanai jomās, kas ir tās kompetencē.

5.4. Padome saskaņā ar 41. pantā paredzēto procedūru nosaka tās fiziskās un juridiskās personas, uz kurām attiecas prasība sniegt ziņojumus un ievērot konfidencialitāti; Padome izstrādā piemērotus īstenošanas noteikumus.

6. pants

Starptautiska sadarbība

6.1. ECB pieņem lēmumu, kā pārstāvēt ECBS tajā starptautiskās sadarbības jomā, kurā ietilpst uzdevumi, kas uzticēti ECBS.

6.2. ECB un, ar ECB atļauju, valstu centrālās bankas var iekļauties starptautiskās monetārās iestādēs.

6.3. Šīs NODAĻAS 6.1. un 6.2. pants nav pretrunā Līguma par Eiropas Savienības darbību 138. pantam.

III NODAĻA

ECBS UZBŪVE

7. pants

Neatkarība

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 130. pantu ne ECB, ne valstu centrālās bankas, ne arī kāds no to lēmējinstanču locekļiem, īstenojot Līguma par Eiropas Savienības darbību un Statūtu piešķirtās pilnvaras un veicot uzticētos uzdevumus un pienākumus, nelūdz un nepieņem ne Savienības iestāžu, ne arī kādas dalībvalsts valdības vai citas struktūras norādījumus. Savienības iestādes vai struktūras un dalībvalstu valdības apņemas ievērot šo principu un nemēģināt iespaidot ECB vai valstu centrālo banku lēmējinstanču locekļus, kad viņi veic amata pienākumus.

8. pants

Vispārējs princips

ECBS pārvalda ECB lēmējinstances.

9. pants

Eiropas Centrālā banka

9.1. ECB, kas saskaņā ar saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 282. panta 3. punktu ir tiesību subjekts, visās dalībvalstīs ir visplašākā tiesībspēja, ko šo valstu tiesību akti paredz juridiskām personām; ECB var iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesā.

9.2. ECB nodrošina to, ka tos uzdevumus, kas atbilstīgi minētā Līguma 127. panta 2., 3. un 5. punktam uzticēti ECBS, tā veic vai nu pati, ievērojot šos Statūtus, vai arī ar valstu centrālo banku starpniecību, ievērojot 12.1. un 14. pantu.

9.3. Saskaņā ar minētā Līguma 129. panta 1. punktu ECB lēmējinstances ir Padome un Valde.

10. pants

Padome

10.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 182. panta 1. punktu Padomē ir ECB Valdes locekļi un to dalībvalstu centrālo banku vadītāji, kuru naudas vienība ir euro.

10.2. Katram Padomes loceklim ir viena balss. No dienas, kad Padomes locekļu skaits pārsniedz 21, katram Valdes loceklim ir viena balss, un balsstiesīgo vadītāju skaits ir 15. Pēdējiem balsstiesības ir piešķirtas, un tās rotē šādi:

- no dienas, kad vadītāju skaits pārsniedz 15, un kamēr tas sasniedz 22, vadītājus iedala divās grupās atbilstoši tam, kā ir ierindots to dalībvalsts centrālās bankas daļas lielums no kopēja iekšzemes kopprodukta tirgus cenās un no monetāro finanšu iestāžu kopējās bilances dalībvalstīs, kuru naudas vienība ir euro. Daļu kopējā iekšzemes kopproduktā tirgus cenās un monetāro finanšu iestāžu kopējā bilanci vērtība ir attiecīgi 5/6 un 1/6. Pirmajā grupā ir pieci vadītāji un otrajā grupā – pārējie vadītāji. Balsstiesību intervāls pirmās grupas vadītājiem nav mazāks kā otrās grupas vadītāju balsstiesību intervāls. Ievērojot iepriekšējo teikumu, pirmajai grupai piešķir četras balsis, bet otrajai grupai – vienpadsmit balsis,
- no dienas, kad vadītāju skaits sasniedz 22, vadītājus sadala trīs grupās atbilstoši iepriekš minētajiem ierindošanas kritērijiem. Pirmajā grupā ir pieci vadītāji, un tai ir piešķirtas četras balsis. Otrajā grupā ir puse no pārējiem vadītājiem, kuru skaits noapaļots līdz tuvākajam veselam skaitlim, un tai ir piešķirtas astoņas balsis. Trešajā grupā ir pārējie vadītāji, un tai ir piešķirtas trīs balsis,

- katrā grupā vadītāji ir balsstiesīgi uz vienādu laikposmu,
- lai aprēķinātu daļu no kopējā iekšzemes kopprodukta tirgus cenās, piemēro 29.2. pantu. Monetāro finanšu iestāžu kopējo bilanci aprēķina atbilstoši statistikas sistēmai, ko piemēro Eiropas Savienībā aprēķinu veikšanas brīdī,
- kad kopējo iekšzemes kopproduktu tirgus cenās groza atbilstoši 29.3. pantam vai tad, ja vadītāju skaits palielinās, grupu lielumu un/vai sastāvu groza atbilstoši iepriekš minētajiem principiem,
- Padome ar divu trešdaļu visu tās balsstiesīgo un nebalsstiesīgo locekļu balsu vairākumu veic visus nepieciešamos pasākumus, lai īstenotu iepriekš minētos principus, un var nolemt atlikt rotācijas sistēmas uzsākšanu līdz dienai, kad vadītāju skaits pārsniedz 18.

Balsstiesības izmanto personiski. Atkāpjoties no šā noteikuma, 12.3. pantā minētajā reglamentā var paredzēt, ka Padomes locekļi drīkst balsot telekonferencēs. Šie noteikumi paredz arī to, ka tie Padomes locekļi, kas ilgāku laiku nevar piedalīties Padomes sanāksmēs, var katrs iecelt sev vietnieku dalībai Padomē.

Iepriekšējā punkta nosacījumi neierobežo visu Padomes balsstiesīgo un nebalsstiesīgo locekļu balsstiesības saskaņā ar 10.3., 40.2. un 40.3. pantu.

Ja vien šie Statūti neparedz citādi, Padome pieņem lēmumus ar vienkāršu balsu vairākumu. Ja balsis dalās vienādi, izšķirošā balss ir priekšsēdētājam.

Lai Padome varētu balsot, vajadzīgais kvorums ir divas trešdaļas Padomes balsstiesīgo locekļu. Ja kvoruma nav, priekšsēdētājs var sasaukt ārkārtas sanāksmi, kurā lēmumu pieņem arī bez kvoruma.

10.3. Pieņemot lēmumus atbilstīgi 28., 29., 30., 32. un 33. pantam, Padomes balsis vērtē proporcionāli valstu centrālo banku daļām ECB parakstītajā kapitālā. Valdes locekļu balsīm ir nulles vērtība. Lēmumus, kuru pieņemšanai vajadzīgs kvalificēts balsu vairākums, pieņem, ja balsis "par" pārstāv vismaz divas trešdaļas no ECB parakstītā kapitāla un vismaz pusi no tās akcionāriem. Ja kāds vadītājs nevar piedalīties sēdē, viņš var izraudzīties aizstājēju, kas balso viņa vietā.

10.4. Sanāksmes ir konfidenciālas. Padome var pieņemt lēmumu apspriežu iznākumu darīt zināmu atklātībai.

10.5. Padome sanāk vismaz desmit reizes gadā.

11. pants

Valde

11.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 283. panta 2. punkta otro daļu, Valdē ir priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un četri citi locekļi.

Šie locekļi pilda pienākumus pilnas darba slodzes apjomā. Neviens no locekļiem neuzņemas nekādu algotu vai nealgotu darbu, ja vien Padome izņēmuma kārtā viņiem nav ļāvusi to darīt.

11.2. Saskaņā ar minētā Līguma 283. panta 2. punkta otro daļu, Valdes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un pārējos locekļus pēc Padomes priekšlikuma, ko tā sniedz pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un ECB Padomi, Eiropadome, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu, ieceļ no personām ar nevainojamu reputāciju un profesionālu pieredzi monetāros vai banku jautājumos.

Viņu amata pilnvaru laiks ir astoņi gadi, un to nepagarina.

Tikai dalībvalstu pilsoņi var būt Valdes locekļi.

11.3. Valdes locekļu darba noteikumi un nosacījumi, jo īpaši algas, pensijas un citi sociālās nodrošināšanas pabalsti, ir paredzēti ECB noslēgtos darba līgumos, un tos apstiprina ECB Padome pēc tādas komitejas priekšlikuma, kurā ir trīs ECB Padomes iecelti un trīs Padomes iecelti locekļi. Valdes locekļiem nav tiesību balsot par šajā punktā minētajiem jautājumiem.

11.4. Ja kāds Valdes loceklis vairs neatbilst prasībām, kas vajadzīgas pienākumu veikšanai, vai ir izdarījis smagu pārkāpumu, Tiesa pēc ECB Padomes vai Valdes lūguma var viņu atlaist no amata.

11.5. Katram Valdes loceklim, kas piedalās sanāksmē, ir tiesības balsot, un šajā nolūkā viņam ir viena balss. Ja vien nav paredzēta citāda procedūra, Valde pieņem lēmumus ar vienkāršu nodoto balsu vairākumu. Ja balsis dalās vienādi, izšķir priekšsēdētāja balss. Balsošanas procedūra ir precizēta 12.3. pantā minētajā reglamentā.

11.6. Valde ir atbildīga par ECB ikdienas darbu.

11.7. Visas brīvās vietas Valdē aizpilda, ieceļot jaunus locekļus saskaņā ar 11.2. pantu.

12. pants

Lēmējinstanču pienākumi

12.1. ECB Padome pieņem pamatnostādnes un lēmumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to uzdevumu izpildi, ko Līgumi un šie Statūti uztic ECBS. ECB Padome nosaka Savienības monetāro politiku, tostarp vajadzības gadījumā pieņemot lēmumus attiecībā uz vidēja termiņa monetārajiem mērķiem, procentu pamatlikmēm un rezervju noguldījumiem ECBS, kā arī izstrādā vajadzīgās pamatnostādnes šo lēmumu īstenošanai.

Valde īsteno monetāro politiku saskaņā ar ECB Padomes pieņemtām pamatnostādnēm un lēmumiem. Īstenojot monetāro politiku, Valde dod vajadzīgos norādījumus valstu centrālajām bankām. Turklāt ar ECB Padomes lēmumu konkrētas pilnvaras var deleģēt Valdei.

Neskarot šo pantu, ECB, lai veiktu darījumus, kas ietilpst ECBS uzdevumos, vēršas pēc palīdzības valstu centrālajās bankās, ciktāl tā to atzīst par iespējamu un lietderīgu.

12.2. Valde atbild par ECB Padomes sanāksmju sagatavošanu.

12.3. ECB Padome pieņem reglamentu, kas nosaka ECB un tās lēmējinstanču iekšējo uzbūvi.

12.4. ECB Padome pilda 4. pantā minētās padomdevējfunkcijas.

12.5. ECB Padome pieņem 6. pantā minētos lēmumus.

13. pants

Priekšsēdētājs

13.1. ECB Padomi un Valdi vada priekšsēdētājs vai, viņa prombūtnes laikā, priekšsēdētāja vietnieks.

13.2. Neskarot 38. pantu, priekšsēdētājs vai viņa iecelta persona pārstāv ECB ārējās attiecībās.

14. pants

Valstu centrālās bankas

14.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 131. pantu katra dalībvalsts nodrošina, ka tās tiesību akti, tostarp tās centrālās bankas statūti, sader ar Līgumiem un šiem Statūtiem.

14.2. Valstu centrālo banku statūti īpaši paredz, ka valsts centrālās bankas vadītāja amata pilnvaru laiks ir vismaz pieci gadi.

Tikai tad, ja vadītājs vairs neatbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi pienākumu veikšanai, vai ir izdarījis smagu pārkāpumu, viņu var atbrīvot no amata. Attiecīgais vadītājs vai ECB Padome var apstrīdēt šo lēmumu Tiesā, pamatojoties uz Līgumu vai jebkura to īstenošanai pieņemta akta pārkāpumu. Tiesvedību sāk attiecīgi divos mēnešos pēc tam, kad lēmums publicēts, vai pēc tam, kad prasītājs ir saņēmis paziņojumu par to, vai, ja tas nav saņemts, pēc dienas, kad prasītājs uzzina par šo lēmumu.

14.3. Valstu centrālās bankas ir ECBS sastāvdaļa un darbojas saskaņā ar ECB pamatnostādņēm un norādījumiem. ECB Padome veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu ECB pamatnostādņu un norādījumu ievērošanu, un pieprasa visu vajadzīgo informāciju.

14.4. Valstu centrālās bankas var veikt arī uzdevumus, kas nav minēti šajos Statūtos, ja vien ECB Padome ar divu trešdaļu balsu vairākumu nenolemj, ka tie ir pretrunā ECBS mērķiem un uzdevumiem. Valstu centrālās bankas šos uzdevumus veic uz savu atbildību, un tos nevar uzskatīt par daļu no ECBS uzdevumiem.

15. pants

Pienākumi sniegt pārskatus

15.1. Vismaz reizi ceturksnī ECB sastāda un publicē ziņojumu par ECBS darbību.

15.2. ECBS konsolidētos finanšu pārskatus publicē katru nedēļu.

15.3. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 284. panta 3. punktu ECB Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai, kā arī Eiropadomei adresē gada ziņojumus par ECBS darbību un monetāro politiku gan par iepriekšējo, gan kārtējo gadu.

15.4. Šajā pantā minētie ziņojumi un pārskati ir bez maksas pieejami visām ieinteresētām pusēm.

16. pants

Banknotes

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 128. panta 1. punktu, ECB Padomei ir ekskluzīvas tiesības dot pilnvaras emitēt euro banknotes Savienībā. Banknotes drīkst emitēt ECB un valstu centrālās bankas. ECB un valstu centrālo banku emitētās banknotes ir vienīgās naudaszīmes, kam Savienībā ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss.

Cik iespējams ECB ņem vērā pieredzi attiecībā uz banknošu emisiju un noformējumu.

IV NODAĻA

ECBS MONETĀRĀS FUNKCIJAS UN OPERĀCIJAS

17. pants

Konti ECB un valstu centrālajās bankās

Lai veiktu operācijas, ECB un valstu centrālās bankas var atvērt kontus kredītiestādēm, valsts iestādēm un citiem tirgus dalībniekiem, kā arī pieņemt kā nodrošinājumu aktīvus, tostarp dematerializētus vērtspapīrus.

18. pants

Atvērta tirgus operācijas un kredītooperācijas

18.1. Lai sasniegtu ECBS mērķus un veiktu tās uzdevumus, ECB un valstu centrālās bankas var:

- darboties finanšu tirgos, vai nu veicot tiešus pirkšanas un pārdošanas darījumus (tūlītējos darījumos vai nākotnes darījumos), vai slēdzot atpirkšanas līgumus un aizdodot vai aizņemoties prasības un tirgojamus finanšu instrumentus, kas denominēti euro vai citās valūtās, kā arī dārgmetālus;
- veikt kredītooperācijas ar kredītiestādēm un citiem tirgus dalībniekiem, aizdodot pret atbilstīgu nodrošinājumu.

18.2. ECB nosaka vispārējus principus ECB vai valstu centrālo banku veiktām atvērta tirgus operācijām un kredītooperācijām, tostarp principu paziņot par nosacījumiem, ar kādiem tās ir gatavas iesaistīties šādos darījumos.

19. pants

Obligātās rezerves

19.1. Atbilstīgi 2. pantam ECB var pieprasīt dalībvalstu kredītiestādēm ECB kontos un valstu centrālajās bankās deponēt obligātās rezerves, lai īstenotu monetārās politikas mērķus. ECB Padome var noteikt to, kā aprēķināt un noteikt obligāto rezervju vajadzīgo apjomu. Neievērošanas gadījumā ECB ir tiesības uzlikt soda procentus un citas sankcijas ar līdzīgu iedarbību.

19.2. Lai piemērotu šo pantu, Padome saskaņā ar 41. pantā paredzēto procedūru nosaka obligāto rezervju bāzi un maksimālo pieļaujamo attiecību starp šīm rezervēm un to bāzi, kā arī attiecīgas sankcijas gadījumā, ja to neievēro.

20. pants

Citi monetāras kontroles līdzekļi

ECB Padome ar divu trešdaļu nodoto balsu vairākumu pieņem lēmumus par citu monetāras kontroles metožu izmantošanu, kuras uzskata par mērķtiecīgām, ņemot vērā 2. pantu.

Padome saskaņā ar 41. pantā paredzēto procedūru nosaka šo metožu izmantošanas jomu, ja tās uzliek saistības trešām personām.

21. pants

Darījumi ar publisko tiesību subjektiem

21.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 123. pantu ir aizliegts pieļaut konta pārtēriņu, kā arī ir aizliegti jebkādi citi kredīta pakalpojumi Eiropas Centrālajā bankā vai dalībvalstu centrālajās bankās Savienības iestāžu vai struktūru, dalībvalstu valdību, reģionālu vai vietēju iestāžu vai citu publisku iestāžu, vai citu publisko tiesību subjektu vai publisku uzņēmumu vajadzībām, kā arī ECB un valstu centrālajām bankām ir aizliegts tieši pirkt parāda instrumentus no minētajām iestādēm.

21.2. ECB un valstu centrālās bankas var darboties kā 21.1. pantā minēto subjektu fiskāli aģenti.

21.3. Šo pantu attiecībā uz rezervju nodrošinājumu, ko saņem no centrālām bankām, nepiemēro kredītiestādēm ar valsts kapitāla līdzdalību, kam ECB un valstu centrālās bankas piemēro tādu pašu režīmu kā privātām kredītiestādēm.

22. pants

Tīrvērtes un norēķinu sistēmas

ECB un valstu centrālās bankas var dot iespējas, un ECB var izdot regulas, lai Savienībā un attiecībās ar citām valstīm nodrošinātu efektīvas un drošas tīrvērtes un norēķinu sistēmas.

23. pants

Ārējās operācijas

ECB un valstu centrālās bankas var:

- nodibināt sakarus ar citu valstu centrālajām bankām un finanšu iestādēm un, vajadzības gadījumā, ar starptautiskām organizācijām;
- iegādāties un pārdot tūlītējos darījumos un nākotnes darījumos visdažādākos ārvalstu valūtas rezervju aktīvus un dārgmetālus; termins "ārvalstu valūtas rezervju aktīvi" nozīmē vērtspapīrus un jebkādu citus aktīvus jebkuras valsts valūtā vai norēķinu vienībās un jebkurā formā;

- turēt un pārvaldīt šajā pantā minētos aktīvus;
- veikt visdažādākos bankas darījumus ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, to skaitā aizņēmuma un aizdevuma operācijas.

24. pants

Citas operācijas

Papildus operācijām, kas izriet no ECB un valstu centrālo banku uzdevumiem, tās var veikt operācijas administratīvām vajadzībām vai savu darbinieku interesēs.

V NODAĻA

KONSULTATĪVA UZRAUDZĪBA

25. pants

Konsultatīva uzraudzība

25.1. ECB var sniegt padomus un ar to var apspriesties Padome, Komisija un kompetentas dalībvalstu iestādes par to, ciktāl un kā piemērot Savienības tiesību aktus attiecībā uz kredītiestāžu konsultatīvu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti.

25.2. Saskaņā ar visām Padomes regulām, kas pieņemtas atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 6. punktam, ECB var veikt īpašus uzdevumus attiecībā uz politiku, kas skar kredītiestāžu un citu finanšu iestāžu konsultatīvu uzraudzību. Vienīgais izņēmums ir apdrošināšanas uzņēmumi.

VI NODAĻA

ECBS FINANŠU NOTEIKUMI

26. pants

Finanšu pārskati

26.1. ECB un valstu centrālo banku finanšu gads sākas janvāra pirmajā dienā un beidzas decembra pēdējā dienā.

26.2. Valde ECB gada pārskatus sagatavo saskaņā ar ECB Padomes noteiktiem principiem. Pārskatus apstiprina ECB Padome, un pēc tam tos publicē.

26.3. Lai varētu veikt analīzi un operācijas, Valde sagatavo ECBS konsolidēto bilanci par tiem valstu centrālo banku aktīviem un pasīviem, kas attiecas uz ECBS.

26.4. Lai piemērotu šo pantu, ECB Padome pieņem noteikumus, kas vajadzīgi, lai valstu centrālās bankas standartizētu grāmatvedības uzskaiti un ziņojumus par veiktajām operācijām.

27. pants

Revīzijas

27.1. ECB un valstu centrālo banku pārskatus pārbauda ECB Padomes ieteikti un Padomes apstiprināti neatkarīgi ārējie revidenti. Revidenti ir pilnvaroti pārbaudīt visus ECB un valstu centrālo banku grāmatvedības dokumentus un pārskatus un iegūt pilnīgu informāciju par to darījumiem.

27.2. Līguma par Eiropas Savienības darbību 287. pants attiecas tikai uz ECB vadības darbības efektivitātes pārbaudi.

28. pants

ECB kapitāls

28.1. ECB kapitāls ir 5 miljardi euro. Kapitālu var palielināt par apjomu, ko ECB Padome saskaņā ar 10.3. pantu nosaka ar kvalificētu balsu vairākumu, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, kurus Padome paredz saskaņā ar 41. pantā noteikto procedūru.

28.2. Valstu centrālās bankas ir vienīgās ECB kapitāla parakstītājas un turētājas. Kapitāla parakstīšana notiek saskaņā ar 29. pantā noteikto atslēgu.

28.3. ECB Padome ar kvalificētu balsu vairākumu, kā paredzēts 10.3. pantā, nosaka kapitāla iemaksas apjomu un formu.

28.4. Valstu centrālo banku daļas ECB parakstītajā kapitālā nevar pārskaitīt, ieķīlāt vai arestēt, tomēr šis noteikums neliedz ievērot 28.5. pantu.

28.5. Ja koriģē 29. pantā minēto atslēgu, valstu centrālās bankas savā starpā pārskaita kapitāla daļas tā, lai to sadalījums atbilstu koriģētajai atslēgai. ECB Padome sīkāk nosaka šādu pārskaitījumu noteikumus.

29. pants

Kapitāla parakstīšanas atslēga

29.1. ECB kapitāla parakstīšanas atslēgu, kuru pirmoreiz noteica 1998. gadā, kad tika izveidota ECBS, nosaka, katras valsts centrālajai bankai piešķirot procentuālo daļu, kas ir šādu lielumu summa:

- 50 % no attiecīgās dalībvalsts iedzīvotāju īpatsvara Savienības iedzīvotāju skaitā priekšpēdējā gadā pirms ECBS izveidošanas;
- 50 % no attiecīgās dalībvalsts iekšzemes kopprodukta īpatsvara tirgus cenās izteiktajā Savienības iekšzemes kopproduktā, kas reģistrēts pēdējos piecos gados līdz priekšpēdējam gadam pirms ECBS izveidošanas.

Procentus noapaļo uz augšu vai uz leju līdz tuvākajam skaitlim, kas bez atlikuma dalās ar 0,0001.

29.2. Šā panta piemērošanai vajadzīgos statistikas datus Komisija sniedz saskaņā ar noteikumiem, ko Padome pieņem ar 41. pantā noteikto procedūru.

29.3. Valstu centrālajām bankām piešķirtās procentuālās daļas koriģē katru piekto gadu pēc ECBS izveides analogi tam, kā paredzēts 29.1. pantā. Koriģēto atslēgu piemēro ar nākamā gada pirmo dienu.

29.4. ECB Padome veic visus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu šo pantu.

30. pants

Ārvalstu valūtas rezerves aktīvu pārskaitījums uz ECB

30.1. Neskarot 28. pantu, valstu centrālās bankas piegādā ECB rezerves aktīvus valūtās, kas nav dalībvalstu valūtas, euro, SVF rezerves pozīcijas un SDR līdz 50 000 miljoniem euro. ECB Padome nosaka, cik liela summa Eiropas Centrālajā bankā jāiemaksā tūlīt pēc tās izveidošanas un cik lielas summas jāiemaksā vēlāk. ECB ir visas tiesības turēt un pārvaldīt tai pārskaitītās valūtas rezerves un izmantot tās šajos Statūtos izvirzītajiem mērķiem.

30.2. Katras valsts centrālās bankas iemaksas nosaka proporcionāli tās daļai ECB parakstītajā kapitālā.

30.3. Katrai valsts centrālajai bankai ir prasījums pret ECB, kurš ir tikpat liels, cik liels ir tās ieguldījums. ECB Padome nosaka to, kā denominē un atlīdzina šādus prasījumus.

30.4. Saskaņā ar 30.2. pantu ECB, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredz saskaņā ar 41. panta izklāstīto procedūru, var pieprasīt papildu valūtas rezerves, kas pārsniedz 30.1. pantā noteikto summu.

30.5. ECB var turēt un pārvaldīt SVF rezerves pozīcijas un SDR un veidot šādu aktīvu uzkrājumu.

30.6. ECB Padome veic visus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu šo pantu.

31. pants

Valstu centrālo banku turētie ārvalstu valūtas rezervju aktīvi

31.1. Valstu centrālās bankas drīkst veikt darījumus, pildot savus pienākumus pret starptautiskām organizācijām saskaņā ar 23. pantu.

31.2. Visām citām operācijām ar ārvalstu valūtas rezervju aktīviem, kas paliek valstu centrālajās bankās pēc tam, kad izdarīti 30. pantā minētie pārskaitījumi, kā arī dalībvalstu darījumiem ar apgrozāmiem ārvalstu valūtas līdzekļiem, ja tie pārsniedz apjomu, ko nosaka saskaņā ar 31.3. pantu, vajadzīgs ECB apstiprinājums, lai nodrošinātu to saskaņotību ar Savienības valūtas maiņas kursa politiku un monetāro politiku.

31.3. Lai atvieglinātu šīs operācijas, ECB Padome izstrādā pamatnostādnes.

32. pants

Valstu centrālo banku monetāro ienākumu sadalījums

32.1. Ienākumus, kas uzkrājas valstu centrālajās bankās, īstenojot ECBS monetārās politikas darbības (še turpmāk "monetārie ienākumi"), katra finanšu gada beigās sadala saskaņā ar šo pantu.

32.2. Katras valsts centrālās bankas monetārie ienākumi līdzinās tās gada ienākumiem, kas gūti no tās aktīviem, proporcionāli to banknošu vērtībai, kuras ir apgrozībā, un noguldījumu saistībām pret kredītiestādēm. Šos aktīvus valstu centrālās bankas iezīmē mērķiem, kas saskaņoti ar ECB Padomes pieņemtām pamatnostādņēm.

32.3. Ja pēc euro ieviešanas ECB Padome atzīst, ka valstu centrālo banku bilanču struktūras neļauj piemērot 32.2. pantu, ECB Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt, ka, atkāpjoties no 32.2. panta, uz laiku, kas nav ilgāks par pieciem gadiem, monetāros ienākumus aprēķina, izmantojot alternatīvu metodi.

32.4. Katras valsts centrālās bankas monetāros ienākumus samazina par summu, kas līdzvērtīga procentiem, kurus šī centrālā banka maksā par saistībām, kas izriet no kredītiestāžu veiktajiem noguldījumiem saskaņā ar 19. pantu.

ECB Padome var nolemt atlīdzināt valstu centrālajām bankām banknošu emisijas izdevumus vai, izņēmuma gadījumos, īpašus zaudējumus, ko radījušas monetārās politikas operācijas, kuras banka veikusi ECBS uzdevumā. Atlīdzības formu pēc saviem ieskatiem nosaka ECB Padome; attiecīgās summas var kompensēt no valstu centrālo banku monetārajiem ienākumiem.

32.5. Valstu centrālo banku kopējos monetāros ienākumus sadala valstu centrālajām bankām proporcionāli to iemaksātajām ECB kapitāla daļām un atbilstīgi visiem lēmumiem, ko ECB Padome pieņemusi, ievērojot 33.2. pantu.

32.6. Tīrvērti un norēķinus par atlikumiem, ko rada monetāro ienākumu sadale, veic ECB saskaņā ar ECB Padomes noteiktām pamatnostādnēm.

32.7. ECB Padome veic visus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu šo pantu.

33. pants

ECB tīrās peļņas un tīro zaudējumu sadalījums

33.1. ECB tīro peļņu pārskaita šādi:

- a) ECB Padomes noteiktu summu, kas nepārsniedz 20 % no tīrās peļņas, pārskaita vispārējo rezervju fondā, kas nepārsniedz 100 % no kapitāla;
- b) pārējo tīro peļņu izdala ECB akcionāriem proporcionāli to iemaksātām daļām.

33.2. Gadījumā, ja ECB cieš zaudējumus, iztrūkumu var kompensēt no ECB vispārējo rezervju fonda, un vajadzības gadījumā – pēc ECB Padomes lēmuma – no attiecīgā finanšu gada monetārajiem ienākumiem proporcionāli summām, kas sadalītas valstu centrālajām bankām saskaņā ar 32.5. pantu, un nepārsniedzot šīs summas.

VII NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

34. pants

Tiesību akti

34.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 132. pantu, ECB:

- izstrādā regulas, ciktāl tas vajadzīgs, lai veiktu uzdevumus, kas paredzēti 3.1. panta pirmajā ievilkumā, 19.1., 22. vai 25.2. pantā, un gadījumos, kas noteikti 41. pantā minētajos Padomes aktos;
- pieņem lēmumus, kas vajadzīgi, lai veiktu uzdevumus, ko Līgumi un ECBS un ECB Statūti uztic ECBS;
- sagatavo ieteikumus un sniedz atzinumus.

34.2. ECB var nolemt publicēt savus lēmumus, ieteikumus un atzinumus.

34.3. Ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredz saskaņā ar 41. pantā noteikto procedūru, ECB ir tiesīga uzlikt uzņēmumiem sodanaudu vai kavējuma naudu gadījumā, ja tie nepilda pienākumus, kurus tiem uzliek ECB regulas un lēmumi.

35. pants

Tiesu iestāžu veikta kontrole un ar to saistīti jautājumi

35.1. Līgumos paredzētajos gadījumos saskaņā ar tajā ietvertajiem nosacījumiem Eiropas Savienības Tiesa var vērtēt vai interpretēt ECB darbību vai bezdarbību. ECB var griezties Tiesā Līgumos paredzētajos gadījumos un atbilstīgi to nosacījumiem.

35.2. Domstarpības starp ECB, no vienas puses, un tās kreditoriem, debitoriem vai jebkurām citām personām, no otras puses, izšķir kompetentas valstu tiesas, izņemot gadījumus, ja jurisdikcija ir piešķirta Eiropas Savienības Tiesai.

35.3. Uz ECB attiecas atbildības režīms, ko paredz Līguma par Eiropas Savienības darbību 340. pants. Valstu centrālo banku atbildību reglamentē šo valstu attiecīgie tiesību akti.

35.4. Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir sniegt spriedumu atbilstīgi jebkurai arbitrāžas klauzulai, kas ietverta ECB vai tās vārdā noslēgtā publisko tiesību vai privāttiesību līgumā.

35.5. ECB lēmumus griezties Eiropas Savienības Tiesā pieņem ECB Padome.

35.6. Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir izšķirt domstarpības par to, kā valstu centrālās bankas pilda pienākumus, ko uzliek Līgumi un šie Statūti. Ja ECB uzskata, ka kādas valsts centrālā banka nav izpildījusi kādu no Līgumu un šo Statūtu uzliktiem pienākumiem, tā pēc tam, kad attiecīgās valsts centrālajai bankai dota iespēja iesniegt savus apsvērumus, sniedz argumentētu atzinumu par šo jautājumu. Ja attiecīgās valsts centrālā banka ECB noteiktajā laikā nesaskaņo savu darbību ar šo atzinumu, ECB var griezties Eiropas Savienības Tiesā.

36. pants

Personāls

36.1. ECB Padome pēc Valdes priekšlikuma izstrādā ECB personāla nodarbināšanas kārtību.

36.2. Ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko paredz nodarbināšanas kārtība, Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā ir visas ECB un tās darbinieku domstarpības.

37. pants (bijušais 38. pants)

Dienesta noslēpumi

37.1. ECB vadības iestāžu locekļi un personāls, kā arī valstu centrālo banku darbinieki arī pēc amata pienākumu pildīšanas beigām nedrīkst izpaust tādu informāciju, uz ko attiecas pienākums ievērot dienesta noslēpumus.

37.2. Personas, kam pieejami dati, uz kuriem attiecas Savienības tiesību akti par noslēpumu ievērošanu, ir pakļautas šiem tiesību aktiem.

38. pants (bijušais 39. pants)

Parakstītāji

ECB juridiskās saistības ar trešām personām apliecina ar priekšsēdētāja parakstu vai divu Valdes locekļu parakstiem, vai ar divu tādu ECB darbinieku parakstiem, kurus priekšsēdētājs likumīgi pilnvarojis parakstīt dokumentus ECB vārdā.

39. pants (bijušais 40. pants)

Privilēģijas un imunitāte

Dalībvalstu teritorijā ECB ir visas privilēģijas un imunitāte, kas vajadzīgas, lai veiktu tās uzdevumus atbilstīgi nosacījumiem, kuri ietverti Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā.

VIII NODAĻA

STATŪTU GROZĪJUMI UN PAPILDNOTEIKUMI

40. pants (bijušais 41. pants)

Vienkāršota grozījumu procedūra

40.1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 129. panta 3. punktu Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru vai nu pēc ECB ieteikuma un pēc apspriešanās ar Komisiju, vai arī pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar ECB var grozīt šo Statūtu 5.1., 5.2., 5.3., 17., 18., 19.1., 22., 23., 24., 26., 32.2., 32.3., 32.4., 32.6. pantu, 33.1. panta a) punktu un 36. pantu.

40.2. Šo statūtu 10.2. punktu var grozīt ar Eiropadomes vienprātīgi pieņemtu lēmumu vai nu pēc Eiropas Centrālās bankas ieteikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vai arī pēc Komisijas ieteikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Eiropas Centrālo banku. Šie grozījumi nestājas spēkā, kamēr tos nav apstiprinājušas dalībvalstis saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām.

40.3. Lai ECB varētu ņākt klajā ar ieteikumu, kas pieņemts atbilstīgi šim pantam, ir vajadzīgs vienprātīgs ECB Padomes lēmums.

41. pants (bijušais 42. pants)

Papildnoteikumi

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 129. panta 4. punktu Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un ECB vai pēc ECB ieteikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Komisiju ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem noteikumus, kas minēti šo Statūtu 4., 5.4., 19.2., 20., 28.1., 29.2., 30.4. un 34.3. pantā.

IX NODAĻA

PĀREJAS NOTEIKUMI UN CITI NOTEIKUMI, KAS ATTIECAS UZ ECBS

42. pants (bijušais 43. pants)

Vispārēji noteikumi

42.1. Līguma par Eiropas Savienības darbību 139. pantā minētais izņēmuma statuss nozīmē, ka attiecīgajām dalībvalstīm nepiešķir tiesības un neuzliek saistības šo Statūtu šādi panti: 3., 6., 9.2., 12.1., 14.3., 16., 18., 19., 20., 22., 23., 26.2., 27., 30., 31., 32., 33., 34., 50. un 52. pants.

42.2. Centrālās bankas tajās dalībvalstīs, kurām piešķirts minētā Līguma 139. pantā minētais izņēmuma statuss, monetārās politikas jomā patur pilnvaras saskaņā ar savas valsts tiesībām.

42.3. Saskaņā ar minētā Līguma 139. pantu ar vārdu "dalībvalstis" šo Statūtu 3., 11.2., 19. pantā saprot "dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro".

42.4. Ar frāzi "valstu centrālās bankas" šo Statūtu 9.2., 10.2., 10.3., 12.1., 16., 17., 18., 22., 23., 27., 30., 31., 32., 33.2. un 52. pantā saprot "to dalībvalstu centrālās bankas, kuru naudas vienība ir euro".

42.5. Ar vārdu "akcionāri" 10.3. un 33.1. pantā saprot "to dalībvalstu centrālās bankas, kuru naudas vienība ir euro".

42.6. Ar vārdiem "ECB parakstītais kapitāls" 10.3. un 30.2. pantā saprot "ECB kapitālu, uz ko pieteikušās to dalībvalstu centrālās bankas, kuru naudas vienība ir euro".

43. pants (bijušais 44. pants)

ECB pārejas laika uzdevumi

ECB pārņem tos Līguma par Eiropas Savienības darbību 141. panta minētos kādreizējos EMI uzdevumus, kas sakarā ar izņēmumiem, kuri attiecas uz vienu vai vairākām dalībvalstīm, vēl jāveic pēc euro ieviešanas.

ECB dod padomus, gatavojot minētā Līguma 140. pantā minēto izņēmumu atcelšanu.

44. pants (bijušais 45. pants)

ECB Ģenerālpadome

44.1. Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 129. panta 1. punktu, Ģenerālpadomi izveido kā trešo ECB lēmējinstanci.

44.2. Ģenerālpadomē ir ECB priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un valstu centrālo banku vadītāji. Ģenerālpadomes sēdēs bez balsstiesībām var piedalīties arī citi Valdes locekļi.

44.3. Ģenerālpadomes pienākumi pilnībā ir uzskaitīti šo Statūtu 46. pantā.

45. pants (bijušais 46. pants)

Ģenerālpadomes reglaments

45.1. ECB Ģenerālpadomi vada ECB priekšsēdētājs vai, viņa prombūtnes laikā, ECB priekšsēdētāja vietnieks.

45.2. Padomes priekšsēdētājs un viens Komisijas loceklis bez balsstiesībām var piedalīties Ģenerālpadomes sanāksmēs.

45.3. Priekšsēdētājs sagatavo Ģenerālpadomes sanāksmes.

45.4. Atkāpjoties no 12.3. panta, Ģenerālpadome pieņem savu reglamentu.

45.5. ECB nodrošina Ģenerālpadomi ar sekretariātu.

46. pants (bijušais 47. pants)

Ģenerālpadomes pienākumi

46.1. Ģenerālpadome:

— veic 43. pantā minētos uzdevumus;

— palīdz veikt 4. un 25.1. pantā minētās padomdevējfunkcijas.

46.2. Ģenerālpadome palīdz:

- vākt statistikas informāciju, ko paredz 5. pants;
- sagatavot ECB darbības pārskatus, ko paredz 15. pants;
- ieviest noteikumus, kas vajadzīgi, lai varētu piemērot 26. pantu, ko paredz 26.4. pants;
- veikt visus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai varētu piemērot 29. pantu, kā tas paredzēts 29.4. pantā;
- izstrādāt ECB personāla darba līgumu noteikumus, ko paredz 36. pants.

46.3. Ģenerālpadome palīdz veikt vajadzīgos priekšdarbus, lai neatsaucami fiksētu maiņas kursus to dalībvalstu valūtām, uz kurām attiecas izņēmums, attiecībā pret euro, vai arī pret vienoto valūtu, ko paredz Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 3. punkts.

46.4. ECB priekšsēdētājs informē Ģenerālpadomi par ECB Padomes lēmumiem.

47. pants (bijušais 48. pants)

Pārejas noteikumi, kas attiecas uz ECB kapitālu

Saskaņā ar 29.1. pantu katras valsts centrālajai bankai atbilstīgi ECB kapitāla parakstīšanas atslēgai ir noteikta tās daļa. Atkāpjoties no 28.3. panta, centrālās bankas tajās dalībvalstīs, uz kurām attiecas izņēmums, neiemaksā parakstīto kapitālu, ja vien Ģenerālpadome ar balsu vairākumu, kas pārstāv vismaz divas trešdaļas no ECB parakstītā kapitāla un vismaz pusi no akcionāriem, nenosaka to, ka jāiemaksā obligāti procentu maksājumi ECB darbības izmaksām.

48. pants (bijušais 49. pants)

Atliktie ECB kapitāla maksājumi, rezerves un uzkrājumi

48.1. Centrālās bankas tajās dalībvalstīs, attiecībā uz kurām izņēmums ir atcelts, apmaksā savu parakstīto ECB kapitāla daļu tādā pašā apjomā kā centrālās bankas citās dalībvalstīs, kuru naudas vienība ir euro, un ārvalstu valūtas rezervju aktīvus pārskaita ECB saskaņā ar 30.1. pantu. Pārskaitāmo summu nosaka, reizinot euro vērtību ārvalstu valūtas rezervju aktīviem pēc konkrētā brīža maiņas kursa, kas saskaņā ar 30.1. pantu jau ir pārskaitīti ECB, ar koeficientu, kas ir attiecība starp akciju skaitu, uz kuru attiecīgās valsts centrālā banka ir parakstījusies, un to skaitu, ko citu valstu centrālās bankas jau apmaksājušas.

48.2. Papildus maksājumiem, kas jāveic saskaņā ar 48.1. pantu, attiecīgā centrālā banka izdara iemaksas ECB rezervēs, tajos uzkrājumos, kas ir pielīdzināmi rezervēm, kā arī papildina to summu, kas jāpārskaita rezervēs un uzkrājumos atbilstoši peļņas un zaudējumu aprēķina saldo uz 31. decembri iepriekšējā gadā pirms izņēmuma atcelšanas. Iemaksas summu nosaka, reizinot iepriekš

definēto un apstiprinātajā ECB bilanci uzrādīto rezervju apjomu ar koeficientu, kas ir attiecība starp to akciju skaitu, uz kuru attiecīgās valsts centrālā banka ir parakstījusies, un akciju skaitu, ko citas centrālās bankas jau ir apmaksājušas.

48.3. Pēc tam, kad viena valsts vai vairākas valstis kļūst par dalībvalstīm un attiecīgo valstu centrālās bankas kļūst par daļu no ECBS, automātiski tiek palielināts ECB parakstītais kapitāls un limits ārvalstu valūtas rezervju aktīviem, ko var pārskaitīt uz ECB. Palielinājumu nosaka atbilstīgi procentuālajām daļām palielinātajā kapitālā, tajā laikā noteiktos attiecīgos apjomus reizinot ar koeficientu, kas ir attiecība starp to valstu centrālo banku procentuālo daļu, kuras pievienojas, un to valstu centrālo banku procentuālo daļu, kuras jau ir ECBS locekles. Katras valsts centrālās bankas procentuālo daļu kapitālā aprēķina atbilstīgi 29.1. pantam un saskaņā ar 29.2. pantu. References laikposmi, ko izmanto statistikas datiem, ir tādi paši kā laikposmi, ko izmanto procentuālo daļu pēdējam piecgadu pielāgojumam atbilstīgi 29.3. pantam.

49. *pants* (bijušais 52. pants)

Banknošu maiņa dalībvalstu valūtās

Ievērojot neatsaucami fiksētos maiņas kursus, saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 3. punktu ECB Padome veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka valstu centrālās bankas to valūtu banknotes, kuru maiņas kursi ir neatsaucami fiksēti, maina līdzvērtīgi to attiecīgai nominālvērtībai.

50. *pants* (bijušais 53. pants)

Pārejas noteikumu piemērošana

Tikmēr, kamēr pastāv dalībvalstis, uz kurām attiecas izņēmums, piemēro 42. līdz 47. pantu.

PROTOKOLS (Nr. 5)
PAR EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAS STATŪTIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLĒDAMIES pieņemt Eiropas Investīciju bankas Statūtus, ko paredz Līguma par Eiropas Savienības darbību 308. pants,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Ar šo ir izveidota Līguma par Eiropas Savienības darbību 308. pantā paredzētā Eiropas Investīciju banka (še turpmāk "Banka"); tā funkcionē un darbojas saskaņā ar Līgumiem un šiem Statūtiem.

2. pants

Bankas uzdevums ir noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 309. pantā.

3. pants

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 308. pantu Bankas locekļi ir dalībvalstis.4. pants

4. pants

1. Bankas kapitāls ir EUR 233 247 390 000, ko veido šāds dalībvalstu parakstītais kapitāls:

Vācija	37 578 019 000
Francija	37 578 019 000
Itālija	37 578 019 000
Apvienotā Karaliste	37 578 019 000
Spānija	22 546 811 500
Beļģija	10 416 365 500
Nīderlande	10 416 365 500
Zviedrija	6 910 226 000
Dānija	5 274 105 000
Austrija	5 170 732 500
Polija	4 810 160 500
Somija	2 970 783 000

Grieķija	2 825 416 500
Portugāle	1 820 820 000
Čehijas Republika	1 774 990 500
Ungārija	1 679 222 000
Īrija	1 318 525 000
Rumānija	1 217 626 000
Horvātija	854 400 000
Slovākija	604 206 500
Slovēnija	560 951 500
Bulgārija	410 217 500
Lietuva	351 981 000
Luksemburga	263 707 000
Kipra	258 583 500
Latvija	214 805 000
Igaunija	165 882 000
Malta	98 429 500

Dalībvalstu saistības nepārsniedz neapmaksāto parakstītā kapitāla daļu.

2. Jaunu dalībvalstu uzņemšana palielina parakstīto kapitālu atbilstīgi jaunās dalībvalsts līdzdalībai.
3. Valde var vienprātīgi nolemt, ka parakstītais kapitāls jāpalielina.
4. Dalībvalsts parakstītā kapitāla daļu nedrīkst nodot tālāk, ieķīlāt vai atsavināt.

5. pants

1. Parakstītais kapitāls dalībvalstīm jāiemaksā 5 % apjomā, rēķinot vidēji pēc 4. panta 1. punktā noteiktajām summām.
2. Ja parakstīto kapitālu palielina, Valde ar vienprātīgu lēmumu nosaka maksājamo daudzumu procentos un maksāšanas kārtību. Maksājumu skaidrā naudā veic vienīgi euro valūtā.
3. Direktoru padome var prasīt parakstītā kapitāla atlikuma samaksu tādā apjomā, lai Banka varētu izpildīt saistības.

Dalībvalstis šo summu iemaksā proporcionāli savai parakstītā kapitāla daļai.

6. pants

(bijušais 8. pants)

Banku vada un pārvalda Valde, Direktoru padome un Vadības komiteja.

7. pants

(bijušais 9. pants)

1. Valde sastāv no dalībvalstu ieceltiem ministriem.
2. Valde nosaka Bankas kredītpolitikas pamatprincipus atbilstīgi Savienības mērķiem. Valde nodrošina šo principu īstenošanu.
3. Valde turklāt:
 - a) lemj, vai jāpalielina parakstītais kapitāls saskaņā ar 4. panta 3. punktu un 5. panta 2. punktu;
 - b) šo statūtu 9. panta 1. punkta sakarā nosaka principus, ko piemēro finansēšanas operācijām, kuras veic Bankas uzdevuma izpildei;
 - c) īsteno 9. un 11. pantā paredzētās pilnvaras attiecībā uz Direktoru padomes un Vadības komitejas locekļu iecelšanu un atlaišanu, kā arī pilnvaras, kas paredzētas 11. panta 1. punkta otrajā daļā;
 - d) lemj par finansējuma piešķiršanu investīciju operācijām, ko pilnīgi vai daļēji veic ārpus dalībvalstu teritorijām, kā noteikts 16. panta 1. punktā;
 - e) apstiprina Direktoru padomes gada pārskatu;
 - f) apstiprina gada bilanci, kā arī peļņas un zaudējumu pārskatu;
 - g) īsteno citas pilnvaras un veic funkcijas, kas noteiktas šajos statūtos;
 - h) apstiprina Bankas reglamentu.
4. Saskaņā ar Līgumiem un šiem Statūtiem Valdes kompetencē ir ar vienprātīgu lēmumu pārtraukt Bankas operācijas un vajadzības gadījumā Banku likvidēt.

8. pants

(bijušais 10. pants)

Ja vien šie Statūti neparedz ko citu, Valde lēmumus pieņem ar tās locekļu balsu vairākumu. Šajā vairākumā jābūt pārstāvētiem vismaz 50 % no parakstītā kapitāla.

Kvalificētam balsu vairākumam vajadzīgas astoņpadsmit balsis, kas pārstāv 68 % no parakstītā kapitāla.

Klātesošu vai pārstāvētu locekļu atturēšanās neliedz pieņemt lēmumus, kuriem vajadzīga vienprātība.

9. pants

(bijušais 11. pants)

1. Direktoru padome lemj par finansējuma piešķiršanu, jo īpaši par aizdevumu un garantiju piešķiršanu, un par aizņēmumu ņemšanu, kā arī nosaka aizdevumu procentu likmes, komisijas maksu un citus maksājumus. Pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, tā var dažas savas funkcijas deleģēt Vadības komitejai. Tā nosaka šādas deleģēšanas noteikumus un nosacījumus, kā arī uzrauga to izpildi.

Direktoru padome kontrolē Bankas darbības pareizību un nodrošina Bankas vadības atbilstību Līgumiem un statūtiem, un Valdes noteiktiem vispārējiem principiem.

Finanšu gada beigās Direktoru padome iesniedz Valdei ziņojumu un pēc apstiprināšanas dara to zināmu atklātībā.

2. Direktoru padomē ir divdesmit deviņi direktori un deviņpadsmit direktoru aizstājēji.

Direktorus uz pieciem gadiem ieceļ Valde. Katra dalībvalsts un Komisija izvirza pa vienam kandidātam.

Valde uz pieciem gadiem šādi ieceļ direktoru aizstājējus:

- divus aizstājējus, ko izvirza Francijas Republika,
- divus aizstājējus, ko izvirza Vācijas Federatīvā Republika,
- divus aizstājējus, ko izvirza Itālijas Republika,
- divus aizstājējus, ko izvirza Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste,
- vienu aizstājēju, ko, savstarpēji vienojoties, izvirza Spānijas Karaliste un Portugāles Republika,

- vienu aizstājēju, ko, savstarpēji vienojoties, izvirza Beļģijas Karaliste, Luksemburgas Lielhercogiste un Nīderlandes Karaliste,
- divus aizstājējus, ko, savstarpēji vienojoties, izvirza Dānijas karaliste, Grieķijas Republika, Īrija un Rumānija,
- divus aizstājējus, ko, savstarpēji vienojoties, izvirza Igaunijas republika, Latvijas Republika, Lietuvas republika, Austrijas Republika, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste,
- četrus aizstājējus, ko, savstarpēji vienojoties, izvirza Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Horvātijas Republika, Kipras Republika, Ungārijas Republika, Maltas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika,
- vienu aizstājēju, ko izvirza Komisija.

Direktoru padome kopīgi izraugās sešus (6) ekspertus bez balsstiesībām: trīs (3) kā locekļus un trīs (3) kā aizstājējus.

Direktorus un aizstājējus var iecelt amatā atkārtoti.

Noteikumus dalībai Direktoru padomes sanāksmēs un noteikumus, kas attiecas uz direktoru aizstājējiem un izraudzītiem ekspertiem, nosaka reglamentā.

Vadības komitejas priekšsēdētājs vai – viņa prombūtnē – viens no priekšsēdētāja aizstājējiem vada Direktoru padomes sēdes, taču nebalso.

Direktoru padomes locekļus izvēlas no personām, kuru neatkarība un kompetence nav apšaubāma; viņi ir pakļauti tikai Bankai.

3. Tikai tad, ja kāds direktors vairs neatbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi pienākumu izpildei, Valde var viņu atlaist; Valdei lēmums jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja gada pārskatu neapstiprina, Direktoru padome atkāpjas no amata.

4. Brīvās vietas, ko rada nāves gadījumi, labprātīgas atkāpšanās, atlaišanas vai kolektīvas atkāpšanās, aizpilda saskaņā ar 2. punktu. Katru locekli aizstāj uz atlikušo amata pilnvaru laiku, ja vien nenomaina visu Direktoru padomi.

5. Valde nosaka Direktoru padomes locekļu atalgojumu. Valde nosaka, kādas darbības nav saderīgas ar direktora vai aizstājēja pienākumiem.

10. pants

(bijušais 12. pants)

1. Direktoru padomē katram direktoram ir viena balss. Tas vienmēr var deleģēt savu balsi saskaņā ar procedūrām, kas jāparedz Bankas reglamentā.
2. Izņemot gadījumus, kad šajos Statūtos paredzēts citādi, Direktoru padome lēmumus pieņem, "par" balsojot vismaz vienai trešdaļai ($1/3$) balsstiesīgo locekļu, kas pārstāv vismaz piecdesmit procentus (50 %) parakstītā kapitāla. Kvalificētam balsu vairākumam ir vajadzīgas astoņpadsmit (18) balsis "par", kas pārstāv sešdesmit astoņus procentus (68 %) no parakstītā kapitāla. Bankas reglamentā paredz kvorumu, kas vajadzīgs, lai Direktoru padomes lēmumi būtu spēkā.

11. pants

(bijušais 13. pants)

1. Vadības komitejā ir priekšsēdētājs un astoņi priekšsēdētāja vietnieki, ko uz sešiem gadiem ieceļ Valde pēc Direktoru padomes priekšlikuma. Viņus var iecelt amatā atkārtoti.

Valde ar vienprātīgu lēmumu var mainīt Vadības komitejas locekļu skaitu.

2. Pēc Direktoru padomes priekšlikuma, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, Valde, pieņemot, savukārt, lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, var atstādināt Vadības komitejas locekļus.

3. Vadības komiteja atbild par Bankas kārtējiem darījumiem priekšsēdētāja vadībā un Direktoru padomes uzraudzībā.

Tā gatavo Direktoru padomes lēmumus, jo īpaši lēmumus par aizņēmumu ņemšanu un finansējuma, jo īpaši aizdevumu, un garantiju piešķiršanu; tā nodrošina šo lēmumu izpildi.

4. Vadības komiteja pieņem lēmumus ar balsu vairākumu, sniedzot atzinumus par priekšlikumiem ņemt aizņēmumus vai piešķirt finansējumu, jo īpaši aizdevumus un garantijas.

5. Valde nosaka Vadības komitejas locekļu atalgojumu un to, kādas darbības nav saderīgas ar viņu pienākumiem.

6. Priekšsēdētājs vai – gadījumā, ja viņš to nevar – viens no priekšsēdētāja aizstājējiem pārstāv Banku juridiskos un citos jautājumos.

7. Bankas darbinieki ir priekšsēdētāja pakļautībā. Viņš tos pieņem darbā un atlaiž no darba. Izvēloties personālu, ņem vērā ne tikai cilvēku spējas un kvalifikāciju, bet arī to, lai dalībvalstu pilsoņi tajā būtu pārstāvēti samērīgi. Reglamentā nosaka, kuras lēmēj institūcijas kompetencē ir pieņemt personālam piemērojamos noteikumus.

8. Vadības komiteja un Bankas darbinieki ir pakļauti tikai Bankai un pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi.

12. pants

(bijušais 14. pants)

1. Komiteja, kas sastāv no sešiem locekļiem, kurus Valde ieceļ, pamatojoties uz viņu kompetenci, pārbauda, vai Bankas operācijas atbilst labākajai banku darbības praksei, un ir atbildīga par Bankas pārskatu revīziju.

2. Šā panta 1. punktā minētā komiteja katru gadu pārbauda Bankas operāciju un grāmatvedības uzskaites pareizību. Šajā nolūkā tā pārbauda, vai Bankas operācijas ir veiktas saskaņā ar statūtos un reglamentā paredzētajām formalitātēm un procedūrām.

3. Šā panta 1. punktā minētā komiteja apstiprina, ka finanšu pārskati, kā arī cita finanšu informācija, kas ietverta Direktoru padomes sagatavotajos gada pārskatos, sniedz patiesu priekšstatu par Bankas finanšu stāvokli, tostarp tās aktīviem un pasīviem, kā arī par tās darbības rezultātiem un naudas plūsmu attiecīgajā finanšu gadā.

4. Reglamentā sīkāk nosaka kvalifikāciju, kas vajadzīga 1. punktā minētās komitejas locekļiem, un paredz komitejas darbības noteikumus un nosacījumus.

13. pants

(bijušais 15. pants)

Bankas darījumi ar visām dalībvalstīm notiek ar attiecīgās valsts noteiktas iestādes starpniecību. Veicot finanšu operācijas, Banka saņem palīdzību no attiecīgās dalībvalsts centrālās bankas vai citām attiecīgās valsts apstiprinātām finanšu iestādēm.

14. pants

(bijušais 16. pants)

1. Banka sadarbojas ar visām starptautiskām organizācijām, kas darbojas tai līdzīgās jomās.

2. Banka tiecas nodibināt vajadzīgos sakarus, lai varētu sadarbīties ar to valstu bankām un finanšu iestādēm, kur tā veic operācijas.

15. pants

(bijušais 17. pants)

Principi, ko Valde pieņem, ievērojot šo Statūtu 7. pantu, Valde pēc dalībvalsts vai Komisijas lūguma vai pati pēc savas ierosmes skaidro vai papildina saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, kas reglamentē to pieņemšanu.

16. pants

(bijušais 18. pants)

1. Veicot Līguma par Eiropas Savienības darbību 309. pantā izvirzīto uzdevumu, Banka tās locekļiem vai privātiem uzņēmumiem, vai publiskiem uzņēmumiem piešķir finansējumu, jo īpaši aizdevumus un garantijas, lai varētu īstenot investīcijas dalībvalstu teritorijās, ja ar saprātīgiem nosacījumiem nav iegūstami līdzekļi no citiem avotiem.

Ar Valdes lēmumu, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Direktoru padomes priekšlikuma, Banka tomēr var piešķirt finansējumu investīcijām, ko pilnībā vai daļēji īsteno ārpus dalībvalstu teritorijām.

2. Aizdevumus cik iespējams piešķir vienīgi ar nosacījumu, ka tiek izmantoti arī citi finanšu avoti.

3. Piešķirot aizdevumu uzņēmumam vai iestādei, kas nav dalībvalsts, Banka vai nu prasa galvojumu no dalībvalsts, kurā investīciju veic, vai citus līdzvērtīgus nodrošinājumus, vai arī garantētu debitora maksātpēju.

Turklāt saskaņā ar principiem, kurus Valde pieņēmusi atbilstīgi 7. panta 3. punkta b) apakšpunktam, un ja tas vajadzīgs Līguma par Eiropas Savienības darbību 309. pantā paredzēto darbību veikšanai, Direktoru padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem nosacījumus un kārtību attiecībā uz jebkādu finansējumu, kas ir pakļauts noteiktiem riskiem un ko tādēļ uzskata par īpašu darbību.

4. Banka var garantēt līguma aizdevumus publiskiem vai privātiem uzņēmumiem vai citām iestādēm, lai īstenotu projektus, ko paredz Līguma par Eiropas Savienības darbību 309. pants.

5. Bankas piešķirto aizdevumu vai garantiju neatmaksātā kopsumma nepārsniedz 250 % no kopsummas, ko veido tās parakstītais kapitāls, rezerves, vispārējie uzkrājumi un peļņas un zaudējumu pārskats. Attiecīgo posteņu kopsummu aprēķina, to samazinot par summu – apmaksātu vai nē – kas parakstīta kā Bankas līdzdalība kapitālā.

Summa, kas apmaksāta kā Bankas līdzdalība kapitālā, nekad nepārsniedz kopsummu, ko veido tās apmaksātais parakstītais kapitāls, rezerves, vispārējie uzkrājumi un peļņas un zaudējumu pārskatu.

Izņēmuma kārtā Bankas īpašajām darbībām, kā tās noteikusi Valde un Direktoru padome saskaņā ar 3. punktu, tiks iedalīta atsevišķa rezervju summa.

Šo punktu piemēro arī attiecībā uz Bankas konsolidētajiem pārskatiem.

6. Banka nodrošinās pret zaudējumiem valūtas kursa svārstību dēļ, aizdevumu un garantiju līgumos iekļaujot noteikumus, ko tā uzskata par lietderīgiem.

17. pants

(bijušais 19. pants)

1. Procentu likmes aizdevumiem, ko Banka piešķir, un komisijas maksu un citus maksājumus koriģē atkarībā no stāvokļa kapitāla tirgū un aprēķina tā, lai ienākumi no tiem ļautu Bankai izpildīt saistības, segt izdevumus, nodrošināt sevi pret riskiem un izveidot rezervju fondu, kā paredz 24. pants.

2. Banka nedod nekādas atlaides procentu likmēm. Ja procentu likmes samazināšana tomēr šķiet vēlama finansējamās investīcijas būtības dēļ, attiecīgā dalībvalsts vai kāda cita struktūra var piešķirt palīdzību procentu nomaksai, ciktāl to pieļauj Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. pants.

18. pants

(bijušais 20. pants)

Finansēšanas operācijās Banka ievēro šādus principus.

1. Tā nodrošina to, ka fondus izmanto Savienības interesēs cik iespējams racionāli.

Aizdevumus un galvojumus tā piešķir vienīgi tad:

a) ja investīcijas īsteno ražošanas uzņēmumi, un tie no ražošanas peļņas sedz procentus un amortizācijas izdevumus, vai ja citu investīciju sakarā saistības uzņemas tā valsts, kurā investīcijas īsteno, vai izdevumus sedz no citiem līdzekļiem; un

b) ja investīciju īstenošana veicina vispārēju ekonomikas ražīgumu un sekmē iekšējā tirgus izveidi.

2. Tā neiegūst daļas uzņēmumos un neuzņemas pienākumus to vadībā, ja to neprasa Bankas tiesību aizsardzība, nodrošinot aizdoto naudas līdzekļu atgūšanu.

Tomēr saskaņā ar principiem, ko Valde noteikusi atbilstīgi šo statūtu 7. panta 3. punkta b) apakšpunktam, un kad tas vajadzīgs Līguma par Eiropas Savienības darbību 309. pantā paredzēto darbību veikšanai, Direktoru padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem nosacījumus un kārtību attiecībā uz līdzdalības iegūšanu komercuzņēmumu kapitālā, parasti papildus aizdevumam vai garantijai, ciktāl tas vajadzīgs investīciju vai programmu finansēšanai.

3. Tā var pārdot prasības kapitāla tirgū un šajā nolūkā prasīt, lai debitori emitē obligācijas vai citus vērtspapīrus.

4. Ne Banka, ne dalībvalstis neizvirza nosacījumus ar prasību Bankas aizdotos līdzekļus tērēt kādā konkrētā dalībvalstī.
5. Banka var piešķirt aizdevumus ar nosacījumu, ka uzaicinājumu uz konkursu izsludina starptautiski.
6. Banka ne pilnīgi, ne daļēji nefinansē investīcijas, pret ko iebilst dalībvalstis, kurās tās paredzēts īstenot.
7. Papildus aizdevumu operācijām Banka var nodrošināt tehniskās palīdzības pakalpojumus saskaņā ar noteikumiem, kurus Valde pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, un atbilstīgi šiem statūtiem.

19. pants

(bijušais 21. pants)

1. Jebkurš uzņēmums vai arī valsts vai privāta struktūra var vērsties ar finansējuma pieteikumu tieši Bankā. Pieteikumus Bankai var iesniegt arī vai nu ar Komisijas starpniecību, vai arī ar tās dalībvalsts starpniecību, kuras teritorijā investīciju paredzēts veikt.
 2. Pieteikumus, kas iesniegti ar Komisijas starpniecību, nodod dalībvalstij, kurā investīciju paredzēts veikt, lai tā sniegtu atzinumu. Pieteikumus, kas iesniegti ar dalībvalsts starpniecību, nodod Komisijai, lai tā sniegtu atzinumu. Pieteikumus, ko uzņēmumi iesniedz tieši, nodod attiecīgajai dalībvalstij un Komisijai.
- Attiecīgā dalībvalsts un Komisija sniedz atzinumus divos mēnešos. Ja šajā laikā atbildes nav, Banka var uzskatīt, ka pret attiecīgo projektu nav iebildumu.

3. Direktoru padome pieņem lēmumus par finansēšanas operācijām, ko tai iesniegusi Vadības komiteja.
4. Vadības komiteja noskaidro, vai tai iesniegtās finansēšanas operācijas atbilst šiem Statūtiem, jo īpaši 16. un 18. pantam. Ja Vadības komiteja atbalsta finansējumu, tā Direktoru padomei iesniedz atbilstīgu priekšlikumu; Komiteja var sniegt labvēlīgu atzinumu ar nosacījumiem, ko tā atzīst par būtiskiem. Ja Vadības komiteja iebilst pret finansējuma piešķiršanu, tā attiecīgos dokumentus kopā ar atzinumu iesniedz Direktoru padomei.
5. Ja Vadības komiteja sniedz nelabvēlīgu atzinumu, Direktoru padome attiecīgo finansējumu var piešķirt tikai ar vienprātīgu lēmumu.
6. Ja Komisija sniedz nelabvēlīgu atzinumu, Direktoru padome attiecīgo finansējumu var piešķirt tikai ar vienprātīgu lēmumu, Komisijas ieceltajam direktoram atturoties.

7. Ja gan Vadības komiteja, gan Komisija sniedz nelabvēlīgu atzinumu, Direktoru padome finansējumu nedrīkst piešķirt.

8. Ja ir vajadzība pārstrukturēt finansēšanas operāciju, kas saistīta ar apstiprinātu investīciju, lai aizsargātu Bankas tiesības un intereses, Vadības komiteja nekavējoties veic ārkārtas pasākumus, kurus tā uzskata par vajadzīgiem, par tiem tūlīt paziņojot Direktoru padomei.

20. pants

(bijušais 22. pants)

1. Banka kapitāla tirgū aizņemas līdzekļus, kas vajadzīgi tās uzdevumu veikšanai.
2. Banka var aizņemties līdzekļus dalībvalstu kapitāla tirgos saskaņā ar tiesību aktiem, kas attiecas uz šiem tirgiem.

Tādas dalībvalsts kompetentās iestādes, kurai ir izņēmuma statuss, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 139. panta 1. punktā, pret šādu aizņēmumu var iebilst vienīgi tad, ja ir iemesls bažām, ka šis valsts kapitāla tirgū var rasties nopietnas grūtības.

21. pants

(bijušais 23. pants)

1. Banka šādi var izmantot visus pieejamos naudas līdzekļus, kas nav tūlīt vajadzīgi, lai izpildītu saistības:

- a) investēt valūtas tirgos;
- b) kā paredz 18. panta 2. punkts, pirkt un pārdot vērtspapīrus;
- c) veikt visas citas finanšu operācijas, kas saistītas ar tās mērķiem.

2. Neskarot 23. pantu, Banka, pārvaldot investīcijas, neiesaistās nekādās valūtas arbitražās, ko tieši neprasa aizdošanas operācijas vai tādu saistību izpilde, kuras rada tās ņemtie aizņēmumi vai piešķirtās garantijas.

3. Jomās, uz ko attiecas šis pants, Banka saskaņo rīcību ar kompetentām iestādēm vai attiecīgās dalībvalsts valsts centrālo banku.

22. pants

(bijušais 24. pants)

1. Pakāpeniski izveido rezervju fondu, kas sasniedz 10 % no parakstītā kapitāla. Ja Bankas pasīvi to pieļauj, Direktoru padome var nolemt izveidot papildu rezerves. Kamēr rezervju fonds nav pilnībā izveidots, to uztur:

- a) procentu ienākumi, kas saņemti par Bankas piešķirtajiem aizdevumiem no summām, kuras dalībvalstis iemaksā, ievērojot 5. pantu;
- b) procentu ienākumi, kas saņemti par Bankas piešķirtajiem aizdevumiem no naudas līdzekļiem, kuri rodas no a) apakšpunktā minēto aizdevumu atmaksājumiem,

ciktāl šie ienākumi nav vajadzīgi, lai pildītu Bankas saistības vai segtu izdevumus.

2. Rezervju fonda resursus investē tā, lai tie vienmēr būtu pieejami fonda mērķu īstenošanai.

23. pants

(bijušais 25. pants)

1. Bankai vienmēr ir tiesības konvertēt tās aktīvus no vienas dalībvalsts, kuras naudas vienība nav euro, valūtas, lai veiktu finanšu operācijas, kas atbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību 309. pantā noteiktajam uzdevumam, ņemot vērā šo Statūtu 21. pantu. Banka cik iespējams izvairās šādi konvertēt aktīvus, ja tai vajadzīgajā valūtā ir naudas līdzekļi vai likvīdi aktīvi.

2. Banka nevar konvertēt savus aktīvus no vienas dalībvalsts, kuras naudas vienība nav euro, valūtas kādas trešās valsts valūtā bez attiecīgās dalībvalsts, kuras naudas vienība nav euro, piekrišanas.

3. Banka drīkst brīvi pārdot to sava kapitāla daļu, kas iemaksāta kādā valūtā, kuru tā aizņēmusies tirgos ārpus Savienības.

4. Dalībvalstis apņemas ļaut Bankas debitoriem izmantot to valūtu, kas vajadzīga, lai atmaksātu kapitālu un samaksātu aizdevumu procentus vai komisijas maksu par garantijām, ko Banka piešķirusi investīcijām, kuras īsteno šo valstu teritorijā.

24. pants

(bijušais 26. pants)

Ja kāda dalībvalsts neizpilda šo Statūtu uzliktos dalības pienākumus, jo īpaši pienākumu samaksāt savu parakstītā kapitāla daļu, piešķirt vai apkalpot aizņēmumus, ar Valdes lēmumu, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, var pārtraukt aizdevumu un garantiju piešķiršanu šai dalībvalstij vai tās pilsoņiem.

Šāds lēmums ne šo valsti, ne tās pilsoņus neatbrīvo no pienākumiem pret Banku.

25. pants

(bijušais 27. pants)

1. Ja Valde nolemj pārtraukt Bankas operācijas, visas tās darbības tūlīt apstājas, izņemot tās, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu pienācīgu tās aktīvu realizāciju, aizsardzību un saglabāšanu, kā arī saistību nokārtošanu.

2. Likvidācijas gadījumā Valde ieceļ likvidatorus un instruē tos, kā veikt likvidāciju. Tā nodrošina personāla tiesību aizsardzību.

26. pants

(bijušais 28. pants)

1. Visās dalībvalstīs Bankai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko šo valstu tiesību akti piešķir juridiskām personām; tā var pirkt vai pārdot kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesos.

2. Bankas īpašumu nepakļauj rekvizīcijai vai ekspropriācijai.

27. pants

(bijušais 29. pants)

Kompetentas valstu tiesas izšķir Bankas domstarpības ar tās kreditoriem, debitoriem vai citām personām, izņemot gadījumus, ja jurisdikcija nodota Eiropas Savienības Tiesai. Banka var jebkurā līgumā paredzēt arbitražas procedūru.

Bankai ir juridiskā adrese visās dalībvalstīs. Katrā līgumā tā tomēr var īpaši noteikt juridisko adresi.

Bankas īpašumus un aktīvus var apķīlāt vai arestēt tikai ar tiesas nolēmumu.

28. pants

(bijušais 30. pants)

1. Valde var vienprātīgi nolemt izveidot finansiāli patstāvīgas filiāles vai citas struktūras, kas ir tiesību subjekti.
 2. Valde ar vienprātīgu lēmumu pieņem 1. punktā minēto struktūru statūtus. Statūtos īpaši nosaka to mērķus, struktūru, kapitālu, dalībniekus, atrašanās vietu, finanšu resursus, lēmumu ietekmēšanas līdzekļus un revīzijas noteikumus, kā arī to attiecības ar Bankas lēmēj institūcijām.
 3. Bankas kompetencē ir piedalīties šo struktūru vadībā un iemaksāt tādu parakstītā kapitāla daļu, ko Valde nosaka ar vienprātīgu lēmumu.
 4. Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā attiecas uz 1. punktā minētajām struktūrām, ciktāl uz tām attiecas Savienības tiesību akti, kā arī uz šo struktūru lēmēj institūciju locekļiem to pienākumu izpildē un to personālu saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, kas attiecas uz Banku.
- Šo struktūru dividendēm, kapitāla pieaugumam vai citiem ienākumiem no tām, uz ko ir tiesības šo struktūru locekļiem, kuri nav Eiropas Savienība vai Banka, tomēr piemēro spēkā esošo tiesību aktu fiskālos noteikumus.
5. Ievērojot šajos statūtos noteiktos ierobežojumus, Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir izskatīt strīdus saistībā ar pasākumiem, ko pieņēmušas tādu struktūru lēmēj institūcijas, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti. Tiesvedību pret šādiem pasākumiem var ierosināt ikviens šādas struktūras loceklis savu pilnvaru robežās vai dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. pantā.
 6. Valde ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt, ka tādu struktūru personālam, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti, var piemērot Bankas personālam piemērojamo režīmu, ņemot vērā attiecīgas iekšējās procedūras.
-

PROTOKOLS (Nr. 6)
PAR SAVIENĪBAS IESTĀŽU, DAŽU STRUKTŪRU, ORGANIZĀCIJU UN
STRUKTŪRVIENĪBU ATRAŠANĀS VIETU

DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ŅEMOT VĒRĀ Līguma par Eiropas Savienības darbību 341. pantu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 189. pantu,

ATGĀDINOT UN APSTIPRINOT 1965. gada 8. aprīļa lēmumu un neskarot turpmākus lēmumus par iestāžu, organizāciju un struktūrvienību atrašanās vietu,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

Vienīgais pants

- a) Eiropas Parlaments atrodas Strasbūrā, kur notiek 12 ikmēneša plenārsēdes, to skaitā budžeta sēde. Papildu plenārsēdes notiek Briselē. Eiropas Parlamenta komitejas sanāk Briselē. Eiropas Parlamenta Ģenerālsekretariāts un tā struktūrvienības paliek Luksemburgā.
 - b) Padome atrodas Briselē. Aprīlī, jūnijā un oktobrī Padomes sēdes notiek Luksemburgā.
 - c) Komisija atrodas Briselē. Struktūrvienības, kas minētas 1965. gada 8. aprīļa lēmuma 7., 8. un 9. pantā, izvieto Luksemburgā.
 - d) Eiropas Savienības Tiesas sēdeklis ir Luksemburgā.
 - e) Revīzijas palāta atrodas Luksemburgā.
 - f) Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atrodas Briselē.
 - g) Reģionu komiteja atrodas Briselē.
 - h) Eiropas Investīciju banka atrodas Luksemburgā.
 - i) Eiropas Centrālā banka atrodas Frankfurtē.
 - j) Eiropas Policijas birojs (Eiropols) atrodas Hāgā.
-

PROTOKOLS (Nr. 7) PAR PRIVILĒĢIJĀM UN IMUNITĀTI EIROPAS SAVIENĪBĀ

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ŅEMOT VĒRĀ to, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 343. pantu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma, saīsinājumā – "EAEK", 191. pantu Eiropas Savienībai un EAEK dalībvalstīs ir privilēģijas un imunitāte, kas vajadzīga, lai pildītu to uzdevumus,

IR VIENOJUŠĀS par šādu noteikumu, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

I NODAĻA

EIROPAS SAVIENĪBAS ĪPAŠUMS, LĪDZEKĻI, AKTĪVI UN DARBĪBAS

1. pants

Savienības telpas un ēkas ir neaizskaramas. Tajās nevar izdarīt kratīšanu, tās nevar rekvizēt, konfiscēt vai ekspropriēt. Uz Savienības īpašumu un aktīviem bez Tiesas atļaujas nevar attiecināt nekādus administratīvus vai juridiskus piespiedu pasākumus.

2. pants

Savienības arhīvi ir neaizskarami.

3. pants

Savienība, tās aktīvi, ieņēmumi un citi īpašumi ir atbrīvoti no visiem tiešajiem nodokļiem.

Ja vien tas iespējams, dalībvalstu valdības veic attiecīgus pasākumus, lai atlaistu vai atlīdzinātu netiešo nodokļu vai tirdzniecības nodokļu summas, kas iekļautas kustama vai nekustama īpašuma cenā, ja Savienība savai oficiālai lietošanai izdara lielus pirkumus, kuru cenā ietilpst šādi nodokļi. Šos noteikumus tomēr nepiemēro tā, lai to darbība Savienībā izkropļotu konkurenci.

Nekādus izņēmumus neparedz nodokļiem un nodevām, kas ir maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem.

4. pants

Savienība ir atbrīvota no visiem muitas nodokļiem, importa un eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem attiecībā uz tās oficiālai lietošanai paredzētu priekšmetu importu un eksportu; tajā valstī, kur šādi priekšmeti ievesti, tos var atsavināt par atlīdzību vai bez atlīdzības tikai saskaņā ar nosacījumiem, ko apstiprinājusi attiecīgās valsts valdība.

Savienība ir atbrīvota arī no visiem muitas nodokļiem un visiem importa un eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem attiecībā uz tās publikācijām.

II NODAĻA

SAZIŅA UN CEĻOŠANAS ATĻAUJAS

5. pants

(bijušais 6. pants)

Katrā dalībvalstī Savienības iestāžu oficiālai saziņai un visu dokumentu sūtījumiem ir tāds pats statuss, kādu šī valsts piešķir diplomātiskām pārstāvniecībām.

Savienības iestāžu oficiālo korespondenci un citu oficiālu saziņu necenzē.

6. pants

(bijušais 7. pants)

Savienības iestāžu locekļiem un darbiniekiem šo iestāžu vadītāji var izsniegt ceļošanas atļaujas Padomes ar vienkāršu balsu vairākumu noteiktā formā, ko dalībvalstu iestādes atzīst par derīgiem ceļošanas dokumentiem. Šīs ceļošanas atļaujas izdod ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem saskaņā ar nosacījumiem, kas ietverti Savienības Civildienesta noteikumos un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībā.

Komisija var noslēgt nolīgumus par to, lai šīs ceļošanas atļaujas atzītu par derīgiem ceļošanas dokumentiem trešo valstu teritorijā.

III NODAĻA

EIROPAS PARLAMENTA LOCEKĻI

7. pants

(bijušais 8. pants)

Eiropas Parlamenta locekļiem, kas dodas uz Eiropas Parlamenta sanāksmes vietu vai prom no tās, nepiemēro nekādus administratīvus vai citādus brīvas pārvietošanās ierobežojumus.

Eiropas Parlamenta locekļiem attiecībā uz muitām un valūtas kontroli:

- a) viņu valstu valdības piešķir tādas pašas iespējas kā augstākajiem ierēdņiem, kas dodas uz ārzemēm pildīt īslaicīgus oficiālus uzdevumus;
- b) citu valstu valdības piešķir tādas pašas iespējas kā ārvalstu valdību pārstāvjiem, kas pilda īslaicīgus oficiālus uzdevumus.

8. pants

(bijušais 9. pants)

Attiecībā uz Eiropas Parlamenta locekļiem nevar veikt izmeklēšanas darbības, viņus aizturēt vai uzsākt tiesvedību sakarā ar viedokli, ko viņi pauduši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus.

9. pants

(bijušais 10. pants)

Eiropas Parlamenta sesijās tā locekļiem ir:

- a) savā valstī – imunitāte, ko piešķir attiecīgās valsts parlamenta locekļiem;
- b) visās citās dalībvalstīs – imunitāte attiecībā uz aizturēšanu un tiesvedību.

Imunitāte tāpat attiecas uz Eiropas Parlamenta locekļiem, kamēr viņi dodas uz Eiropas Parlamenta sanāksmes vietu un prom no tās.

Ja Eiropas Parlamenta loekli aiztur pārkāpuma izdarīšanas laikā, viņš nevar atsaukties uz imunitāti, un tā neliedz Eiropas Parlamentam izmantot tiesības kādam no tā locekļiem atņemt imunitāti.

IV NODAĻA

DALĪBVALSTU PĀRSTĀVJI, KAS PIEDALĀS EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU DARBĀ

10. pants

(bijušais 11. pants)

Dalībvalstu pārstāvjiem, kas piedalās Savienības iestāžu darbā, viņu padomdevējiem un tehniskiem ekspertiem, veicot pienākumus, kā arī dodoties uz sanāksmes vietu un prom no tās, ir parastās privilēģijas, imunitāte un atvieglojumi.

Šis pants attiecas arī uz Savienības padomdevēju struktūru locekļiem.

V NODAĻA
EIROPAS SAVIENĪBAS IERĒDŅI UN PĀRĒJIE DARBINIEKI

11. pants

(bijušais 12. pants)

Neatkarīgi no pilsonības Savienības ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem visās dalībvalstīs

- a) saskaņā ar Līgumu noteikumiem, kas, no vienas puses, attiecas uz ierēdņu un pārējo darbinieku atbildību attiecībā pret Savienību un, no otras puses, uz Eiropas Savienības Tiesas jurisdikciju domstarpībās starp Savienību un tās ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem, ir imunitāte pret tiesvedību saistībā ar darbībām, ko viņi veikuši, pildot amata pienākumus, tostarp viņu teikto vai rakstīto. Šī imunitāte saglabājas arī tad, kad viņi beiguši pildīt amata pienākumus;
- b) uz viņiem, kā arī viņu laulātajiem un apgādājamiem ģimenes locekļiem neattiecas imigrācijas ierobežojumi vai ārvalstnieku reģistrācijas formalitātes;
- c) attiecībā uz naudas vai valūtas maiņas noteikumiem viņiem piešķir tādus pašus atvieglojumus, kādus parasti piešķir starptautisku organizāciju amatpersonām;
- d) viņiem ir tiesības, pirmo reizi stājoties amatā, bez muitas nodokļiem attiecīgā valstī ievest savas mēbeles un sadzīves priekšmetus un tiesības bez muitas nodokļiem izvest savas mēbeles un sadzīves priekšmetus atpakaļ, beidzot pildīt pienākumus attiecīgajā valstī, jebkurā gadījumā ievērojot nosacījumus, ko par vajadzīgiem atzinusi tās valsts valdība, kurā šīs tiesības īsteno;
- e) viņiem ir tiesības personiskai lietošanai bez muitas nodokļiem ievest automašīnu, kas iegādāta iepriekšējā dzīves vietā, vai arī valstī, kuras pilsoņi viņi ir, saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā attiecīgās valsts vietējā tirgū, kā arī to izvest atpakaļ, nemaksājot muitas nodokļus, jebkurā gadījumā ievērojot nosacījumus, ko attiecīgās valsts valdība uzskata par vajadzīgiem.

12. pants

(bijušais 13. pants)

Savienības ierēdņi un pārējie darbinieki maksā Savienībai nodokļus no algas un citas atlīdzības, ko tiem maksā Savienība, saskaņā ar nosacījumiem un Eiropas Parlamenta un Padomes noteiktu procedūru, pieņemot regulas atbilstīgi parastajai likumdošanas procedūrai un pēc apspriešanās ar attiecīgajām iestādēm.

Viņi ir atbrīvoti no valstu nodokļiem no algas un citas atlīdzības, ko viņiem maksā Savienība.

13. pants

(bijušais 14. pants)

Piemērojot ienākumu nodokli, īpašuma nodokli un mantojuma nodokli, kā arī piemērojot starp Savienības dalībvalstīm noslēgtās konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, Savienības ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem, kas tikai tādēļ, lai veiktu savus pienākumus Savienības dienestā, apmetas uz dzīvi tādā dalībvalstī, kas nav valsts, kurai viņiem bijuši jāmaksā nodokļi, stājoties Savienības dienestā, gan valsts, kurā viņi faktiski dzīvo, gan valsts, kurai viņiem bijuši jāmaksā nodokļi, pieņem, ka to pastāvīgā dzīvesvieta ir valstī, kurai viņiem bijuši jāmaksā nodokļi, ja tā ir Savienības dalībvalsts. Šis noteikums attiecas arī uz laulāto, ja vien viņš nav atsevišķi iesaistījies algotā darbā, un uz apgādājamiem bērniem, kas ir šajā pantā minēto personu aprūpē.

Kustams īpašums, kas pieder pirmajā panta daļā minētajām personām un atrodas tajā valstī, kurā tās uzturas, ir atbrīvots no šīs valsts mantojuma nodokļiem; lai aprēķinātu šādu nodokli, pieņem, ka šāds īpašums nodokļu uzlikšanas nolūkos atrodas valstī, kurai viņiem bijuši jāmaksā nodokļi, ievērojot trešo valstu tiesības, kā arī, iespējams, starptautiskas konvencijas attiecībā uz nodokļu dubulto uzlikšanu.

Piemērojot šo pantu, neņem vērā nevienu pastāvīgu dzīvesvietu, kas iegūta vienīgi tādēļ, lai pildītu pienākumus citās starptautiskās organizācijās.

14. pants

(bijušais 15. pants)

Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, pēc apspriešanās ar attiecīgajām iestādēm nosaka Savienības ierēdņu un pārējo darbinieku sociālā nodrošinājuma sistēmu.

15. pants

(bijušais 16. pants)

Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, pēc apspriešanās ar attiecīgajām iestādēm nosaka to Savienības ierēdņu un pārējo darbinieku kategorijas, uz kurām pilnībā vai daļēji attiecas 11. pants, 12. panta 2. daļa un 13. pants.

Šādās kategorijās iekļautu ierēdņu un pārējo darbinieku vārdus, amata pakāpes un adreses periodiski dara zināmus dalībvalstu valdībām.

VI NODAĻA

EIROPAS SAVIENĪBĀ AKREDITĒTO TREŠO VALSTU PĀRSTĀVNICĪBU
PRIVILĒĢIJAS UN IMUNITĀTE

16. pants

(bijušais 17. pants)

Dalībvalsts, kurā ir Savienības mītne, Savienībā akreditēto trešo valstu pārstāvniecībām piešķir parasto diplomātisko imunitāti un privilēģijas.

VII NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

17. pants

(bijušais 18. pants)

Privilēģijas, imunitāti un atvieglojumus Savienības ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem piešķir vienīgi Savienības interesēs.

Jebkurai Savienības iestādei ir jāatņem ierēdnim vai darbiniekam piešķirtā imunitāte, ja šī iestāde uzskata, ka šādas imunitātes atņemšana nav pretrunā Savienības interesēm.

18. pants

(bijušais 19. pants)

Lai piemērotu šo Protokolu, Savienības iestādes sadarbojas ar attiecīgo dalībvalstu atbildīgajām iestādēm.

19. pants

(bijušais 20. pants)

Šā Protokola 11. līdz 14. pants un 17. pants attiecas uz Eiropadomes priekšsēdētāju.

Iepriekšminētie panti attiecas arī uz Komisijas locekļiem.

20. pants

(bijušais 21. pants)

Šā Protokola 11. līdz 14. pants un 17. pants attiecas uz Eiropas Savienības Tiesas tiesnešiem, ģenerāladvokātiem, sekretāriem un referentu palīgiem, neskarot 3. panta noteikumus Protokolā par Eiropas Savienības Tiesas Statūtiem, kas saistīti ar tiesnešu un ģenerāladvokātu imunitāti pret tiesvedību.

21. pants

(bijušais 22. pants)

Šis protokols attiecas arī uz Eiropas Investīciju banku, tās struktūru locekļiem, tās personālu un uz dalībvalstu pārstāvjiem, kas piedalās tās darbā, neskarot Protokolu par bankas Statūtiem.

Eiropas Investīciju banka turklāt, to veidojot un palielinot tās kapitālu, ir atbrīvota no jebkādiem nodokļiem vai līdzīgiem maksājumiem, kā arī no dažādām formalitātēm, kas var būt ar to saistītas valstī, kurā banka atrodas. Arī bankas darbības izbeigšanas vai bankas likvidācijas gadījumā tai neuzliek nekādus maksājumus. Visbeidzot, bankai un tās struktūru darbībām, kas veiktas saskaņā ar Statūtiem, neuzliek nekādus apgrozījuma nodokļus.

22. pants

(bijušais 23. pants)

Šis protokols attiecas arī uz Eiropas Centrālo banku, tās struktūru locekļiem un personālu, neskarot noteikumus, kas ietverti Protokolā par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem.

Eiropas Centrālā banka turklāt ir atbrīvota no jebkādiem nodokļiem vai līdzīgiem maksājumiem gadījumā, ja palielinās tās kapitāls, un no dažādām formalitātēm, kas ar to var būt saistītas valstī, kurā ir Bankas mītne. Bankas un tās iestāžu darbībām, kas veiktas saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem, neuzliek nekādus apgrozījuma nodokļus.

PROTOKOLS (Nr.8)
PAR LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBU 6. PANTA 2. PUNKTU, KAS
ATTIECAS UZ SAVIENĪBAS PIEVIENOŠANOS EIROPAS CILVĒKTIESĪBU
UN PAMATBRĪVĪBU AIZSARDZĪBAS KONVENCIJAI

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUSĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. pants

Nolīgumā par Savienības pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai (turpmāk "Eiropas Konvencija"), kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 2. punktā, jāparedz nepieciešamība saglabāt Savienības un Savienības tiesību sistēmas īpašās iezīmes, jo īpaši attiecībā uz:

- a) īpašajiem pasākumiem saistībā ar Savienības iespējamo dalību Eiropas Konvencijas kontroles struktūrās;
- b) mehānismiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka lietas, ko ierosinājušas valstis, kas nav Savienības dalībvalstis, un fiziskās personas, tiks attiecīgi un pareizi vērstas pret dalībvalstīm un/vai Savienību.

2. pants

Iepriekš 1. punktā minētajā nolīgumā jānodrošina, ka Savienības pievienošanās neietekmē ne Savienības kompetenci, ne tās iestāžu pilnvaras. Minētajā līgumā jānodrošina, ka nekādi tā noteikumi neietekmē dalībvalstu stāvokli saistībā ar Eiropas Konvenciju, jo īpaši saistībā ar tās protokoliem, pasākumiem, ko dalībvalstis veic, atkāpjoties no Eiropas Konvencijas atbilstīgi tās 15. pantam, un atrunām, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar Eiropas Konvencijas 57. pantu.

3. pants

Nekādi noteikumi 1. pantā minētajā nolīgumā neskar Līguma par Eiropas Savienības darbību 344. pantu.

PROTOKOLS (Nr. 9)

**PAR PADOMES LĒMUMU ATTIECĪBĀ UZ LĪGUMA PAR EIROPAS
SAVIENĪBU 16. PANTA 4. PUNKTA UN LĪGUMA PAR EIROPAS
SAVIENĪBAS DARBĪBU 238. PANTA 2. PUNKTA ĪSTENOŠANU LAIK-
POSMĀ NO 2014. GADA 1. NOVEMBRA LĪDZ 2017. GADA
31. MARTAM, NO VIENAS PUSES, UN PĒC 2017. GADA 1. APRĪĻA, NO
OTRAS PUSES**

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ŅEMOT VĒRĀ to, cik vitāli svarīga, apstiprinot Lisabonas līgumu, bija vienošanās par Padomes Lēmumu attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punkta un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta īstenošanu laikposmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2017. gada 31. martam, no vienas puses, un pēc 2017. gada 1. aprīļa, no otras puses (turpmāk "Lēmums"),

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

Vienīgais pants

Pirms Padome izskata jebkādu iespējamu projektu vai priekšlikumu, kura mērķis ir grozīt vai atcelt minēto lēmumu vai kādu no tā noteikumiem vai tieši vai netieši grozīt tā jomu vai nozīmi, pieņemot vai grozot citu Savienības tiesību aktu, Eiropadome veic sākotnējas apspriedes par minēto projektu, ievērojot konsensa principu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 15. panta 4. punktu.

PROTOKOLS (Nr. 10)
PAR PASTĀVĪGU STRUKTURĒTU SADARBĪBU, KAS IZVEIDOTA AR
LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBU 42. PANTU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ŅEMOT VĒRĀ Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 6. punktu un 46. pantu;

ATGĀDINOT, ka Savienība īsteno kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kas pamatojas uz to, lai panāktu dalībvalstu darbības konverģences līmeni, kas pastāvīgi pieaug;

ATGĀDINOT, ka kopējā drošības un aizsardzības politika ir kopējās ārpolitikas un drošības politikas sastāvdaļa; ka tā nodrošina Savienības rīcības spējas, izmantojot civilos un militāros līdzekļus; ka Savienība var izmantot šādus līdzekļus Līguma par Eiropas Savienību 43. pantā minētajos uzdevumos ārpus Savienības, lai nodrošinātu miera uzturēšanu, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem; ka šo uzdevumu veikšanai ir jāizmanto dalībvalstu nodrošinātās militārās spējas saskaņā ar "vienotu spēku principu";

ATGĀDINOT, ka Savienības kopējā drošības un aizsardzības politika neskar dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes;

ATGĀDINOT to, ka Savienības kopējā drošības un aizsardzības politika ievēro pienākumus, ko Ziemeļatlantijas Līgums uzliek dalībvalstīm, kuras uzskata, ka šo valstu kopīgā aizsardzība tiek īstenota Ziemeļatlantijas Līguma Organizācijā, kura turpina būt dalībvalstu kolektīvās aizsardzības pamats; un atgādinot to, ka Savienības kopējā drošības un aizsardzības politika ir saderīga ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kas noteikta minētajā organizācijā;

PĀRLIECĪBĀ, ka Savienības arvien pieaugošā loma drošības un aizsardzības jomā veicinās atjaunotās Ziemeļatlantijas Alianses vitalitāti saskaņā ar tā dēvēto "Berlīne Pluss" vienošanos,

APŅĒMUŠĀS nodrošināt, ka Savienība būs spējīga pilnībā uzņemties atbildību starptautiskajā vidē;

ATZĪSTOT, ka Apvienoto Nāciju Organizācija var lūgt Savienības atbalstu steidzamu uzdevumu īstenošanai saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu VI un VII nodaļu;

ATZĪSTOT, ka drošības un aizsardzības politikas stiprināšana prasīs dalībvalstu pūliņus spēju jomā;

APZINOTIES, ka Eiropas drošības un aizsardzības politikas jauna attīstības posma sākšana ir saistīta ar centieniem, kurus noteiks iesaistītās dalībvalstis;

ATGĀDINOT, ka Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos pilnīga iesaistīšanās pastāvīgās strukturētās sadarbības pasākumos ir nozīmīga,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. pants

Pastāvīgā strukturētā sadarbība, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 6. punktā, ir atvērta ikvienai dalībvalstij, kura no dienas, kad stājas spēkā Lisabonas līgums, apņemas:

- a) sākt intensīvāk attīstīt savas aizsardzības spējas, attīstot savu nacionālo ieguldījumu un – vajadzības gadījumā – piedaloties daudznacionālos spēkos, Eiropas galvenajās ekipējuma programmās, kā arī Aizsardzības spēju attīstības, pētniecības, iegādes un bruņojuma aģentūras (turpmāk "Eiropas Aizsardzības aģentūra") darbībā; un
- b) būt spējīga nodrošināt – vēlākais 2010. gadā – valsts līmenī vai daudznacionālu spēku sastāvā noteiktiem uzdevumiem sagatavotas kaujas vienības, kuras veidotas taktiskā līmenī kā kaujas vienības ar atbalsta elementiem, tostarp transportu un nodrošinājumu, un kuras 5 līdz 30 dienās ir spējīgas iesaistīties Līguma par Eiropas Savienību 43. pantā minēto misiju veikšanā, īpaši lai izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas pieprasījumu, un kuru uzturēšanās operācijas rajonā ir iespējama sākotnēji 30 dienas, ko vēlāk var pagarināt līdz 120 dienām.

2. pants

Šā protokola 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, dalībvalstis, kas piedalās pastāvīgā strukturētā sadarbībā, apņemas:

- a) no dienas, kad stājas spēkā Lisabonas līgums, sadarboties, lai sasniegtu paredzētos mērķus attiecībā uz investīciju izdevumiem aizsardzības ekipējumam, un regulāri pārskatīt šos mērķus, ņemot vērā drošības situāciju un Savienības starptautisko atbildību;
- b) cik vien iespējams savstarpēji tuvināt savus aizsardzības līdzekļus, jo īpaši saskaņojot militāro vajadzību noteikšanu, apvienojot un, ja nepieciešams, specializējot savus aizsardzības līdzekļus un spējas, kā arī veicinot sadarbību mācību un nodrošinājuma jomā;
- c) veikt konkrētus pasākumus, lai palielinātu savu spēku pieejamību, savietojamību, elastīgumu un gatavību, jo īpaši, identificējot kopējus mērķus attiecībā uz spēku iesaistīšanu, tostarp, iespējams, pārskatot lēmumu pieņemšanas procedūras valsts līmenī;
- d) sadarboties, nodrošinot nepieciešamos pasākumus, lai novērstu – tostarp ar daudznacionāliem līdzekļiem un neskarot saistības, kuras nosaka Ziemeļatlantijas Līguma Organizācija – trūkumus, ko konstatē saskaņā ar "Spēju attīstības mehānismu";

- e) ja nepieciešams, līdzdarboties saistībā ar Eiropas Aizsardzības aģentūru, lai attīstītu galvenās kopīgās vai Eiropas ekipējuma programmas.

3. pants

Eiropas Aizsardzības aģentūra regulāri izvērtē iesaistīto dalībvalstu ieguldījumu attiecībā uz šo valstu spējām, īpaši ieguldījumu, kurš veikts saskaņā ar kritērijiem, ko nosaka – *inter alia* – pamatojoties uz šā protokola 2. pantu, un vismaz reizi gadā iesniedz attiecīgu ziņojumu. Izvērtēšana var būt par pamatu Padomes ieteikumiem un lēmumiem, ko pieņem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 46. pantu.

PROTOKOLS (Nr. 11)
PAR 42. PANTU LĪGUMĀ PAR EIROPAS SAVIENĪBU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IEVĒROJOT TO, ka pilnībā jāīsteno Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 2. punkta noteikumi,

IEVĒROJOT TO, ka saskaņā ar 42. pantu Savienības politika neskar dažu dalībvalstu drošības politikas un aizsardzības politikas īpašo būtību un ievēro dažu dalībvalstu pienākumus, kuras uzskata, ka to kopējā aizsardzības politika ir īstenojama NATO ietvaros saskaņā ar Ziemeļatlantijas Līgumu un ir saderīga ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kas noteikta šajā struktūrā,

IR VIENOJUŠĀS par šādu noteikumu, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību,

Eiropas Savienība kopā ar Rietumeiropas Savienību izstrādā noteikumus ciešākai savstarpējai sadarbībai.

PROTOKOLS (Nr. 12)
PAR PĀRMĒRĪGA BUDŽETA DEFICĪTA NOVĒRŠANAS PROCEDŪRU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

NOLŪKĀ precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas minēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. pantā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 2. punktā minētie atsauces lielumi ir šādi:

- valdības plānotais vai faktiskais deficīts proporcionāli iekšzemes kopproduktam tirgus cenās – 3 %;
- valdības parāds proporcionāli iekšzemes kopproduktam tirgus cenās – 60 %.

2. pants

Minētā Līguma 126. pantā un šajā Protokolā:

- valdība: vispārējā valdība, tas ir, centrālā valdība, reģionāli vai vietējas pašpārvaldes un sociālas nodrošināšanas fondi, izņemot komerciālas darbības, kas noteiktas Eiropas integrēto ekonomisko norēķinu sistēmā;
- deficīts: tīrais aizņēmums, kas noteikts Eiropas integrēto ekonomisko norēķinu sistēmā;
- ieguldījums: pamatkapitāla kopapjoms, kas noteikts Eiropas integrēto ekonomisko norēķinu sistēmā;
- parāds: parāda kopapjoms tā nominālvērtībā, kas līdz gada beigām nav nomaksāts un konsolidēts valdības nozarēs un to starpā, valdību izprotot tā, kā tas definēts šā panta pirmajā ievilkumā.

3. pants

Lai nodrošinātu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras efektivitāti, dalībvalstu valdības atbild par valdības budžeta deficītu, kā tas definēts 2. panta pirmajā ievilkumā. Dalībvalstis nodrošina,

lai to budžeta procedūras ļautu tām šajā jomā izpildīt pienākumus, ko uzliek Līgumi. Dalībvalstis tūlīt un regulāri ziņo Komisijai par savu plānoto un faktisko budžeta deficītu, kā arī par parāda līmeni.

4. pants

Komisija sniedz šā Protokola piemērošanai vajadzīgos statistikas datus.

PROTOKOLS (Nr. 13) PAR KONVERĢENCES KRITĒRIJIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

NOLŪKĀ precizēt konverģences kritērijus, kas Savienībai jāievēro, pieņemot lēmumus par Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. pantā paredzētā izņēmuma statusa atcelšanu dalībvalstīm, kam ir izņēmuma statuss,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā minētās cenu stabilitātes kritērijs ir tas, ka dalībvalstī ir stabilas cenas un vienā gadā pirms novērtējuma vidējais inflācijas līmenis nepārsniedz 1 ½ procenta punktus, to samērojot ar, augstākais, tādu triju dalībvalstu datiem, kur cenu stabilitāte ir vislielākā. Inflāciju mēra, salīdzinot patēriņa cenu indeksus, ņemot vērā to, ka dažādās valstīs to nosaka dažādi.

2. pants

Minētā Līguma 140. panta 1. punkta otrajā ievilkumā minētā valdības budžeta stabilitātes kritērijs ir tas, ka novērtējuma brīdī uz dalībvalsti neattiecas atbilstīgi 126. panta 6. punktam pieņemtais Padomes lēmums par pārmērīgu budžeta deficītu.

3. pants

Kritērijs minētā Līguma 140. panta 1. punkta trešajā ievilkumā minētai dalībai Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānismā ir tāds, ka dalībvalsts vismaz divus gadus pirms novērtējuma bez lielām grūtībām ir ievērojusi paredzētās normālās svārstību robežas Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānismā. Proti, dalībvalsts šajā laikā pēc savas iniciatīvas nav devalvējusi savas valūtas oficiālo maiņas kursu attiecībā pret euro.

4. pants

Minētā Līguma 140. panta 1. punkta ceturtajā ievilkumā minētās procentu likmju konverģences kritērijs ir tāds, ka dalībvalsts vidējā nominālā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme, kas pirms novērtējuma novērota vienu gadu, pārsniedz ne vairāk kā 2 procentu punktus likmēm, augstākais,

trijās dalībvalstīs, kur cenu stabilitāte ir vislielākā. Procentu likmes mēra, par pamatu ņemot valsts ilgtermiņa obligācijas vai līdzīgus vērtspapīrus, un ņemot vērā to, ka dažādās valstīs tās nosaka dažādi.

5. pants

Komisija sniedz šā Protokola piemērošanai vajadzīgos statistikas datus.

6. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un ECB, un ar Ekonomikas un finanšu komiteju ar vienprātīgu lēmumu pieņem attiecīgus noteikumus, lai precizētu minētā Līguma 140. pantā minētos konverģences kritērijus. Šie noteikumi pēc tam aizstāj šo Protokolu.

PROTOKOLS (Nr. 14) PAR EUROGRUPU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLOTIES veicināt apstākļus stiprākai tautsaimniecības izaugsmei Eiropas Savienībā un šajā nolūkā attīstīt arvien ciešāku ekonomikas politikas koordināciju eurozonā,

APZINOTIES nepieciešamību paredzēt īpašus noteikumus pastiprinātam to dalībvalstu dialogam, kuru naudas vienība ir euro, līdz brīdim, kad euro kļūs par visu Savienības dalībvalstu naudas vienību,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. pants

To dalībvalstu ministri, kuru naudas vienība ir euro, tiek neoficiālās sanāksmēs. Šādās sanāksmēs vajadzības gadījumā pārrunā jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kādus tās kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu. Sanāksmēs piedalās Komisija. Šādās sanāksmēs, kuras sagatavo par finansēm atbildīgo ministru pārstāvji no dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un Komisija, uzaicina piedalīties Eiropas Centrālo banku.

2. pants

To dalībvalstu ministri, kuru naudas vienība ir euro, ar šo dalībvalstu vairākumu uz divarpus gadiem ievēl priekšsēdētāju.

PROTOKOLS (Nr. 15)
PAR DAŽIEM NOTEIKUMIEM ATTIECĪBĀ UZ LIELBRITĀNIJAS UN
ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTO KARALISTI

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATZĪSTOT, ka Apvienotajai Karalistei nav saistību vai pienākumu ieviest euro, kamēr tās valdība un parlaments par to nav pieņēmis īpašu lēmumu,

ŅEMOT VĒRĀ, ka 1996. gada 16. oktobrī un 1997. gada 30. oktobrī Apvienotās Karalistes valdība ir paziņojusi Padomei nodomu nepiedalīties ekonomiskās un monetārās savienības trešajā posmā,

IEVĒROJOT Apvienotās Karalistes valdības praksi atmaksāt aizņēmumus, pārdodot parādus privātajam sektoram,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. Apvienotajai Karalistei nav jāievieš euro, ja tā nav darījusi zināmu Padomei, ka vēlas to darīt.
2. Ņemot vērā Apvienotās Karalistes valdības 1996. gada 16. oktobrī un 1997. gada 30. oktobrī Padomei iesniegto paziņojumu, uz Apvienoto Karalisti attiecas šā protokola 3. līdz 8. un 10. pants.
3. Apvienotā Karaliste patur savas pilnvaras monetārās politikas jomā saskaņā ar savas valsts tiesībām.
4. Līguma par Eiropas Savienības darbību 119. panta otrā daļa, 126. panta 1., 9. un 11. punkts, 127. panta 1. līdz 5. punkts, 128. pants, 130., 131., 132. un 133. pants, 138. pants, 140. panta 3. punkts, 219. pants, 282. panta 2. punkts, izņemot tā pirmo un pēdējo teikumu, 282. panta 5. punkts un 283. pants uz Apvienoto Karalisti neattiecas. Tāpat uz Apvienoto Karalisti neattiecas šā Līguma 121. panta 2. punkts tiktāl, ciktāl tas saistīts ar konkrētu ekonomikas politikas vispārējo pamatnostādņu ieviešanu, kas kopumā attiecas uz eurozonu. Atsauces uz Savienību vai dalībvalstīm šajos noteikumos neattiecas uz Apvienoto Karalisti, un atsauces uz valstu centrālām bankām neattiecas uz Anglijas Banku (*Bank of England*).
5. Apvienotā Karaliste cenšas izvairīties no pārmērīga valsts budžeta deficīta.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 143. pants un 144. pants joprojām attiecas uz Apvienoto Karalisti. 134. panta 4. punkts un 142. pants attiecas uz Apvienoto Karalisti tā, it kā tai būtu piešķirts izņēmuma statuss.

6. Apvienotajai Karalistei ir uz laiku atņemtas tiesības balsot par Padomes tiesību aktiem, kas minēti 4. punktā uzskaitītajos pantos, un gadījumos, kas minēti Līguma par Eiropas Savienības darbību 139. panta 4. punkta pirmajā daļā. Šajā nolūkā piemēro šā Līguma 139. panta 4. punkta otro daļu.

Apvienotajai Karalistei nav arī tiesību piedalīties priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un citu ECB Valdes locekļu iecelšanā atbilstīgi šā Līguma 283. panta 2. punkta otrajai daļai.

7. Protokolā par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem ("Statūti") 3., 4., 6., 7., 9.2., 10.1., 10.3. 11.2., 12.1., 14., 16. pants, 18. līdz 20. pants, 22., 23., 26., 27. pants, 30. līdz 34. pants un 49. pants neattiecas uz Apvienoto Karalisti.

Atsauces uz Savienību vai dalībvalstīm šajos pantos neattiecas uz Apvienoto Karalisti un norādes uz valstu centrālām bankām vai akcionāriem neattiecas uz Anglijas Banku (*Bank of England*).

Statūtu 10.3. un 30.2. panta atsauces uz ECB parakstīto kapitālu neattiecas uz Anglijas Bankas (*Bank of England*) parakstīto kapitālu.

8. Līguma par Eiropas Savienības darbību 141. panta 1. punkts un Statūtu 43. līdz 47. pants ir spēkā neatkarīgi no tā, vai ir kāda dalībvalsts ar izņēmuma statusu, ņemot vērā šādus grozījumus:

- a) atsauces uz ECB un EMI uzdevumiem 43. pantā attiecas arī uz tādiem uzdevumiem, kas pēc euro ieviešanas joprojām jāveic sakarā ar iespējamo Apvienotās Karalistes lēmumu neieviest euro;
- b) papildus 46. pantā minētajiem uzdevumiem ECB arī sniedz padomus un palīdz sagatavot visus Padomes lēmumus attiecībā uz Apvienoto Karalisti, kas jāpieņem saskaņā ar 9. panta a) un c) apakšpunktu;
- c) Anglijas Banka (*Bank of England*) iemaksā savu parakstītā kapitāla daļu ECB kapitālā kā ieguldījumu ECB darbības izmaksām pēc tādiem pašiem principiem kā to dalībvalstu centrālās bankas, kam piešķirts izņēmuma statuss.

9. Apvienotā Karaliste jebkurā laikā var paziņot par nodomu ieviest euro. Tādā gadījumā:

- a) Apvienotajai Karalistei ir tiesības ieviest euro tikai ar noteikumu, ka tā atbilst vajadzīgajiem nosacījumiem. Padome pēc Apvienotās Karalistes lūguma un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 1. un 2. punkta nosacījumiem un tajā noteikto procedūru novērtē, vai tā atbilst vajadzīgajiem nosacījumiem;
- b) Anglijas Banka (*Bank of England*) iemaksā savu parakstītā kapitāla daļu, pārskaita ECB valūtas rezervju aktīvos un iemaksā tās rezervju fondā saskaņā ar tādiem pašiem principiem kā tādas dalībvalsts centrālā banka, kuras izņēmuma statuss ir atcelts;

- c) Padome, ievērojot minētā Līguma 140. panta 3. punkta nosacījumus un saskaņā ar tajā noteikto procedūru, pieņem visus citus vajadzīgos lēmumus, lai Apvienotā Karaliste varētu ieviest euro.

Ja Apvienotā Karaliste saskaņā ar šo Protokolu ievieš euro, 3. līdz 8. punkts vairs nav spēkā.

10. Atkāpjoties no Līguma par Eiropas Savienības darbību 123. panta un Statūtu 21.1. panta, Apvienotās Karalistes valdība var paturēt tās kredītliniju "Ways and Means" Anglijas Bankā (*Bank of England*) tikmēr, kamēr Apvienotā Karaliste nav ieviesusi euro.

PROTOKOLS (Nr. 16)
PAR DAŽIEM NOTEIKUMIEM ATTIECĪBĀ UZ DĀNIJU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IEVĒROJOT to, ka Dānijas Konstitūcijā ietverti noteikumi, saskaņā ar kuriem Dānijā var tikt rīkots referendums pirms Dānijas atteikšanās no izņēmuma statusa,

ŅEMOT VĒRĀ, ka 1993. gada 3. novembrī Dānijas valdība ir paziņojusi Padomei nodomu nepiedalīties ekonomiskās un monetārās savienības trešajā posmā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. Ņemot vērā Dānijas valdības 1993. gada 3. novembrī Padomei iesniegto paziņojumu, Dānijai ir izņēmuma statuss. Izņēmuma statuss izpaužas tādējādi, ka Dānijai piemēro visus Līgumu un ECBS un ECB Statūtu pantus un noteikumus, kas attiecas uz izņēmuma statusu.
2. Attiecībā uz atbrīvojuma atcelšanu Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. pantā minēto procedūru sāk tikai pēc Dānijas lūguma.
3. Gadījumā, ja izņēmuma statusu atceļ, šis protokols vairs nav spēkā.

PROTOKOLS (Nr. 17) PAR DĀNIJU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

NOLŪKĀ atrisināt dažas īpašas problēmas, kas saistītas ar Dāniju,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību,

14. pants Protokolā par Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem neietekmē Dānijas Valsts bankas tiesības veikt tās uzdevumus, kas attiecas uz tām Dānijas Karalistes daļām, kuras nav Savienības daļa.

PROTOKOLS (Nr. 18)
PAR FRANCIJU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TIEKDAMIES ņemt vērā īpašu jautājumu, kas attiecas uz Franciju,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību,

Francija patur naudas emisijas privilēģiju Jaunkaledonijā, Franču Polinēzijā un Volisā un Futunā atbilstīgi tās tiesību aktiem, un vienīgi tai ir tiesības noteikt CFP franka paritāti.

PROTOKOLS (Nr. 19)
PAR ŠENGENAS ACQUIS, KAS IEKĻAUTS EIROPAS SAVIENĪBAS
SISTĒMĀ

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IEVĒROJOT TO, ka nolīgumi par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, ko 1985. gada 14. jūnijā un 1990. gada 19. jūnijā Šengēnā parakstījušas dažas Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī ar tiem saistītie nolīgumi un uz to pamata pieņemtie noteikumi ir iekļauti Eiropas Savienības sistēmā ar 1997. gada 2. oktobra Amsterdamas Līgumu,

VĒLOTIES saglabāt Šengenas *acquis* tādu, kāds tas bijis kopš Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā, un attīstīt šo *acquis*, lai palīdzētu sasniegt mērķi – nodrošināt Savienības pilsoņiem brīvības, drošības un tiesiskuma telpu bez iekšējām robežām,

APLIECINOT, ka Šengenas *acquis* noteikumus piemēro tikai tad, ja tie ir saderīgi ar Eiropas Savienības un Savienības tiesībām,

ŅEMOT VĒRĀ Dānijas īpašo nostāju,

ŅEMOT VĒRĀ TO, ka Īrija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nav iesaistītas visos Šengenas *acquis* noteikumos, un to, ka tomēr ir jāparedz iespēja šīm dalībvalstīm pilnīgi vai daļēji pieņemt citus *acquis* noteikumus,

ATZĪSTOT, ka tādēļ ir jāizmanto Līgumu noteikumi par dažu dalībvalstu ciešāku sadarbību,

ŅEMOT VĒRĀ vajadzību uzturēt īpašas attiecības ar Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti, jo abām šīm valstīm, kā arī Ziemeļvalstīm, kas ir Eiropas Savienības dalībvalstis, uzliek saistības Ziemeļvalstu Pasu savienības noteikumi,

IR VIENOJUŠAS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Beļģijas Karalistei, Čehijas Republikai, Dānijas Karalistei, Vācijas Federatīvajai Republikai, Igaunijas Republikai, Grieķijas Republikai, Spānijas Karalistei, Francijas Republikai, Itālijas Republikai, Kipras Republikai, Latvijas Republikai, Lietuvas Republikai, Luksemburgas Lielhercogistei, Ungārijas Republikai, Maltas Republikai, Nīderlandes Karalistei, Austrijas Republikai, Polijas Republikai, Portugāles Republikai, Slovēnijas Republikai, Slovākijas Republikai, Somijas Republikai un Zviedrijas Karalistei ir atļauts īstenot ciešāku savstarpēju sadarbību jomās, uz ko attiecas Padomes pieņemti noteikumi, kas ir Šengenas *acquis* daļa⁽¹⁾. Šo sadarbību veic Eiropas Savienības iestāžu un tiesību sistēmā, ievērojot attiecīgos noteikumus Līgumos.

⁽¹⁾ Saskaņā ar 2011. gada 9. decembra Pievienošanās aktu Horvātijas Republika no minētā datuma ir kļuvusi par Eiropas Savienības dalībvalsti.

2. pants

Šengenas *acquis* attiecas uz 1. pantā minētajām dalībvalstīm, neskarot 2003. gada 16. aprīļa Pievienošanās akta 3. pantu un 2005. gada 25. aprīļa Pievienošanās akta 4. pantu ⁽¹⁾. Padome aizstāj Izpildu komiteju, kas izveidota ar Šengenas līgumiem.

3. pants

Dānijas dalību to noteikumu pieņemšanā, ar ko pilnveido Šengenas *acquis*, kā arī šo noteikumu īstenošanā un piemērošanā Dānijā reglamentē attiecīgi noteikumi Protokolā par Dānijas nostāju.

4. pants

Īrija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste jebkurā brīdī var lūgt dalību dažos vai visos Šengenas *acquis* noteikumos.

Padome par šādu lūgumu pieņem lēmumu, pastāvot vienprātībai starp tās 1. pantā minētajiem locekļiem un attiecīgās valsts valdības pārstāvi.

5. pants

1. Priekšlikumiem un ierosmēm par to, kā pilnveidot Šengenas *acquis*, piemēro attiecīgos Līgumu noteikumus.

Šajā sakarā, ja vai nu Īrija, vai arī Apvienotā Karaliste nav pieņemamā laikā rakstiski paziņojusi Padomei, ka tā vēlas iesaistīties, Līguma par Eiropas Savienības darbību 329. pantā minēto atļauju uzskata par piešķirtu 1. pantā minētajām dalībvalstīm un Īrijai vai Apvienotajai Karalistei, ja viena no tām vēlas iesaistīties attiecīgajās sadarbības jomās.

2. Ja uzskata, ka vai nu Īrija, vai arī Apvienotā Karaliste ir iesniegusi paziņojumu pēc lēmuma, kas pieņemts saskaņā ar 4. pantu, tā trijos mēnešos tomēr var Padomei rakstiski paziņot, ka nevēlas piedalīties tāda priekšlikuma vai ierosmes īstenošanā. Tādā gadījumā Īrija vai Apvienotā Karaliste nepiedalās tāda priekšlikuma vai ierosmes pieņemšanā. Pēc tam, kad saņemts pēdējais no minētajiem paziņojumiem, procedūru, ko izmanto, lai pieņemtu pasākumu, ar ko pilnveido Šengenas *acquis*, pārtrauc līdz 3. vai 4. punktā izklāstītās procedūras beigām, vai arī tikmēr, kamēr paziņojums nav atcelts, ko var izdarīt jebkurā laikā, kamēr procedūru īsteno.

3. Dalībvalstij, kas ir nākusi klajā ar 2. punktā minēto paziņojumu, beidz piemērot jebkuru lēmumu, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar 4. punktu, no dienas, kad ierosinātais pasākums stājas spēkā, tiktāl, ciktāl Padome to uzskata par vajadzīgu un ievērojot nosacījumus, ko Padome nosaka ar kvalificētu balsu vairākumu pieņemtā lēmumā pēc Komisijas priekšlikuma. Lēmumu pieņem, ievērojot šādus kritērijus – Padome cenšas saglabāt pēc iespējas plašāku attiecīgās dalībvalsts līdzdalību,

⁽¹⁾ Šo noteikumu piemēro, neskarot arī 2011. gada 9. decembra Pievienošanās akta 4. pantu.

nopietni neskarot dažādu Šengenas *acquis* daļu izmantojamību un reizē respektējot to saderību. Komisija iesniedz priekšlikumu pēc iespējas drīzāk pēc 2. punktā minētā paziņojuma. Vajadzības gadījumā pēc divu secīgu sanāksmju sasaukšanas Padome pieņem lēmumu četros mēnešos pēc tam, kad saņemts Komisijas priekšlikums.

4. Ja minētā četru mēnešu termiņa beigās Padome lēmumu nav pieņēmusi, dalībvalsts tūlīt var lūgt jautājumu nodot Eiropadomes izskatīšanai. Tādā gadījumā Eiropadome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu un pēc Komisijas priekšlikuma, nākamajā sanāksmē pieņem lēmumu, ievērojot 3. punktā minētos kritērijus.

5. Ja līdz 3. vai 4. punktā noteiktās procedūras beigām Padome vai attiecīgā gadījumā Eiropadome lēmumu nav pieņēmusi, Šengenas *acquis* pilnveidošanas pasākuma pieņemšanas procedūru beidz pārtraukt. Ja minēto pasākumu pēc tam pieņem, jebkuru lēmumu, ko Padome pieņem saskaņā ar 4. pantu, beidz piemērot attiecīgajā dalībvalstī no dienas, kad pasākums stājas spēkā, tiktāl, ciktāl to nosaka Komisija un ievērojot Komisijas noteiktos nosacījumus, ja vien attiecīgā dalībvalsts nav atcēlusi 2. punktā minēto paziņojumu, pirms attiecīgo pasākumu pieņem. Komisija lēmumu pieņem līdz pasākuma pieņemšanas dienai. Pieņemot lēmumu, Komisija respektē 3. punktā minētos kritērijus.

6. pants

Islandes Republika un Norvēģijas Karaliste iesaistās Šengenas *acquis* īstenošanā un tā turpmākā izveidē. Šajā nolūkā nolīgumā, ko šīs valstis slēdz ar Padomi, jāvienojas par piemērotām procedūrām, 1. pantā minētajiem Padomes locekļiem pieņemot lēmumu vienprātīgi. Šādā nolīgumā ietver noteikumus par Islandes un Norvēģijas līdzdalību visās finansiālās saistībās, kas rodas, īstenojot šo Protokolu.

Ar Islandi un Norvēģiju Padome ar vienprātīgu lēmumu slēdz atsevišķu nolīgumu, lai sadalītu tiesības un pienākumus starp Īriju un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no vienas puses, un Islandi un Norvēģiju, no otras puses, tajās Šengenas *acquis* jomās, kas attiecas uz šīm valstīm.

7. pants

Sarunās par jaunu dalībvalstu uzņemšanu Eiropas Savienībā Šengenas *acquis* un pasākumi, ko iestādes nosaka tā piemērošanas jomā, uzskatāms par *acquis*, kas kopumā jāpieņem visām kandidātvalstīm.

PROTOKOLS (Nr. 20)

**PAR LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBU 26. PANTA DAŽU
ASPEKTU PIEMĒROŠANU APVIENOTAJAI KARALISTEI UN ĪRIJAI**

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TIEKDAMĀS atrisināt dažus jautājumus, kas attiecas uz Apvienoto Karalisti un Īriju,

NEMOT VĒRĀ TO, ka daudzus gadus pastāvējuši īpaši noteikumi par ceļošanu starp Apvienoto Karalisti un Īriju,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Neatkarīgi no Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. un 77. panta, neatkarīgi no jebkura cita minētā Līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikuma, pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar šiem līgumiem, vai jebkādiem starptautiskiem nolīgumiem, ko noslēgusi Savienība vai Savienība un tās dalībvalstis ar vienu vai vairākām trešām valstīm, Apvienotā Karaliste personām, kas vēlas ieceļot tās teritorijā, ir tiesīga pie robežas ar citām dalībvalstīm veikt pārbaudes, ko tā uzskata par vajadzīgām, lai:

a) pārbaudītu tiesības ieceļot Apvienotajā Karalistē dalībvalstu pilsoņiem, un viņu apgādājamām personām, kas izmanto Savienības tiesību aktu piešķirtās tiesības, kā arī citu valstu pilsoņiem, kuriem šādas tiesības dod kāds Apvienotajai Karalistei saistošs nolīgums;

b) izlemtu, vai citām personām piešķirt atļauju ieceļot Apvienotajā Karalistē.

Apvienotās Karalistes tiesības noteikt vai īstenot šādas pārbaudes neietekmē Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. un 77. pants, jebkurš cits minētā Līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikums vai pasākums, kas paredzēts, piemērojot šos līgumus. Norādes uz Apvienoto Karalisti šajā pantā attiecas arī uz teritorijām, par kuru ārlietām atbild Apvienotā Karaliste.

2. pants

Apvienotā Karaliste un Īrija var arī turpmāk veikt savstarpējus pasākumus attiecībā uz personu pārvietošanos starp šīm teritorijām ("Kopīgā ceļojumu telpa"), pilnīgi respektējot šā Protokola 1. panta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto personu tiesības. Tādējādi, kamēr viņi saglabā šos pasākumus, šā Protokola 1. panta noteikumi attiecas uz Īriju ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uz

Apvienoto Karalisti. Šos pasākumus neietekmē Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. un 77. pants, jebkurš cits minētā Līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikums vai pasākums, kas paredzēts, piemērojot šos līgumus.

3. pants

Pārējās dalībvalstis pie savām robežām vai jebkurā robežpārejas vietā ir tiesīgas šādi pārbaudīt personas, kuras vēlas ieceļot to teritorijā no Apvienotās Karalistes vai jebkuras teritorijas, par kuras ārlietām tā atbild, ar tādiem pašiem mērķiem, kas noteikti Protokola 1. pantā, vai no Īrijas, ciktāl šā Protokola 1. panta noteikumi attiecas uz Īriju.

Pārējo dalībvalstu tiesības noteikt vai veikt šādas pārbaudes neietekmē Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. un 77. pants, jebkurš cits minētā Līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikums vai pasākums, kas paredzēts, piemērojot šos līgumus.

PROTOKOLS (Nr. 21)
PAR APVIENOTĀS KARALISTES UN ĪRIJAS NOSTĀJU SAISTĪBĀ AR
BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA TELPU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TIEKDAMĀS atrisināt dažus jautājumus, kas attiecas uz Apvienoto Karalisti un Īriju,

ŅEMOT VĒRĀ Protokolu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. panta dažu aspektu piemērošanu Apvienotajai Karalistei un Īrijai,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Ievērojot 3. pantu, Apvienotā Karaliste un Īrija nepiedalās ierosināto pasākumu pieņemšanā, ko veic Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu. Padomes lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi, vajadzīgs vienprātīgs lēmums, ko pieņem Padomes locekļi, izņemot Apvienotās Karalistes un Īrijas valdības pārstāvjus.

Šajā pantā kvalificēts balsu vairākums ir definēts atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punktam.

2. pants

Saskaņā ar 1. pantu un ievērojot 3., 4. un 6. pantu, nekādi Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļas noteikumi, nekādi pasākumi, kas noteikti, piemērojot šo sadaļu, nekādi noteikumi starptautiskos nolīgumos, ko Savienība noslēgusi, piemērojot šo sadaļu, nedz arī kādi Eiropas Savienības Tiesas lēmumi, kas interpretē šos noteikumus vai pasākumus, Apvienotajai Karalistei vai Īrijai nav saistoši vai piemērojami; un neviens no šiem noteikumiem, pasākumiem vai lēmumiem neietekmē minēto dalībvalstu kompetenci, tiesības un pienākumus; un neviens no šiem noteikumiem, pasākumiem vai lēmumiem, ja tie attiecas uz Apvienoto Karalisti vai Īriju, negroza nedz *acquis communautaire*, nedz arī Savienības *acquis*, un tie nav Savienības tiesību daļa.

3. pants

1. Apvienotā Karaliste vai Īrija trijos mēnešos pēc tam, kad Padomei iesniegts priekšlikums vai ierosinājums, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, var rakstiski paziņot Padomes priekšsēdētājam, ka tā vēlas piedalīties šādu ierosinātu pasākumu noteikšanā un īstenošanā, un tādā gadījumā šī valsts iegūst šādas tiesības.

Padomes lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi, vajadzīgs vienprātīgs lēmums, ko pieņem Padomes locekļi, izņemot to locekli, kurš šādu paziņojumu nav izteicis. Pasākums, kas noteikts saskaņā ar šo punktu, ir saistošs visām dalībvalstīm, kuras piedalījušās tā noteikšanā.

Pasākumos, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 70. pantu, paredz nosacījumus Apvienotās Karalistes un Īrijas dalībai izvērtējumos tajās jomās, uz ko attiecas minētā Līguma Trešās daļas V sadaļa.

Šajā pantā kvalificēts balsu vairākums ir definēts atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punktam.

2. Ja nav iespējams pieņemtamā termiņā noteikt kādu no 1. punktā minētajiem pasākumiem, piedaloties Apvienotajai Karalistei vai Īrijai, Padome šādu pasākumu var noteikt saskaņā ar 1. pantu bez Apvienotās Karalistes vai Īrijas līdzdalības. Šādā gadījumā piemēro 2. pantu.

4. pants

Apvienotā Karaliste vai Īrija pēc tam, kad Padome ir noteikusi kādu pasākumu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, vienmēr var paziņot Padomei un Komisijai par savu nodomu pieņemt minēto pasākumu. Tādā gadījumā *mutatis mutandis* piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 331. panta 1. punktā paredzēto procedūru.

4.a pants

1. Šo protokolu Apvienotajai Karalistei un Īrijai piemēro arī saistībā ar pasākumiem, ko ierosina vai pieņem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu un ar ko groza spēkā esošu pasākumu, kurš tām uzliek saistības.

2. Ja Padome, pieņemot lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma, nosaka, ka Apvienotās Karalistes vai Īrijas nepiedalīšanās grozīta spēkā esoša pasākuma īstenošanā dara tā īstenošanu neiespējamu citās dalībvalstīs vai Savienībā, tā tomēr var mudināt minētās valstis saskaņā ar 3. vai 4. pantu nākt klajā ar paziņojumu. 3. panta vajadzībām sāk skaitīt papildu divu mēnešu laikposmu no dienas, kad Padome nosaka minētā pasākuma īstenošanu par neiespējamu.

Ja divus mēnešus pēc tam, kad Padome noteikusi minētā pasākuma īstenošanu par neiespējamu, Apvienotā Karaliste vai Īrija nav nākusi klajā ar paziņojumu saskaņā ar 3. vai 4. pantu, spēkā esošais pasākums tai vairs nav saistošs vai piemērojams, ja vien attiecīgā dalībvalsts nav nākusi klajā ar paziņojumu saskaņā ar 4. pantu, pirms pasākums, ar ko groza spēkā esošo pasākumu, stājas spēkā. Šis noteikums stājas spēkā no dienas, kad stājas spēkā pasākums, ar ko groza spēkā esošo pasākumu, vai divu mēnešu laikposma beigās atkarībā no tā, kura diena ir vēlāka.

Šā panta vajadzībām Padome – pēc jautājuma apspriešanas visā pilnībā – pieņem lēmumu ar kvalificētu to Padomes locekļu vairākumu, kuri pārstāv dalībvalstis, kas piedalās vai ir piedalījušās tā pasākuma pieņemšanā, ar ko groza spēkā esošo pasākumu. Kvalificētu Padomes balsu vairākumu nosaka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

3. Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, var noteikt, ka Apvienotā Karaliste vai Īrija vajadzības gadījumā uzņemas tiešās finansiālās sekas, kas nenovēršami radušās, beidzot līdzdalību spēkā esošajā pasākumā.

4. Ar šo pantu neskar 4. pantu.

5. pants

Dalībvalstij, kam nav saistoši pasākumi, kuri noteikti, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, nav nekādu finansiālu minētā pasākuma saistību, izņemot iestāžu administratīvās izmaksas, ja vien Padome ar vienprātīgu visu tās locekļu lēmumu, iepriekš apspriežoties ar Eiropas Parlamentu, nenosaka citādi.

6. pants

Ja gadījumos, kas minēti šajā Protokolā, Apvienotajai Karalistei vai Īrijai ir saistošs kāds pasākums, ko Padome noteikusi, Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, attiecīgos Līgumu noteikumus sakarā ar attiecīgo pasākumu piemēro šai valstij.

6.a pants

Noteikumi, kas paredzēti, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu, un skar personas datu apstrādi dalībvalstīs, veicot darbības, uz ko attiecas minētā Līguma Trešās daļas V sadaļas 4. un 5. nodaļas darbības joma, Apvienotajai Karalistei un Īrijai nav saistoši tad, ja Apvienotajai Karalistei vai Īrijai nav saistoši Savienības noteikumi, ar ko reglamentē tiesu sadarbības veidus krimināltiesību jomā vai policijas iestāžu sadarbības veidus, sakarā ar kuriem ir jāievēro noteikumi, kas paredzēti, ņemot par pamatu 16. pantu.

7. pants

3., 4. un 4.a pants neskar Protokolu par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā.

8. pants

Īrija var rakstiski paziņot Padomei, ka turpmāk nevēlas, lai uz to attiektos šā Protokola noteikumi. Šādā gadījumā uz Īriju attiecas līguma parastie noteikumi.

9. pants

Attiecībā uz Īriju šo protokolu nepiemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 75. pantam.

PROTOKOLS (Nr. 22) PAR DĀNIJAS NOSTĀJU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATGĀDINOT lēmumu, ko pieņēma valstu un valdību vadītāji Eiropadomes sanāksmes laikā 1992. gada 12. decembrī Edinburgā par dažiem jautājumiem, kurus sakarā ar Līgumu par Eiropas Savienību bija izvirzījusi Dānija,

IEVĒROJOT Dānijas nostāju attiecībā uz pilsonību, ekonomisko un monetāro savienību, aizsardzības politiku un tieslietām un iekšlietām, kas izklāstīta Edinburgas lēmumā,

APZINOTIES, ka no Edinburgas lēmuma izrietošā tiesiskā režīma saglabāšana saistībā ar Līgumiem ievērojami ierobežos Dānijas līdzdalību nozīmīgās Savienības sadarbības jomās un ka Savienības interesēs būtu nodrošināt *acquis* integritāti brīvības, drošības un tiesiskuma telpā,

VĒLOTIES tādēļ ieviest tiesiskas reglamentācijas sistēmu, kas nodrošinātu Dānijai iespēju piedalīties tādu pasākumu noteikšanā, kas ierosināti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, un ļautu Dānijai šo iespēju izmantot saskaņā ar tās konstitucionālajām prasībām,

PATUROT PRĀTĀ TO, ka Dānija nekavēs pārējo dalībvalstu sadarbības turpmāku attīstību attiecībā uz pasākumiem, kas nav saistoši Dānijai,

IEVĒROJOT 3. pantu Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

I DAĻA

1. pants

Dānija nepiedalās tādu Padomes pasākumu noteikšanā, kas ierosināti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu. Padomes lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi, vajadzīga Padomes locekļu vienprātība, izņemot Dānijas valdības pārstāvi.

Šajā pantā kvalificētu balsu vairākumu nosaka atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punktam.

2. pants

Neviens no Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļas noteikumiem, neviens pasākums, kas noteikts, piemērojot šo sadaļu, neviens noteikums starptautiskā nolīgumā, ko Savienība noslēgusi, piemērojot šo sadaļu, un neviens Eiropas Savienības Tiesas lēmums, kas interpretē šādus noteikumus vai pasākumus, vai jebkādu pasākumu, kas grozīts vai ko var grozīt saskaņā ar šo sadaļu, nav saistoši vai piemērojami Dānijai; šādi noteikumi, pasākumi vai lēmumi neietekmē Dānijas kompetenci, tiesības un pienākumus; neviens šāds noteikums, pasākums vai lēmums negroza Kopienas vai Savienības *acquis*, kā arī tie nav Savienības tiesību daļa, ja attiecas uz Dāniju. Jo īpaši Savienības tiesību akti saistībā ar policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kuri pieņemti, pirms stājies spēkā Lisabonas līgums, un kuri ir grozīti, Dānijai joprojām ir saistoši un nemainīgi piemērojami.

2.a pants

Šā protokola 2. pantu piemēro arī attiecībā uz tiem noteikumiem, kas paredzēti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu un kas skar personas datu apstrādi dalībvalstīs, veicot darbības, uz ko attiecas minētā Līguma Trešās daļas V sadaļas 4. un 5. nodaļas darbības joma.

3. pants

Dānijai nav nekādu finansiālu saistību sakarā ar pasākumiem, kas minēti 1. pantā, izņemot iestāžu administratīvās izmaksas.

4. pants

1. Sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi pasākumu par kādu priekšlikumu vai ierosinājumu, kura mērķis ir attīstīt Šengenas *acquis* un uz ko attiecas šī daļa, Dānija izlemj, vai transponēt šo pasākumu savos tiesību aktos. Ja tā nolems to darīt, šis pasākums saskaņā ar starptautiskām tiesībām radīs savstarpējas saistības Dānijai un pārējām dalībvalstīm, uz ko attiecas konkrētais pasākums.

2. Ja Dānija nolems nepiemērot kādu Padomes pasākumu, kas minēts 1. punktā, tad dalībvalstis, uz ko attiecas konkrētais pasākums, un Dānija apsvērs, kādi attiecīgi pasākumi būtu jāveic.

II DAĻA

5. pants

Attiecībā uz pasākumiem, ko Padome noteikusi Līguma par Eiropas Savienības darbību 26. panta 1. punkta, 42. panta un 43. līdz 46. panta jomā, Dānija nepiedalās ar aizsardzību saistītu Savienības lēmumu un rīcību izstrādē un ieviešanā. Tādēļ Dānija nepiedalās šo pasākumu noteikšanā. Dānija

nekavēs pārējo dalībvalstu sadarbības turpmāku attīstību šajā jomā. Dānijai nav pienākuma palīdzēt finansēt darbības izdevumus, ko rada šādi pasākumi, ne arī nodrošināt, lai Savienībai būtu pieejami militārie spēki.

Aktiem, kas Padomei jāpieņem vienprātīgi, ir vajadzīgs vienprātīgs lēmums, ko pieņem Padomes locekļi, izņemot Dānijas valdības pārstāvi.

Šajā pantā kvalificēts balsu vairākums ir definēts atbilstīgi 238. panta 3. punktam Līgumā par Eiropas Savienības darbību.

III DAĻA

6. pants

1., 2. un 3. pants neattiecas uz pasākumiem, kas nosaka, kuru trešo valstu pilsoņiem vajadzīgas vīzas, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, vai pasākumiem, kas attiecas uz vīzu formu vienādību.

IV DAĻA

7. pants

Dānija saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām vienmēr var informēt citas dalībvalstis, ka tā turpmāk nevēlas pilnībā vai daļēji izmantot šo Protokolu. Šādā gadījumā Dānija pilnībā piemēros attiecīgos spēkā esošos Eiropas Savienības noteiktos pasākumus.

8. pants

1. Dānija saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām, un neskarot 7. pantu, vienmēr var paziņot pārējām dalībvalstīm, ka, sākot ar nākamā mēneša pirmo dienu pēc paziņojuma, šā protokola I daļu aizstāj noteikumi, kas paredzēti šā protokola pielikumā. Šādā gadījumā atbilstīgi maina šā protokola 5. līdz 8. panta numurus.

2. Sešus mēnešus pēc tam, kad stājas spēkā šā panta 1. punktā paredzētais paziņojums, viss Šengenas *acquis* un pasākumi, kas pieņemti tā attīstīšanai, kuri līdz šim bijuši saistoši Dānijai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, ir saistoši Dānijai kā Savienības tiesības.

PIELIKUMS

1. pants

Ievērojot 3. pantu, Dānija nepiedalās tādu Padomes pasākumu pieņemšanā, kas ierosināti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu. Aktiem, kas Padomei jāpieņem vienprātīgi, ir vajadzīgs vienprātīgs lēmums, ko pieņem Padomes locekļi, izņemot Dānijas valdības pārstāvi.

Šajā pantā kvalificēts balsu vairākums ir definēts atbilstīgi 238. panta 3. punktam Līgumā par Eiropas Savienības darbību.

2. pants

Saskaņā ar 1. pantu un ievērojot 3., 4. un 8. pantu, Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, pasākumi, kas noteikti, piemērojot minēto sadaļu, noteikumi starptautiskos nolīgumos, ko Savienība noslēgusi, piemērojot minēto sadaļu, kā arī Eiropas Savienības Tiesas nolēmumi, ar ko interpretē minētos noteikumus vai pasākumus, nav saistoši Dānijai un nav piemērojami šajā valstī. Šādi noteikumi, pasākumi vai lēmumi neietekmē Dānijas kompetenci, tiesības un pienākumus. Šādi noteikumi, pasākumi vai lēmumi negroza *acquis communautaire* un Savienības *acquis*, kas attiecas uz Dāniju, un nav daļa no Savienības tiesību sistēmas, kas attiecas uz Dāniju.

3. pants

1. Trīs mēnešos pēc tam, kad Padomei iesniegts priekšlikums vai iniciatīva saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, Dānija var rakstiski paziņot Padomes priekšsēdētājam, ka tā vēlas piedalīties ierosinātā pasākuma pieņemšanā un īstenošanā, un tādā gadījumā Dānija iegūst šādas tiesības.

2. Ja 1. punktā minēto pasākumu nav iespējams noteikt pieņemamā termiņā, piedaloties Dānijai, Padome attiecīgo pasākumu var noteikt saskaņā ar 1. pantu bez Dānijas līdzdalības. Šādā gadījumā piemēro 2. pantu.

4. pants

Pēc pasākuma noteikšanas, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, Dānija jebkurā laikā var paziņot Padomei un Komisijai savu nodomu pieņemt attiecīgo pasākumu. Šādā gadījumā minētā Līguma 331. panta 1. punktā paredzēto procedūru piemēro *mutatis mutandis*.

5. pants

1. Šo protokolu piemēro Dānijai arī saistībā ar pasākumiem, ko ierosina vai pieņem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu un ar ko groza spēkā esošu pasākumu, kurš tai uzliek saistības.

2. Ja Padome, pieņemot lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma, nosaka, ka Dānijas nepiedalīšanās grozītā spēkā esoša pasākuma īstenošanā dara tā īstenošanu neiespējamu citām dalībvalstīm vai Savienībai, tā tomēr var minēto valsti mudināt saskaņā ar 3. vai 4. pantu nākt klajā ar paziņojumu. 3. panta vajadzībām sāk skaitīt papildu divu mēnešu laikposmu no dienas, kad Padome nosaka minētā pasākuma īstenošanu par neiespējamu.

Ja divus mēnešus pēc tam, kad Padome noteikusi minētā pasākuma īstenošanu par neiespējamu, Dānija nav nākusi klajā ar paziņojumu saskaņā ar 3. vai 4. pantu, spēkā esošais pasākums tai vairs nav saistošs vai piemērojams, ja vien tā nav nākusi klajā ar paziņojumu saskaņā ar 4. pantu, pirms pasākums, ar ko groza spēkā esošo pasākumu, stājas spēkā. Šis noteikums stājas spēkā no dienas, kad stājas spēkā pasākums, ar ko groza spēkā esošo pasākumu, vai divu mēnešu laikposma beigās atkarībā no tā, kura diena ir vēlāka.

Šā panta vajadzībām Padome – pēc jautājuma apspriešanas visā pilnībā – pieņem lēmumu ar kvalificētu to Padomes locekļu vairākumu, kuri pārstāv dalībvalstis, kas piedalās vai ir piedalījušās tā pasākuma pieņemšanā, ar ko groza spēkā esošo pasākumu. Kvalificētu Padomes balsu vairākumu nosaka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

3. Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, var noteikt, ka Dānija vajadzības gadījumā uzņemas tiešās finansiālās sekas, kas nenovēršami radušās, beidzot līdzdalību spēkā esošajā pasākumā.

4. Ar šo pantu neskar 4. pantu.

6. pants

1. Paziņojumu saskaņā ar 4. pantu iesniedz, vēlākais, sešus mēnešus pēc tam, kad pasākums, ar ko pilnveido Šengenas *acquis*, ir pieņemts galīgajā variantā.

Ja Dānija neiesniedz paziņojumu saskaņā ar 3. vai 4. pantu attiecībā uz kādu no šiem pasākumiem, ar ko pilnveido Šengenas *acquis*, tad dalībvalstis, kurām attiecīgais pasākums ir saistošs, un Dānija apsvērs, kādi atbilstīgi pasākumi ir jāveic.

2. Saskaņā ar 3. pantu sniegtu paziņojumu attiecībā uz kādu pasākumu, ar ko pilnveido Šengenas *acquis*, neatsaucami atzīst par paziņojumu, kas saskaņā ar 3. pantu sniegts attiecībā uz jebkādiem turpmākiem priekšlikumiem un iniciatīvām saistībā ar attiecīgā pasākuma pilnveidošanu, tiktāl, ciktāl ar šādiem priekšlikumiem vai iniciatīvām pilnveido Šengenas *acquis*.

7. pants

Noteikumi, kas paredzēti, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu, un skar personas datu apstrādi dalībvalstīs, veicot darbības, uz ko attiecas minētā Līguma Trešās daļas V sadaļas 4. un 5. nodaļas darbības joma, Dānijai nav saistoši tad, ja Dānijai nav saistoši Savienības noteikumi, ar ko reglamentē tiesu sadarbības veidus krimināltiesību jomā vai policijas iestāžu sadarbības veidus, sakarā ar kuriem ir jāievēro noteikumi, kas paredzēti, ņemot par pamatu 16. pantu.

8. pants

Ja šajā daļā paredzētajos gadījumos Dānijai ir saistošs kāds pasākums, kas noteikts, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, tad saistībā ar konkrēto pasākumu uz Dāniju attiecas atbilstīgie minētā Līguma noteikumi.

9. pants

Ja Dānijai nav saistošs pasākums, kurš noteikts, Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, tai nav saistošas attiecīgā pasākuma finansiālās sekas, izņemot iestāžu administratīvās izmaksas, ja vien Padome ar vienprātīgu lēmumu, iepriekš apspriežoties ar Eiropas Parlamentu, nenosaka citādi.

PROTOKOLS (Nr. 23)
PAR DALĪBVALSTU ĀRLIETĀM ATTIECĪBĀ UZ ĀRĒJO ROBEŽU
ŠĶĒRSOŠANU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ŅEMOT VĒRĀ to, ka dalībvalstīm jānodrošina efektīvas kontroles pie ārējām robežām, vajadzības gadījumā sadarbībā ar trešām valstīm,

IR VIENOJUŠĀS par šādu noteikumu, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

Līguma par Eiropas Savienības darbību IV sadaļas 77. panta 2. punkta b) apakšpunkta noteikumi par pasākumiem attiecībā uz ārējo robežu šķērsošanu neskar dalībvalstu kompetenci rīkot sarunas un slēgt nolīgumus ar trešām valstīm, ja dalībvalstis ievēro Savienības tiesību aktus un citus attiecīgus starptautiskus nolīgumus.

PROTOKOLS (Nr. 24) PAR PATVĒRUMU EIROPAS SAVIENĪBAS DALĪBVALSTU PILSONIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TĀ KĀ saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 1. punktu Savienība atzīst tiesības, brīvības un principus, kas izklāstīti Pamattiesību hartā;

TĀ KĀ atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 3. punktam pamattiesības, ko nodrošina ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, kā vispārīgi principi ir daļa no Savienības tiesību sistēmas;

TĀ KĀ Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir nodrošināt to, ka Eiropas Savienība, interpretējot un piemērojot Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 1. un 3. punktu, ievēro tiesību aktus;

TĀ KĀ atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 49. pantam ikvienai Eiropas valstij, kandidējot uz dalību Savienībā, jāievēro Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā izklāstītās vērtības;

IEVĒROJOT TO, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 7. pants rada mehānismu, kā uz laiku atņemt dažas tiesības gadījumā, ja dalībvalsts vairākkārt nopietni pārkāpj šīs vērtības;

ATGĀDINOT to, ka katram dalībvalsts pilsonim kā Savienības pilsonim ir īpašs statuss un aizsardzība, ko nodrošina dalībvalstis saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību otro daļu;

IEVĒROJOT TO, ka Līgumi rada telpu bez iekšējām robežām un katram Savienības pilsonim nodrošina tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā;

VĒLĒDAMĀS novērst patvēruma institūta izmantošanu tādiem nolūkiem, kādiem tas nav paredzēts;

TĀ KĀ šis protokols ievēro 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijas par bēgļu statusu galamērķus un uzdevumus;

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

Vienīgais pants

Ņemot vērā pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzības līmeni Eiropas Savienības dalībvalstīs, visos juridiskajos un praktiskajos jautājumos, kas saistīti ar patvēruma lietām, tās uzskatāmas par drošām mītneszemēm. Tādējādi ikvienu patvēruma lūgumu, ko iesniedz kādas dalībvalsts pilsonis, var ņemt vērā vai pasludināt, ka tā izskatīšana ir pieļaujama citā dalībvalstī, tikai šādos gadījumos:

- a) ja dalībvalsts, kuras pilsonis ir patvēruma lūdzējs, atsaucoties uz Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 15. pantu, pēc Amsterdamas Līguma spēkā stāšanās nosaka savā teritorijā pasākumus, atkāpjoties no pienākumiem, ko uzliek minētā konvencija;
- b) ja sākta Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktā minētā procedūra un tikmēr, kamēr Padome vai – attiecīgā gadījumā – Eiropadome pieņem lēmumu šajā sakarā attiecībā uz dalībvalsti, kuras pilsonis ir patvēruma pieteikuma iesniedzējs;
- c) ja Padome ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu attiecībā uz dalībvalsti, kuras pilsonis ir patvēruma pieteikuma iesniedzējs, vai ja Eiropadome ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar minētā Līguma 7. panta 2. punktu attiecībā uz dalībvalsti, kuras pilsonis ir patvēruma pieteikuma iesniedzējs;
- d) ja dalībvalstij būtu vienpusēji jāpieņem šādu lēmumu attiecībā uz citas dalībvalsts pilsoņa lūgumu; šādā gadījumā tūlīt jāinformē Padome; lūgumu izskata, pamatojoties uz pieņēmumu, ka tas ir klaji nepamatots, nekādā gadījumā nekādi neiespaidojot dalībvalsts lēmumu pieņemšanas tiesības.

PROTOKOLS (Nr. 25)
PAR KOPIĢAS KOMPETENCES ĪSTENOŠANU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

Vienīgais pants

Attiecībā uz 2. pantu par kopīgu kompetenci, ja Eiropas Savienība ir rīkojusies kādā konkrētā jomā, šo kompetenču darbības joma atteicas tikai uz tiem elementiem, kas noteikti attiecīgajā Savienības aktā un tādēļ neattiecas uz visu jomu.

PROTOKOLS (Nr. 26) PAR SABIEDRISKIEM PAKALPOJUMIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLOTIES uzsvērt sabiedrisku pakalpojumu nozīmi,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem skaidrojošiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. pants

Savienības kopīgās vērtības attiecībā uz sabiedriskiem pakalpojumiem Līguma par Eiropas Savienības darbību 14. panta nozīmē ir šādas:

- valsts, reģionālo un vietējo iestāžu būtiskā nozīme un lielā rīcības brīvība, nodrošinot, pasūtot un organizējot sabiedriskus pakalpojumus, lai, cik vien iespējams, ievērotu patērētāju vajadzības;
- daudzo sabiedrisko pakalpojumu dažādība un atšķirīgās patērētāju vajadzības un izvēles, ko var radīt atšķirīgs ģeogrāfiskais stāvoklis un sociālie un kultūras apstākļi;
- augsts kvalitātes, drošības un pieejamības līmenis, vienlīdzīga attieksme un vispārējas piekļuves un patērētāju tiesību veicināšana.

2. pants

Līgumu noteikumi nekādā veidā neskar dalībvalstu kompetenci nodrošināt, pasūtīt un organizēt ar ekonomiku nesaistītus sabiedriskos pakalpojumus.

PROTOKOLS (Nr. 27)
PAR IEKŠĒJO TIRGU UN KONKURENCI

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ŅEMOT VĒRĀ, ka iekšējais tirgus, kā izklāstīts 3. pantā Līgumā par Eiropas Savienību, ietver sistēmu, kas nodrošina, ka konkurence nav izkropļota,

IR VIENOJUŠĀS par sekojošo:

Savienība vajadzības gadījumā pieņem lēmumu saskaņā ar Līgumu noteikumiem, tostarp 352. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību.

Šo protokolu pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

PROTOKOLS (Nr. 28) PAR EKONOMISKO, SOCIĀLO UN TERITORIĀLO KOHĒZIJU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATGĀDINOT, ka Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā ir paredzēts mērķis – veicināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un dalībvalstu solidaritāti – un ka ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija pieder pie Savienības dalītās kompetences jomām, kas uzskaitītas Līguma par Eiropas Savienības darbību 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā,

ATGĀDINOT, ka Līguma Trešās daļas XVIII sadaļa par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju kopumā rada tiesisku pamatu tam, lai saliedētu un turpinātu attīstīt Savienības darbību ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas jomā, ietverot jauna fonda izveidi,

ATGĀDINOT, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 177. pantā ir paredzēts izveidot Kohēzijas fondu,

IEVĒROJOT, ka Eiropas Investīciju banka nabadzīgākajiem reģioniem aizdod lielas summas, kas aizvien palielinās,

IEVĒROJOT vēlmi panākt lielāku elastību, piešķirot līdzekļus no struktūrfondiem,

IEVĒROJOT vēlmi panākt samērīgu Savienības dalību dažādu līmeņu programmās un projektos konkrētās valstīs,

IEVĒROJOT priekšlikumu Savienības pašu resursu sistēmā vairāk ņemt vērā dalībvalstu relatīvo labklājību,

VĒLREIZ APSTIPRINA, ka ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšana ir vitāli svarīga, lai Savienība pilnvērtīgi attīstītos un gūtu stabilus panākumus,

VĒLREIZ APSTIPRINA pārliecību, ka struktūrfondiem arī turpmāk jāatvēr nozīmīga vieta, lai sasniegtu Savienības mērķus kohēzijas jomā,

VĒLREIZ APSTIPRINA pārliecību, ka Eiropas Investīciju bankai tās resursu lielākā daļa arī turpmāk jāatvēr ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšanai, un apliecina gatavību pārskatīt Eiropas Investīciju bankas vajadzības pēc kapitāla, līdzko tas būs vajadzīgs šim nolūkam,

VIENOJAS, ka Kohēzijas fonds Savienībai nodrošinās finanšu ieguldījumu projektiem, kas attiecas uz vidi un Eiropas komunikāciju tīkliem tajās dalībvalstīs, kuru nacionālais kopprodukts uz vienu iedzīvotāju nesasniedz 90 % no Savienības vidējā, un kurām ir programma, lai īstenotu Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. pantā izvirzītos ekonomiskās konverģences nosacījumus,

APLIECINA nodomu pieļaut lielāku elastību, struktūrfondu finansējumu piešķirot konkrētām vajadzībām, uz ko pašlaik neattiecas struktūrfondu noteikumi,

APLIECINA gatavību mērķtiecīgi dažādot Savienības iesaistes līmeņus attiecībā uz struktūrfondu programmām un projektiem, lai izvairītos no pārmērīgiem budžeta izdevumu palielinājumiem mazāk turīgās dalībvalstīs,

ATZĪST vajadzību regulāri pārraudzīt panākumus, kas gūti, tiecoties sasniegt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, un apliecina gatavību šajā sakarā iedziļināties visos vajadzīgajos pasākumos,

APLIECINA nodomu vairāk ievērot konkrētu dalībvalstu iespējas ieguldīt Savienības pašu resursu sistēmā un pārbaudīt iespējas, kā labot nelabvēlīgas parādības, kas attiecībā uz mazāk turīgām dalībvalstīm pašlaik pastāv Savienības pašu resursu sistēmā,

VIENOJAS pievienot šo Protokolu Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

PROTOKOLS (Nr. 29)
PAR SABIEDRISKĀS APRAIDES SISTĒMU DALĪBVALSTĪS

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IEVĒROJOT TO, ka sabiedriskās apraides sistēma dalībvalstīs ir tieši saistīta ar katras valsts sabiedrības demokrātijas, sociālajām un kultūras vajadzībām un vajadzību saglabāt plašsaziņas līdzekļu plurālismu;

IR VIENOJUŠĀS par šādiem paskaidrojumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

Līgumu noteikumi neskar dalībvalstu kompetenci nodrošināt sabiedriskās apraides finansējumu, ja šādu finansējumu piešķir apraides organizācijām, lai tās izpildītu valsts pasūtījumu, ko tām uzticējusi, noteikusi un organizējusi attiecīgā dalībvalsts, un ja šāds finansējums nav pretrunā kopējām interesēm, iespaidojot tirdzniecības nosacījumus un konkurenci Savienībā, tomēr ņemot vērā valsts pasūtījuma izpildi.

PROTOKOLS (Nr. 30)
PAR EIROPAS SAVIENĪBAS PAMATTIESĪBU HARTAS PIEMĒROŠANU
POLIJAI UN APVIENOTAJAI KARALISTEI

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TĀ KĀ Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā Savienība atzīst Eiropas Savienības Pamattiesību hartā izklāstītās tiesības, brīvības un principus;

TĀ KĀ Harta jāpiemēro stingri saskaņā ar minētā 6. panta noteikumiem un pašas Hartas VII sadaļas noteikumiem;

TĀ KĀ minētajā 6. pantā noteikta prasība, ka Hartu jāpiemēro un jāinterpretē Polijas un Apvienotās Karalistes tiesās stingri saskaņā ar šajā pantā minētajiem paskaidrojumiem;

TĀ KĀ Hartā ir ietvertas gan tiesības, gan principi;

TĀ KĀ Hartā ietverti gan civila, gan politiska rakstura nosacījumi, kā arī ekonomiska un sociāla rakstura nosacījumi;

TĀ KĀ Hartā atkārtoti apliecinātas Savienības atzītas tiesības, brīvības un principi un šīs tiesības padarītas redzamākas, taču nav radītas jaunas tiesības vai principi;

ATGĀDINOT Polijas un Apvienotās Karalistes pienākumus saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību, Līgumu par Eiropas Savienības darbību, kā arī Savienības tiesību aktiem kopumā;

ŅEMOT VĒRĀ Polijas un Apvienotās Karalistes vēlmi precizēt dažus Hartas piemērošanas aspektus;

Šajā sakarā VĒLOTIES precizēt Hartas piemērošanu attiecībā pret Polijas un Apvienotās Karalistes normatīviem vai administratīviem aktiem un tās piekritību Polijā un Apvienotajā Karalistē;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, ka atsauces minētajā protokolā uz konkrētu Hartas noteikumu darbību nekādā ziņā neskar citu Hartas noteikumu darbību;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, ka minētais protokols neskar Hartas piemērošanu pārējās dalībvalstīs;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, ka minētais protokols neskar citus Polijas un Apvienotās Karalistes pienākumus saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību, Līgumu par Eiropas Savienības darbību, kā arī Savienības tiesību aktiem kopumā;

IR VIENOJUSĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

1. pants

1. Ar Hartu nepalielina ES Tiesas vai jebkuras tiesas Polijā vai Apvienotajā Karalistē spējas atzīt, ka Polijas vai Apvienotās Karalistes tiesību akti, regulas un administratīvie noteikumi, prakse vai darbības neatbilst pamattiesībām, brīvībām un principiem, kas tajā atkārtoti apstiprināti.

2. Jo īpaši – un skaidrības labad – nekas Hartas IV sadaļā nerada piekritīgas tiesības, kas piemērojamas Polijai vai Apvienotajai Karalistei, izņemot tiktāl, ciktāl Polija vai Apvienotā Karaliste paredzējusi šādas tiesības savas valsts tiesību aktos.

2. pants

Ja kāds Hartas noteikums attiecas uz valsts praksi un tiesību aktiem, to piemēro Polijai vai Apvienotajai Karalistei vienīgi tiktāl, ciktāl tajā ietvertās tiesības vai principi ir atzīti Polijas vai Apvienotās Karalistes tiesību aktos vai praksē.

PROTOKOLS (Nr. 31)
PAR NĪDERLANDES ANTIĻĀS RAFINĒTU NAFTAS PRODUKTU
IMPORTU EIROPAS SAVIENĪBĀ

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLOTIES sīkāk izstrādāt tirdzniecības sistēmu, ko attiecina uz Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas Ekonomikas kopienā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

Šis protokols attiecas uz naftas produktiem, kas ietilpst Briseles nomenklatūras pozīcijās 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (parafīns, naftas vai slānekļa parafīns un parafīna atliekas) un 27.14 un ko importē lietošanai dalībvalstīs.

2. pants

Sakarā ar Nīderlandes Antiļu asociēšanu Savienībā, dalībvalstis apņemas attiecināt uz šajā valstī rafinētiem naftas produktiem tarifu atvieglojumus atbilstīgi šā protokola noteikumiem. Šie noteikumi ir spēkā neatkarīgi no tā, kādi ir dalībvalstu piemērotie izcelsmes noteikumi.

3. pants

1. Ja Komisija pēc kādas dalībvalsts lūguma vai pēc savas ierosmes konstatē, ka Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu imports Savienībā atbilstīgi 2. pantā minētajai sistēmai rada patiesas grūtības vienas vai vairāku dalībvalstu tirgū, tā lemj par to, ka attiecīgajām dalībvalstīm jāievieš, jāpalielina vai atkārtoti jāievieš muitas nodokļi attiecībā uz minēto importu tādā apjomā un uz tādu laika posmu, kas vajadzīgs, lai minēto situāciju novērstu. Šādi ieviesto, palielināto vai atkārtoti ieviesto muitas nodokļu likmes nedrīkst pārsniegt tās likmes, ko par tādu pašu produktu importu piemēro trešām valstīm.

2. Šā panta 1. punkta noteikumus jebkurā gadījumā var piemērot, ja Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu imports Savienībā sasniedz divus miljonus tonnu gadā.

3. Padomi informē par Komisijas lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar 1. un 2. punktu, tostarp par tiem, ar ko dalībvalsts lūgumu noraida. Padome pēc jebkuras dalībvalsts lūguma var uzņemt atbildību par šiem jautājumiem un ar lēmumu tos jebkurā laikā var grozīt vai atcelt.

4. pants

1. Ja kāda dalībvalsts uzskata, ka Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu imports tieši vai caur citu dalībvalsti atbilstīgi 2. pantā izstrādātajai sistēmai rada patiesas grūtības tās tirgū un ka ir jāveic tūlītēji pasākumi, lai situāciju labotu, tā pēc savas ierosmes var nolemt piemērot muitas nodokļus šādam importam, ar noteikumu, ka likme nedrīkst pārsniegt to likmi, ko tā par tādu pašu produktu importu piemēro trešām valstīm. Tā par savu lēmumu paziņo Komisijai, kura mēneša laikā lemj par to, vai dalībvalsts paredzētos pasākumus var atstāt spēkā vai arī tie ir jāgroza vai jāatceļ. Šādam Komisijas lēmumam piemēro 3. panta 3. punkta noteikumus.

2. Ja atbilstīgi 2. pantā izstrādātajai sistēmai kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai dalībvalstīs tieši vai caur kādu dalībvalsti importētu Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu daudzums kalendārajā gadā pārsniedz šā protokola pielikumā noteikto daudzumu tonnās, uzskata, ka šīs vai šo dalībvalstu pasākumi, kas paredzēti konkrētajā gadā saskaņā ar 1. punktu, ir pamatoti. Komisija, pārlicinoties, ka noteiktais daudzums tonnās ir sasniegts, oficiāli reģistrē veiktos pasākumus. Šādā gadījumā pārējās dalībvalstis atturas oficiāli iesniegt jautājumu Padomē.

5. pants

Ja Savienība nolemj naftas produktiem piemērot kvantitatīvus ierobežojumus neatkarīgi no tā, no kurienes tos importē, šos ierobežojumus var attiecināt arī uz Nīderlandes Antiļu naftas produktiem. Tādā gadījumā Nīderlandes Antiļām, salīdzinot ar trešām valstīm, piemēro labvēlīgāku režīmu.

6. pants

1. Padome pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, lemjot vienbalsīgi, pārskata 2. līdz 5. panta noteikumus, pēc tam, kad pieņem kopēju definīciju naftas produktiem ar izcelsmi trešās un asociētajās valstīs vai kad pieņem lēmumus saskaņā ar kopējo tirdzniecības politiku attiecībā uz minētajiem produktiem, vai arī izstrādā kopēju enerģētikas politiku.

2. Pēc šādas pārskatīšanas tomēr jebkurā gadījumā piemērotā formā ir jāsaglabā līdzvērtīgi atvieglojumi Nīderlandes Antiļām attiecībā uz, minimums, 2,5 miljoniem tonnu naftas produktu.

3. Savienības saistības attiecībā uz šā panta 2. punktā minētajiem līdzvērtīgiem atvieglojumiem, ja vajadzīgs, var sīkāk sadalīt pa valstīm, ņemot vērā šā protokola pielikumā norādīto daudzumu tonnās.

7. pants

Lai ieviestu šo protokolu, Komisija ir atbildīga par to, lai tiktu īstenots izstrādātais modelis attiecībā uz Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu dalībvalstīs. Dalībvalstis saskaņā ar Komisijas administratīvajiem ieteikumiem nosūta tai visu šim nolūkam vajadzīgo informāciju, ko Komisija izplata tālāk.

PROTOKOLA PIELIKUMS

Lai īstenotu 4.panta 2.punktu Protokolā par Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas Ekonomikas kopienā, Augstās Līgumslēdzējas Puses ir nolēmušas, ka 2 miljoni tonnu naftas produktu no Antiļām tiek sadalīti starp dalībvalstīm šādi:

Vācija	625 000 tonnu
Beļģijas un Luksemburgas Ekonomikas Savienība	200 000 tonnu
Francija	75 000 tonnu
Itālija	100 000 tonnu
Nīderlande	1 000 000 tonnu

PROTOKOLS (Nr. 32)
PAR ĪPAŠUMA IEGĀDI DĀNIJĀ

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

NOLŪKĀ atrisināt dažas īpašas problēmas, kas saistītas ar Dāniju,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību:

Neatkarīgi no Līgumiem Dānija var saglabāt tajā spēkā esošos tiesību aktus par otru māju iegādi.

PROTOKOLS (Nr. 33)
PAR LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBU 157. PANTU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību,

Līguma par Eiropas Savienības darbību 157. pantā pabalstus, kas saistīti ar sociālā nodrošinājuma sistēmu, neuzskata par atalgojumu tādā gadījumā, ja un ciktāl tie attiecas uz nodarbinātības laiku pirms 1990. gada 17. maija, izņemot gadījumus, kad darba ņēmēji vai to pārstāvji pirms šā datuma ir uzsākuši tiesvedību vai cēluši līdzvērtīgu prasību saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem.

PROTOKOLS (Nr. 34)
PAR ĪPAŠO REŽĪMU GRENLANDEI

Vienīgais pants

1. Režīms, ko piemēro, importējot Savienībā Grenlandes izcelsmes produktus, uz kuriem attiecas zivsaimniecības produktu tirgus kopīgā organizācija, atbilst tirgus kopīgās organizācijas mehānismiem, tomēr ietver atbrīvojumu no muitas nodokļiem un maksājumiem ar līdzvērtīgu iedarbību un kvantitatīvo ierobežojumu vai pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību atcelšanu, ja pieejas iespējas Grenlandes zvejas zonām, kas piešķirtas Savienībai saskaņā ar nolīgumu starp Savienību un struktūru, kura atbild par Grenlandi, Savienība uzskata par pietiekamām.
 2. Visus pasākumus attiecībā uz tādu produktu importa režīmu, tostarp tos, kas attiecas uz tādu pasākumu pieņemšanu, pieņem saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 43. pantā.
-

PROTOKOLS (Nr. 35)
PAR ĪRIJAS KONSTITŪCIJAS 40.3.3. PANTU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam,

Nekādi noteikumi Līgumos, Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā, ne arī citos līgumos vai aktos, ar ko groza vai papildina minētos Līgumus, nekavē Īrijā piemērot Īrijas Konstitūcijas 40.3.3. pantu.

PROTOKOLS (Nr. 36) PAR PĀREJAS NOTEIKUMIEM

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TĀ KĀ, lai organizētu pāreju no Līgumu noteikumiem par iestādēm, kas piemērojami līdz brīdim, kad stāsies spēkā Lisabonas līgums, uz noteikumiem, kas paredzēti minētajā Līgumā, ir nepieciešams paredzēt pārejas noteikumus,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam:

1. pants

Šajā protokolā vārdi "Līgumi" apzīmē Līgumu par Eiropas Savienību, Līgumu par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu.

I SADAĻA

NOTEIKUMI PAR EIROPAS PARLAMENTU

2. pants

1. Uz laikposmu, kas atlicis līdz Eiropas Parlamenta 2009.–2014. gada sasaukuma beigām, sākot no šā panta spēkā stāšanās dienas, un atkāpjoties no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 189. panta otrās daļas un 190. panta 2. punkta un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 107. panta otrās daļas un 108. panta 2. punkta, kas bija spēkā 2009. gada jūnija Eiropas Parlamenta vēlēšanu laikā, un atkāpjoties no Līguma par Eiropas Savienību 14. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktā vietu skaita, esošajām 736 vietām papildus izveido šādas 18 vietas, tādējādi laikposmam līdz 2009.–2014. gada sasaukuma beigām Eiropas Parlamenta deputātu vietu skaitu provizoriski palielinot līdz 754 vietām:

Bulgārija	1	Nīderlande	1
Spānija	4	Austrija	2
Francija	2	Polija	1
Itālija	1	Slovēnija	1
Latvija	1	Zviedrija	2
Malta	1	Apvienotā Karaliste	1

2. Atkāpjoties no Līguma par Eiropas Savienību 14. panta 3. punkta, attiecīgās dalībvalstis izvirza personas, kuras ieņems papildu vietas, kas minētas 1. punktā, saskaņā ar attiecīgo dalībvalstu tiesību aktiem un ar noteikumu, ka šādas personas ir ievēlētas vispārējās tiešās vēlēšanās:

a) *ad hoc* vispārējās tiešās vēlēšanās attiecīgā dalībvalstī atbilstīgi noteikumiem, ko piemēro Eiropas Parlamenta vēlēšanām;

- b) pamatojoties uz 2009. gada 4. līdz 7. jūnija Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātiem; vai
- c) attiecīgās dalībvalsts parlamentam ieceļot vajadzīgo deputātu skaitu no sava vidus saskaņā ar katrā no šīm dalībvalstīm noteikto procedūru.

3. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 14. panta 2. punkta otro daļu Eiropadome pietiekami ilgu laiku pirms 2014. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām pieņem lēmumu, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta sastāvu.

II SADAĻA

NOTEIKUMI PAR KVALIFICĒTU BALSU VAIRĀKUMU

3. pants

1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punktu tā punkta un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta noteikumi par kvalificēta vairākuma definīciju Eiropadomē un Padomē stājas spēkā 2014. gada 1. novembrī.

2. Laikposmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2017. gada 31. martam, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, Padomes loceklis var lūgt, lai lēmumu pieņem ar tādu kvalificētu balsu vairākumu, kā definēts 3. punktā. Šādā gadījumā piemēro 3. un 4. punktu.

3. Līdz 2014. gada 31. oktobrim spēkā ir turpmāk izklāstītie noteikumi, neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 235. panta 1. punkta otro daļu.

Eiropadomes un Padomes lēmumiem, kam nepieciešams kvalificēts balsu vairākums, locekļu balsis vērtē šādi:

Beļģija	12	Lietuva	7
Bulgārija	10	Luksemburga	4
Čehijas Republika	12	Ungārija	12
Dānija	7	Malta	3
Vācija	29	Nīderlande	13
Igaunija	4	Austrija	10
Īrija	7	Polija	27
Grieķija	12	Portugāle	12
Spānija	27	Rumānija	14
Francija	29	Slovēnija	4
Horvātija	7	Slovākija	7
Itālija	29	Somija	7
Kipra	4	Zviedrija	10
Latvija	4	Apvienotā Karaliste	29

Gadījumos, kad saskaņā ar Līgumiem lēmums ir jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma, tas ir pieņemts, ja "par" ir vismaz 260 balsis, kas pārstāv locekļu vairākumu. Pārējos gadījumos lēmums ir pieņemts, ja "par" ir vismaz 260 balsis, kas pārstāv vismaz divas trešdaļas locekļu.

Ja Eiropadome vai Padome pieņem aktu ar kvalificētu balsu vairākumu, Eiropadomes vai Padomes loceklis var lūgt veikt pārbaudi, lai pārliecinātos par to, ka dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, aptver vismaz 62 % no visiem Savienības iedzīvotājiem. Ja konstatē, ka tā nav, aktu nepieņem.

4. Līdz 2014. gada 31. oktobrim gadījumos, kad saskaņā ar Līgumiem balsošanā piedalās ne visi Padomes locekļi, un īpaši gadījumos, kad ir prasīts izmantot kvalificētu balsu vairākumu, kā tas definēts atbilstīgi 238. panta 3. punktam Līgumā par Eiropas Savienības darbību, kvalificētais balsu vairākums ir tāda pati vērtēto balsu attiecība un Padomes locekļu skaita attiecība un, vajadzības gadījumā, tāda pati iesaistīto dalībvalstu iedzīvotāju attiecība, kāda noteikta šā panta 3. punktā.

III SADAĻA

NOTEIKUMI PAR PADOMES SASTĀVIEM

4. pants

Kamēr nav stājies spēkā Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 6. punkta pirmajā daļā minētais lēmums, Padome var sanākt minētā punkta otrajā un trešajā daļā minētajos sastāvos, kā arī citos sastāvos, kas ir noteikti sarakstā, kuru apstiprina ar Vispārējo lietu Padomes pieņemtu lēmumu, to pieņemot ar vienkāršu balsu vairākumu.

IV SADAĻA

NOTEIKUMI PAR KOMISIJU, TOSTARP PAR EIROPAS SAVIENĪBAS AUGSTO PĀRSTĀVI ĀRLIETĀS UN DROŠĪBAS POLITIKAS JAUTĀJUMOS

5. pants

Komisijas locekļi, kas ir amatā dienā, kad stājas spēkā Lisabonas līgums, paliek amatā līdz amata pilnvaru termiņa beigām. Tomēr dienā, kad amatā tiek iecelts Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, beidzas amata pilnvaru termiņš Komisijas loceklim ar tādu pašu pilsonību kā Augstajam pārstāvim.

V SADAĻA

NOTEIKUMI PAR PADOMES ĢENERĀLSEKRETĀRU, AUGSTO PĀRSTĀVI KOPĒJĀS ĀRPOLITIKAS UN DROŠĪBAS POLITIKAS JAUTĀJUMOS UN PADOMES ĢENERĀL- SEKRETĀRA VIETNIEKU

6. pants

Padomes ģenerālsekretāra, Augstā Pārstāvja kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos un Padomes ģenerālsekretāra vietnieka amata pilnvaru laiks beidzas dienā, kad stājas spēkā Lisabonas līgums. Padome ieceļ ģenerālsekretāru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 240. panta 2. punktu.

VI SADAĻA

NOTEIKUMI PAR PADOMDEVĒJĀM STRUKTŪRĀM

7. pants

Kamēr nav stājies spēkā Līguma par Eiropas Savienības darbību 301. pantā minētais lēmums, Ekonomikas un sociālo lietu komitejas locekļu sadalījums ir šāds:

Beļģija	12	Lietuva	9
Bulgārija	12	Luksemburga	6
Čehijas Republika	12	Ungārija	12
Dānija	9	Malta	5
Vācija	24	Nīderlande	12
Igaunija	7	Austrija	12
Īrija	9	Polija	21
Grieķija	12	Portugāle	12
Spānija	21	Rumānija	15
Francija	24	Slovēnija	7
Horvātija	9	Slovākija	9
Itālija	24	Somija	9
Kipra	6	Zviedrija	12
Latvija	7	Apvienotā Karaliste	24

8. pants

Kamēr nav stājies spēkā Līgumā par Eiropas Savienības darbību 305. punktā minētais lēmums, Reģionu komitejas locekļu sadalījums ir šāds:

Beļģija	12	Lietuva	9
Bulgārija	12	Luksemburga	6
Čehijas Republika	12	Ungārija	12
Dānija	9	Malta	5
Vācija	24	Nīderlande	12
Igaunija	7	Austrija	12
Īrija	9	Polija	21
Grieķija	12	Portugāle	12
Spānija	21	Rumānija	15
Francija	24	Slovēnija	7
Horvātija	9	Slovākija	9
Itālija	24	Somija	9
Kipra	6	Zviedrija	12
Latvija	7	Apvienotā Karaliste	24

VII SADAĻA

**PAR PĀREJAS NOTEIKUMIEM ATTIECĪBĀ UZ AKTIEM, KAS PIENĒMTI,
PAMATOJOTIES UZ LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBU V UN VI SADAĻU, PIRMS
STĀJĀS SPĒKĀ LISABONAS LĪGUMS**

9. pants

Tādu aktu tiesiskās sekas, kurus Savienības iestādes un struktūras pieņēmušas, pamatojoties uz Līgumu par Eiropas Savienību, pirms stājās spēkā Lisabonas līgums, paliek nemainīgas tiktāl, ciktāl minētie akti netiks atcelti, anulēti vai grozīti, piemērojot Līgumus. Tas pats attiecas uz konvencijām, kas noslēgtas starp dalībvalstīm, pamatojoties uz Līgumu par Eiropas Savienību.

10. pants

1. Kā pārejas pasākumu un saistībā ar Savienības tiesību aktiem par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kuri ir pieņemti pirms tam, kad ir stājies spēkā Lisabonas līgums, iestāžu pilnvaras, minētajam Līgumam stājoties spēkā, ir šādas: Komisijas pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 258. pantu nav īstenojamas un Eiropas Savienības Tiesas pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu – redakcijā, kas ir spēkā, pirms stājās spēkā Lisabonas līgums – paliek tās pašas, arī tad, ja tās ir atzītas saskaņā ar minētā Līguma par Eiropas Savienību 35. panta 2. punktu.

2. Grozījuma izdarīšana šā panta 1. punktā minētajā tiesību aktā nozīmē, ka tajā punktā minēto iestāžu pilnvaras, kas noteiktas Līgumos un ir saistītas ar grozīto tiesību aktu, ir īstenojamas tajās dalībvalstīs, uz ko attiecas grozītais tiesību akts.

3. Katrā ziņā 1. punktā minētais pārejas pasākums zaudē spēku piecus gadus pēc tam, kad stājas spēkā Lisabonas līgums.

4. Vēlākais sešus mēnešus pirms 3. punktā minētā pārejas laikposma beigām Apvienotā Karaliste var paziņot Padomei, ka saistībā ar 1. punktā minētajiem tiesību aktiem tā neatzīst 1. punktā minētās, Līgumos noteiktās iestāžu pilnvaras. Ja Apvienotā Karaliste nāk klajā ar tādu paziņojumu, visus 1. punktā minētos tiesību aktus Apvienotajai Karalistei beidz piemērot no 3. punktā minētā pārejas laikposma beigām. Šī punkta daļa neattiecas uz grozītiem tiesību aktiem, ko piemēro Apvienotajai Karalistei, kā minēts 2. punktā.

Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, var noteikt arī vajadzīgos pasākumus, kas izriet no šāda paziņojuma, kā arī vajadzīgos pārejas pasākumus. Apvienotā Karaliste nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā. Kvalificētu Padomes balsu vairākumu nosaka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, var pieņemt arī lēmumu par to, ka Apvienotā Karaliste vajadzības gadījumā uzņemas tiešas finansiālas sekas, kas nenovēršami radušās, kad uz to beidz attiecināt tādus tiesību aktus.

5. Jebkurā laikā pēc tam Apvienotā Karaliste var paziņot Padomei vēlmi, lai uz to attiecina tiesību aktus, ko uz to vairs neattiecina saskaņā ar 4. punkta pirmo daļu. Tādā gadījumā attiecīgi piemēro attiecīgus Protokola, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā, noteikumus vai Protokola par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju noteikumus par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Iestāžu pilnvaras saistībā ar šiem tiesību aktiem ir tās pašas, kas noteiktas Līgumos. Pieņemot lēmumus saskaņā ar attiecīgajiem protokoliem, Savienības iestādes un Apvienotā Karaliste cenšas atjaunot pēc iespējas plašāku Apvienotās Karalistes līdzdalību brīvības, drošības un tiesiskuma jomā pieņemtās Savienības *acquis* piemērošanā, nopietni neskarot dažādu *acquis* daļu izmantojamību un reizē respektējot to saderību.

PROTOKOLS (Nr. 37)
PAR EOTK LĪGUMA IZBEIGŠANĀS FINANSIĀLAJĀM SEKĀM UN PAR
EIROPAS OGĻU UN TĒRAUDA PĒTNIECĪBAS FONDU

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATGĀDINOT, ka visi Eiropas Ogļu un tērauda kopienas aktīvi un pasīvi, kādi tie bija 2002. gada 23. jūlijā, ir 2002. gada 24. jūlijā nodoti Eiropas Kopienai;

ŅEMOT VĒRĀ vēlmi minētos līdzekļus izmantot pētniecībai nozarēs, kas saistītas ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību, un vajadzību pēc dažiem īpašiem noteikumiem šajā sakarā;

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

1. pants

1. Šo aktīvu un pasīvu tīro vērtību, kāda tā ir EOTK bilanci 2002. gada 23. jūlijā, ņemot vērā jebkādu pieaugumu vai samazinājumu, kas varētu rasties likvidācijas darbību rezultātā, uzskata par aktīviem, kas paredzēti pētniecībai ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību saistītās nozarēs, turpmāk tekstā – "likvidējamā EOTK". Pēc likvidācijas pabeigšanas minētos aktīvus dēvē par "Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīviem".

2. Ieņēmumus no aktīviem, ko dēvē par "Ogļu un tērauda pētniecības fondu", saskaņā ar šo protokolu un uz tā pamata pieņemtiem aktiem izmanto tikai pētniecībai, ko veic ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību saistītās nozarēs, bet kas nav paredzēta pētniecības pamatprogrammā.

2. pants

Padome, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pieņem noteikumus, kas vajadzīgi šā protokola īstenošanai, tostarp pamatprincipus.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu pieņem pasākumus, ar ko nosaka daudzgadu finanšu pamatnostādnes attiecībā uz Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīvu pārvaldīšanu, kā arī tehniskas pamatnostādnes attiecībā uz Ogļu un tērauda pētniecības fonda pētniecības programmu.

3. pants

Ja vien šajā protokolā un uz tā pamata pieņemtos aktos nav paredzēts citādi, piemēro Līgumu noteikumus.

**DEKLARĀCIJAS,
KAS PIEVIENOTAS LISABONAS LĪGUMU,
kas parakstīts 2007. gada 13. decembrī,
PIEŅĒMUŠĀS STARPVALDĪBU KONFERENCES NOBEIGUMA AKTAM**

A. DEKLARĀCIJAS PAR LĪGUMU NOTEIKUMIEM

1. Deklarācija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu

Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kam ir juridiski saistošs spēks, ir apstiprinātas pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un kas izriet no dalībvalstīs pieņemtajām konstitucionālajām tradīcijām.

Ar Hartu netiek paplašināta Savienības tiesību piemērošanas joma ārpus Savienības pilnvarām un Savienībai netiek noteiktas nekādas jaunas pilnvaras vai uzdevumi, nedz grozītas pilnvaras un uzdevumi, kas noteikti Līgumos.

2. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 2. punktu

Konference ir vienisprātis par to, ka Savienībai jāpievienojas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai tā, lai saglabātu Savienības tiesību sistēmas īpašās iezīmes. Šajā sakarā Konference pieņem zināšanai, ka starp Eiropas Savienības Tiesu un Eiropas Cilvēktiesību tiesu pastāv pastāvīgs dialogs, ko būtu iespējams pastiprināt, kad Eiropas Savienība pievienosies Eiropas Cilvēktiesību konvencijai.

3. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 8. pantu

Savienība ņems vērā teritorijas ziņā mazo valstu īpašo stāvokli, kurām ar Savienību ir īpašas ciešas attiecības.

4. Deklarācija par Eiropas Parlamenta sastāvu

Papildu vietu Eiropas Parlamentā piešķirs Itālijai.

5. Deklarācija par Eiropadomes politisko piekrišanu attiecībā uz projektu Lēmumam par Eiropas Parlamenta sastāvu

Eiropadome sniegs politisku piekrišanu attiecībā uz pārskatīto projektu Lēmumam par Eiropas Parlamenta sastāvu 2009. līdz 2014. gada pilnvaru termiņā, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta priekšlikumu.

6. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 15. panta 5. un 6. punktu, 17. panta 6. un 7. punktu, kā arī 18. pantu

Izraugoties personas, kurām piedāvā stāties Eiropadomes priekšsēdētāja, Komisijas priekšsēdētāja un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos amatā, atbilstīgi jāņem vērā vajadzība respektēt Savienības un tās dalībvalstu ģeogrāfisko un demogrāfisko daudzveidību.

7. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punktu

Konference paziņo, ka lēmumu par Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punkta un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta īstenošanu Padome pieņems sešus mēnešus pēc tam, kad parakstīs Lisabonas līgumu, un ka šis lēmums stāsies spēkā vienā dienā ar minētā Līguma stāšanos spēkā. Lēmuma projekts ir izklāstīts turpmāk.

Projekts Padomes Lēmumam

attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punkta un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta īstenošanu laikposmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2017. gada 31. martam, no vienas puses, un pēc 2017. gada 1. aprīļa, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

tā kā:

- 1) Būtu jāpieņem noteikumi, kas ļautu veiksmīgi pāriet no sistēmas, kurā lēmumus Padomē pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu – kā tā definēta tā Protokola par pārejas noteikumiem 3. panta 3. punktā, kuru turpinās piemērot līdz 2014. gada 31. oktobrim – uz balsošanas sistēmu, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punktā, kuru piemēros, sākot no 2014. gada 1. novembra, tostarp, pārejas perioda laikā līdz 2017. gada 31. martam, specifiski noteikumi, kas paredzēti minētā protokola 3. panta 2. punktā.
- 2) Tiek atgādināts, ka Padomes prakse ir veltīt visas pūles tam, lai stiprinātu to lēmumu demokrātisko legimitāti, kas pieņemti ar kvalificētu balsu vairākumu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. iedaļa

Noteikumi, ko piemēro laikposmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2017. gada 31. martam

1. pants

Laikposmā starp 2014. gada 1. novembri un 2017. gada 31. martu, ja Padomes locekļi, kas pārstāv:

a) vismaz trīs ceturtdaļas iedzīvotāju kopskaita, vai

b) vismaz trīs ceturtdaļas dalībvalstu kopskaita,

kas vajadzīgs, lai būtu panākts bloķējošais mazākums, kas izriet no Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punkta pirmās daļas vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta piemērošanas, izsaka iebildumus sakarā kāda akta pieņemšanu Padomē ar kvalificētu balsu vairākumu, Padome apspriežas par šo jautājumu.

2. pants

Šādas apspriešanās gaitā Padome dara visu, kas ir tās spēkos, lai saprātīgā laikposmā, un neskarot ar Savienības tiesību aktiem noteiktos obligātos laika ierobežojumus, panāktu apmierinošu risinājumu, kas varētu kļiedēt visas 1. pantā minēto Padomes locekļu bažas.

3. pants

Šajā sakarā Padomes priekšsēdētājs ar Komisijas palīdzību un atbilstīgi Padomes reglamentam uzņemas jebkādu iniciatīvu, lai nodrošinātu plašāku vienošanās pamatu Padomē. Padomes locekļi sniedz priekšsēdētājam savu palīdzību.

2. iedaļa

Noteikumi, ko piemēro laikposmā pēc 2017. gada 1. aprīļa

4. pants

Sākot no 2017. gada 1. aprīļa, ja Padomes locekļi, kas pārstāv:

a) vismaz 55 % iedzīvotāju kopskaita, vai

b) vismaz 55 % dalībvalstu kopskaita,

kas vajadzīgs, lai būtu panākts bloķējošais mazākums, kas izriet no Līguma par Eiropas Savienību 16. panta 4. punkta pirmās daļas vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 238. panta 2. punkta piemērošanas, izsaka iebildumus sakarā kāda akta pieņemšanu Padomē ar kvalificētu balsu vairākumu, Padome apspriežas par šo jautājumu.

5. pants

Šādas apspriešanās gaitā Padome dara visu, kas ir tās spēkos, lai saprātīgā laikposmā, un neskarot ar Savienības tiesību aktiem noteiktos obligātos laika ierobežojumus, panāktu apmierinošu risinājumu, kas varētu kļiedēt visas 4. pantā minēto Padomes locekļu bažas.

6. pants

Šajā sakarā Padomes priekšsēdētājs ar Komisijas palīdzību un atbilstīgi Padomes reglamentam uzņemas jebkādu iniciatīvu, lai nodrošinātu plašāku vienošanās pamatu Padomē. Padomes locekļi sniedz priekšsēdētājam savu palīdzību.

3. iedaļa

Spēkā stāšanās

7. pants

Šis lēmums stājas spēkā Lisabonas līguma spēkā stāšanās dienā.

8. Deklarācija par praktiskajiem pasākumiem, kuri jāveic, stājoties spēkā Lisabonas līgumam, saistībā ar Eiropadomes prezidentūru un Ārlietu padomi

Gadījumā, ja Lisabonas līgums stātos spēkā pēc 2009. gada 1. janvāra, Konference aicina tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas tajā laikā vadīs Padomes sešu mēnešu prezidentūru, no vienas puses, un personu, ko ievēlēs par Eiropadomes priekšsēdētāju, kā arī personu, ko iecels Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos amatā, no otras puses, apspriežoties ar nākamā pusgada prezidējošo dalībvalsti, veikt konkrētus nepieciešamus pasākumus, kas ļautu nodrošināt Eiropadomes un Ārlietu padomes prezidentūras funkciju materiālo un organizatorisko aspektu efektīvu nodošanu.

9. Deklarācija par 16. panta 9. punktu Līgumā par Eiropas Savienību attiecībā uz Eiropadomes lēmumu par Padomes prezidentūru

Konference paziņo, ka Padomei būtu jāsāk sagatavot lēmums, ar kuru nosaka procedūras, kā ievieš lēmumu par Padomes prezidentūru pēc tam, kad parakstīts Lisabonas līgums, un sešu mēnešu laikā tas būtu politiski jāapstiprina. Projekts Eiropadomes lēmumam, kuru pieņems šā Līguma spēkā stāšanās dienā, ir izklāstīts turpmāk:

Projekts Eiropadomes Lēmumam par Padomes prezidentūru

1. pants

1. Padomes prezidentūru, izņemot Ārlietu padomes prezidentūru, katrā 18 mēnešu laikposmā kopīgi nodrošina iepriekš izveidota trīs valstu grupa. Šīs grupas izveido, ievērojot dalībvalstu vienlīdzīgas rotācijas principu un ņemot vērā gan to daudzveidību, gan teritoriālo līdzsvaru Savienībā.

2. Katrs grupas loceklis pēc kārtas pilda visu padomes sastāvu prezidentūras pienākumus sešus mēnešus, izņemot Ārlietu padomes prezidentūras pienākumus. Pārējie grupas locekļi palīdz prezidentūrai visu tās pienākumu izpildē, pamatojoties uz kopīgu programmu. Grupas locekļi var, savstarpēji vienojoties, paredzēt citus noteikumus.

2. pants

Dalībvalstu valdību Pastāvīgo pārstāvju komitejas prezidentūru nodrošina tās dalībvalsts pārstāvis, kura pilda Vispārējo lietu padomes prezidentūras uzdevumus.

Politikas un drošības komitejas prezidentūru nodrošina Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos pārstāvis.

Padomes sastāvu, izņemot Ārlietu padomes, darba grupu prezidentūras pienākumus pilda tās grupas loceklis, kas pilda attiecīgā Padomes sastāva prezidentūras pienākumus, ja vien saskaņā ar 4. pantu nav nolemts citādi.

3. pants

Vispārējo lietu padome sadarbībā ar Komisiju nodrošina dažādu Padomes sastāvu darba saskaņotību un nepārtrauktību, izstrādājot daudzgadu programmas. Prezidējošās dalībvalstis ar Padomes Ģenerālsekretariāta palīdzību veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu Padomes darba organizēšanu un sekmīgu norisi.

4. pants

Padome pieņem lēmumu, ar ko paredz pasākumus šā lēmuma piemērošanai.

10. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 17. pantu

Konference uzskata, ka tad, kad Komisijas sastāvā vairs nebūs visu dalībvalstu pilsoņu, Komisijai īpaša uzmanība būs jāpievērš vajadzībai nodrošināt pilnīgu pārskatāmību attiecībā uz visām dalībvalstīm. Attiecīgi Komisijai cieši jāsadarbojas ar visām dalībvalstīm neatkarīgi no tā, vai Komisijas sastāvā ir to pilsoņi, un šajā kontekstā jāpievērš īpaša uzmanība vajadzībai dalīties informācijā un konsultēties ar visām dalībvalstīm.

Konference arī uzskata, ka Komisijai būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiek ņemts vērā politiskais, sociālais un ekonomiskais stāvoklis visās dalībvalstīs, tostarp tajās, kuru pilsoņi nav Komisijas sastāvā. Šiem pasākumiem būtu jānodrošina arī tas, ka šo dalībvalstu nostāju ņem vērā, pieņemot piemērotus organizatoriskus noteikumus.

11. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 6. un 7. punktu

Konference uzskata, ka saskaņā ar Līgumu noteikumiem Eiropas Parlaments un Eiropadome ir līdzatbildīgi par Eiropas Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanas procesa veiksmīgu norisi. Tādēļ pirms Eiropadomes lēmuma pieņemšanas Eiropas Parlamenta un Eiropadomes pārstāvji veiks nepieciešamo apspriešanos tādā veidā, kāds ir atzīts par vispiemērotāko. Saskaņā ar 17. panta 7. punkta 1.daļu šāda apspriešanās galvenokārt attieksies uz Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu kvalifikāciju, ņemot vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanas. Šādas apspriešanās kārtību nosaka atbilstošā laikā, Eiropas Parlamentam un Eiropadomei abpusēji vienojoties.

12. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 18. pantu

1. Konference paziņo, ka attiecīgi sazināsies ar Eiropas Parlamentu, veicot sagatavošanas darbus pirms Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos iecelšanas amatā, kas paredzēta dienā, kad stāsies spēkā Lisabonas līgums, atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 18. pantam un Protokola pārejas noteikumiem 5. pantam; tā pilnvaru termiņš būs no minētās dienas līdz dienai, kad beidzas pilnvaru termiņš Komisijai, kas ir amatā attiecīgajā dienā.

2. Turklāt Konference atgādina attiecībā uz Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, kura pilnvaru termiņš sāksies 2009. gada novembrī vienlaikus ar nākošā Komisijas sastāva pilnvarām un uz tādu pašu pilnvaru termiņu, kā Komisijai, ka viņu iecels saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 17. un 18. panta noteikumiem.

13. Deklarācija par kopējo ārpolitiku un drošības politiku

Konference uzsver, ka Līguma par Eiropas Savienību noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku, tostarp par Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos biroja izveidi un Ārējās darbības dienesta izveidi, neskar ne dalībvalstu pašreizējo atbildību par to ārpolitikas izstrādi un īstenošanu, ne to valsts pārstāvniecības trešās valstīs un starptautiskās organizācijās.

Konference arī atgādina, ka noteikumi par kopējo drošības un aizsardzības politiku neskar dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašo būtību.

Tā uzsver, ka Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm vēl aizvien būs saistoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu noteikumi un, jo īpaši, Drošības padomes un to locekļu galvenā atbildība par starptautiska miera un drošības uzturēšanu.

14. Deklarācija par kopējo ārpolitiku un drošības politiku

Papildus īpašajiem noteikumiem un procedūrām, kas minētas Līguma par Eiropas Savienību 24. panta 1. punktā, Konference uzsver, ka noteikumi, kas attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, tostarp attiecībā uz Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos un Ārējās darbības dienestu, neietekmēs katras dalībvalsts spēkā esošo juridisko pamatu, atbildību un pilnvaras saistībā ar tās ārpolitikas formulēšanu un īstenošanu, tās valsts diplomātisko dienestu, attiecības ar trešām valstīm un dalību starptautiskās organizācijās, tostarp dalībvalsts dalību Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomē.

Konference arī norāda, ka noteikumi, kas attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, nedod Komisijai jaunas pilnvaras ierosināt lēmumus, nedz arī palielina Eiropas Parlamenta lomu.

Konference arī atgādina, ka noteikumi par Eiropas kopējo drošības un aizsardzības politiku neskar dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašo būtību.

15. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 27. pantu

Konference paziņo, ka, tiklīdz būs parakstīts Lisabonas līgums, Padomes ģenerālsekretāram, Augstajam Pārstāvim kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāsāk sagatavošanās darbi saistībā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu.

16. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 55. panta 2. punktu

Konference uzskata, ka iespēja veikt oficiālus Līgumu tulkojumus 55. panta 2. punktā minētajās valodās palīdz sasniegt mērķi, ar kuru Savienība apņēmusies ievērot tās kultūru un valodu daudzveidības bagātību, kā noteikts 3. panta 3. punkta ceturtajā daļā. Šajā kontekstā Konference apstiprina Savienības saikni ar Eiropas kultūru daudzveidību un īpašo uzmanību, ko tā turpinās veltīt šīm un citām valodām.

Konference iesaka tām dalībvalstīm, kas vēlas izmantot 55. panta 2. punktā doto iespēju, sešos mēnešos pēc tam, kad parakstīts Lisabonas līgums, Padomei darīt zināmu to valodu vai tās valodas, kurās tulkos Līgumus.

17. Deklarācija par Savienības tiesību aktu augstāku spēku

Konference atgādina, ka saskaņā ar iedibināto Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, Līgumiem un tiesību aktiem, ko Savienība ir pieņēmusi, pamatojoties uz Līgumiem, ir augstāks spēks nekā dalībvalstu tiesību aktiem, ievērojot nosacījumus, kuri noteikti ar attiecīgo judikatūru.

Turklāt Konference ir nolēmusi šim nobeiguma aktam pievienot Padomes Juridiskā dienesta atzinumu par EK tiesību aktu augstāku spēku tādā redakcijā, kā tas iekļauts dokumentā 11197/07 (JUR 260):

"Padomes Juridiskā dienesta

2007. gada 22. jūnija atzinums

No Eiropas Kopienas Tiesas judikatūras izriet, ka EK tiesību aktu augstāks spēks ir Kopienas tiesību pamatprincips. Tiesa uzskata, ka šis princips pieder pie Eiropas Kopienas īpašajām iezīmēm. Tad, kad pieņēma pirmo šīs iedibinātās judikatūras spriedumu (*Costa/ENEL*, 1964. gada 15. jūlijs, Lieta 6/64 ⁽¹⁾), Līgumā tiesību aktu augstāks spēks nebija minēts. Tagad vēl arvien ir tāpat. Apstāklis, ka princips par tiesību aktu augstāku spēku nebūs minēts jaunajā Līgumā, nekādi negroza šā principa esamību un Eiropas Kopienas Tiesas pastāvošo judikatūru..

(¹) "Tādējādi (..) tiesības, kas izriet no līguma – neatkarīga tiesību avota – to īpašo un oriģinālo iezīmju dēļ nevarētu atcelt ar attiecīgas valsts tiesību aktu noteikumiem, lai kā tie būtu formulēti, neatņemot tām Kopienas tiesību iezīmes un neliekot apšaubīt pašu Kopienas juridisko pamatu." "

18. Deklarācija attiecībā uz kompetenču robežām

Konference uzsver, ka saskaņā ar Savienības un dalībvalstu kompetenču sadalījuma sistēmu, kas paredzēta Līgumā par Eiropas Savienību un Līgumā par Eiropas Savienības darbību, kompetences, kas Līgumos nav piešķirtas Savienībai, paliek dalībvalstīm.

Ja kādā konkrētā jomā Līgumi piešķir Savienībai kompetenci, kas ir kopīga ar dalībvalstīm, dalībvalstis īsteno savu kompetenci tad, ja Savienība nav īstenojusi savu kompetenci vai ir nolēmusi tās īstenošanu pārtraukt. Pēdējā no minētajām situācijām rodas, ja attiecīgās ES iestādes nolemj atcelt leģislatīvu aktu, jo īpaši lai labāk nodrošinātu, ka tiek nemainīgi ievēroti subsidiaritātes un proporcionalitātes principi. Padome - pēc vienas vai vairāku dalībvalstu (dalībvalstu pārstāvju) ierosinājuma un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 241. pantu - var lūgt Komisiju iesniegt priekšlikumus leģislatīva akta atcelšanai. Konference pauž gandarījumu par Komisijas paziņojumu, ka tā šiem lūgumiem pievērsīs īpašu uzmanību.

Tāpat Starpvaldību konferencē sanākušie dalībvalstu valdību pārstāvji saskaņā ar parasto pārskatīšanas procedūru, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienību 48. panta 2. līdz 5. punktā, var nolemt grozīt Līgumus, kuri ir Savienības izveides pamatā, tostarp paplašināt vai sašaurināt kompetences, kas minētajos Līgumos piešķirtas Savienībai.

19. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pantu

Konference uzskata, ka cenšoties samazināt nevienlīdzību starp vīriešiem un sievietēm, Savienības dažādu politiku mērķis būs cīnīties pret visu veidu sadzīves vardarbību. Dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu šādas kriminālsodāmas darbības un par sodītu par tām, un lai atbalstītu un aizsargātu cietušos.

20. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu

Konference paziņo, ka visos gadījumos, kad noteikumi par personas datu aizsardzību, kurus paredzēts pieņemt, pamatojoties uz 16. pantu, varētu tieši skart valsts drošību, jāpievērš īpaša uzmanība konkrētā gadījuma apstākļiem. Tā atgādina, ka pašreiz piemērojamos tiesību aktos (jo īpaši Direktīvā 95/46/EK) ir iekļautas īpašas atkāpes šajā sakarā.

21. Deklarācija par personas datu aizsardzību tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un policijas sadarbībā

Konference atzīst, ka personas datu īpašo iezīmju dēļ var būt nepieciešami īpaši noteikumi par šo datu aizsardzību un par to brīvu apriti tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un policijas sadarbībā, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu.

22. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 48. pantu un 79. pantu

Konference uzskata: ja tāda tiesību akta projekts, kas balstās uz 79. panta 2. punktu, varētu ietekmēt kādas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmas svarīgus aspektus, tostarp tās piemērošanas jomu, izmaksas vai finanšu struktūru, vai varētu ietekmēt tās sistēmas finansiālo līdzsvaru, kā izklāstīts 48. panta 2. daļā, šīs dalībvalsts intereses attiecīgi ievēro.

23. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 48. panta otro daļu

Konference atgādina, ka šādā gadījumā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 15. panta 4. punktu Eiropadome lēmumus pieņem, ievērojot konsensa principu.

24. Deklarācija par to, ka Eiropas Savienība ir tiesību subjekts

Konference apstiprina, ka apstāklis, ka Eiropas Savienība ir tiesību subjekts, nekādā veidā nedos Savienībai pilnvaras pieņemt tiesību aktus vai rīkoties ārpus kompetencēm, ko dalībvalstis tai ir piešķirušas Līgumos.

25. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 75. un 215. pantu

Konference atgādina, ka pamattiesību un pamatbrīvību ievērošana nozīmē, jo īpaši, pienācīgu uzmanību pret attiecīgo personu un subjektu procesuālo tiesību aizsardzību un ievērošanu. Šajā nolūkā un lai garantētu lēmumu, ar kuriem personām un subjektiem piemēro ierobežojošus pasākumus, pilnīgu izskatīšanu tiesā, šādi lēmumi ir jāpamato ar skaidriem un konkrētiem kritērijiem. Šie kritēriji būtu jāizstrādā atbilstīgi katra ierobežojošā pasākuma īpatnībām.

26. Deklarācija par dalībvalsts nepiedalīšanos kādā pasākumā, kas ierosi- nāts, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu

Konference paziņo, ka ja kāda dalībvalsts izvēlas nepiedalīties pasākumā, kas ierosināts, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, Padome veiks padziļinātas pārrunas par iespējamām sekām, attiecīgajai dalībvalstij nepiedaloties šajā pasākumā.

Turklāt jebkura dalībvalsts var aicināt Komisiju izvērtēt situāciju, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 116. pantu.

Iepriekšējās daļas neskar dalībvalstu iespēju ar šo jautājumu vērsties pie Eiropadomes.

**27. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
85. panta 1. punkta otro daļu**

Konference uzskata, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 85. panta 1. punkta otrajā daļā minētajā regulā būtu jāņem vērā valstu iekšējie noteikumi un prakse saistībā ar kriminālvajāšanas uzsākšanu.

**28. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
98. pantu**

Konference pieņem zināšanai, ka 98. panta noteikumus piemēro saskaņā ar pastāvošo praksi. Tekstu "pasākumus, kas (...) vajadzīgi, lai kompensētu saimnieciskās grūtības, ko dažu Vācijas Federatīvās Republikas apgabalu saimniecībai radījusi Vācijas sadalīšana" interpretē saskaņā ar pastāvošo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru.

**29. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.
panta 2. punkta c) apakšpunktu**

Konference pieņem zināšanai, ka 107. panta 2. punkta c) apakšpunktu interpretē saskaņā ar pastāvošo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru attiecībā uz noteikumu piemērošanu atbalstam, ko piešķir dažiem Vācijas Federatīvās Republikas apvidiem, kurus iespaidojusi Vācijas sadalīšana.

**30. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
126. pantu**

Attiecībā uz 126. pantu Konference apstiprina, ka Savienības un dalībvalstu ekonomikas un fiskālā politika balstās uz diviem svarīgiem pīlāriem – izaugsmes potenciāla palielināšanas un pareiza budžeta stāvokļa nodrošināšanas. Svarīgs instruments šo mērķu sasniegšanā ir Stabilitātes un izaugsmes pakts.

Konference vēlreiz apstiprina savu apņemšanos ievērot noteikumus, kas attiecas uz Stabilitātes un izaugsmes paktu, ņemot tos par pamatu budžeta politiku koordinācijai Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Konference apstiprina to, ka uz noteikumiem pamatota sistēma ir labākā garantija, lai tiktu ievērotas saistības un lai pret visām dalībvalstīm būtu vienāda attieksme.

Šajā sakarā Konference arī vēlreiz apliecina atbalstu Lisabonas stratēģijas mērķiem: darba vietu radīšanai, strukturālajām reformām un sociālajai kohēzijai.

Savienība tiecas sasniegt līdzsvarotu ekonomikas izaugsmi un cenu stabilitāti. Tādēļ ekonomikas un budžeta politikās ir jānosaka pareizās prioritātes, kas virzītas uz ekonomikas reformām, jaunievedumiem, konkurētspēju, privātu ieguldījumu stiprināšanu, kā arī patēriņa veicināšanu ekonomikas vājas izaugsmes posmos. Tas būtu jāatspoguļo budžeta jomā pieņemto lēmumu

virzībā valstu un Savienības līmenī, jo īpaši, pārstrukturizējot valsts ieņēmumus un izdevumus, vienlaicīgi ievērojot budžeta disciplīnu atbilstīgi Līgumiem un Stabilitātes un izaugsmes paktam.

Problēmas ekonomikas un budžeta jomās, ar ko saskaras dalībvalstis, uzsver, cik nozīmīga ir pareiza budžeta politika visa ekonomikas attīstības procesa gaitā.

Konference ir vienisprātis, ka dalībvalstīm būtu aktīvi jāizmanto ekonomiskās atveseļošanās periodi, lai konsolidētu valsts finanses un uzlabotu to budžeta stāvokli. Mērķis ir pakāpeniski panākt budžeta atlikumu uzplaukuma periodos, radot iespēju atvieglot ekonomikas lejupejas posmu grūtības un tādējādi sniedzot ieguldījumu valsts finanšu noturīgā ilgtspējā.

Dalībvalstis gaida no Komisijas priekšlikumus, kā arī turpmākus priekšlikumus no dalībvalstīm saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta izpildes stiprināšanas un vienkāršošanas iespējām. Dalībvalstis veiks nepieciešamos pasākumus, lai veicinātu savu ekonomiku izaugsmes potenciālu. Uzlabota ekonomikas politikas koordinācija varētu sekmēt šī mērķa sasniegšanu. Šī deklarācija neskar debates par Stabilitātes un izaugsmes pakta nākotnē.

31. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 156. pantu

Konference apliecina, ka 156. pantā minētās politikas ir galvenokārt dalībvalstu kompetencē. Savienības līmenī veicamajiem sekmēšanas un koordinācijas pasākumiem saskaņā ar šajā daļā minētajiem noteikumiem ir papildinošs raksturs. Tās kalpo sadarbības stiprināšanai starp dalībvalstīm, nevis valstu sistēmu saskaņošanai. Ņemot vērā sociālo partneru atbildību, šie noteikumi neskar tās garantijas un praksi, kādas pastāv katrā atsevišķā dalībvalstī.

Šī deklarācija neskar tos Līgumu noteikumus, ar kuriem piešķir kompetenci Savienībai, tostarp sociālajā jomā.

32. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 168. panta 4. punkta c) apakšpunktu

Konference paziņo, ka ar pasākumiem, kurus pieņems, piemērojot 168. panta 4. punkta c) apakšpunktu, jāņem vērā kopējie drošības mērķi un to mērķim jābūt noteikt augstas kvalitātes un drošības normas, ja valstu noteiktās normas, kas ietekmē iekšējo tirgu, citādi traucētu sasniegt augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni.

**33. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
174. pantu**

Konference uzskata, ka atsauci uz "salām" 174. pantā var attiecināt uz salu valstīm pilnībā, ja ir izpildīti nepieciešamie kritēriji.

**34. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
179. pantu**

Konference ir vienprātis, ka Savienības darbība zinātnes un tehnoloģijas attīstības jomā attiecīgi ņems vērā dalībvalstu zinātnes politikas pamatorientāciju un izvēli.

**35. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
194. pantu**

Konference uzskata, ka 194. pants neskar dalībvalstu tiesības veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu savu energoapgādi saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti 347. pantā.

**36. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
218. pantu par to, kā dalībvalstīm apspriest un slēgt starptautiskus nolīgumus attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu**

Konference apstiprina, ka dalībvalstis var apspriest un slēgt nolīgumus ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām jomās, uz kurām attiecas Trešās daļas V sadaļas 3., 4. un 5. nodaļas, ciktāl šādi nolīgumi atbilst Savienības tiesībām.

**37. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
222. pantu**

Neskarot pasākumus, kurus Savienība pieņēmusi, lai ievērotu solidaritātes saistības attiecībā uz dalībvalsti, kura ir teroristu uzbrukuma objekts vai dabas vai cilvēku izraisītas katastrofas upuris, neviens no 222. panta noteikumiem neparedz ietekmēt citas dalībvalsts iespēju izvēlēties vispiemērotākos līdzekļus savas solidaritātes saistību ievērošanai attiecībā uz šo dalībvalsti.

**38. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
252. pantu par ģenerālvokātu skaitu Tiesā**

Konference paziņo, ka, ja saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 252. panta pirmo daļu Tiesa pieprasīs palielināt ģenerālvokātu skaitu par trim (no astoņiem līdz vienpadsmit), Padome vienprātīgi vienosies par šādu palielinājumu.

Šādā gadījumā konference vienojas, ka Polijai, tāpat kā pašlaik Vācijai, Francijai, Itālijai, Spānijai un Apvienotajai Karalistei būs pastāvīgs ģenerālvokāts un tā vairs nepiedalīsies rotācijas sistēmā; savukārt esošajā rotācijas sistēmā notiks piecu, nevis trīs ģenerālvokātu rotācija.

**39. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
290. pantu**

Konference ņem vērā Komisijas nodomu turpināt konsultēties ar dalībvalstu ieceltiem ekspertiem, sagatavojot deleģētos tiesību aktus finanšu pakalpojumu jomā saskaņā ar tās iedibināto praksi.

**40. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību
329. pantu**

Konference paziņo, ka dalībvalstis, iesniedzot lūgumu izveidot ciešāku sadarbību, var norādīt, vai tās jau šajā posmā vēlas izmantot 333. panta noteikumus, kas paredz kvalificēta vairākuma balsošanas paplašināšanu vai parasto likumdošanas procedūru.

**41. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 352.
pantu**

Konference paziņo, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. panta 1. punktā iekļautā atsauce uz Savienības mērķiem ir atsauce uz mērķiem, kas noteikti Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 2. un 3. punktā, un mērķiem, kas noteikti minētā Līguma 3. panta 5. punktā attiecībā uz ārējo darbību saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību Piekto daļu. Tāpēc nav iespējams, ka ar darbību, kuras pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pants, tiektos sasniegt tikai Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 1. punktā noteiktos mērķus. Šajā sakarā Konference norāda, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 31. panta 1. punktu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā nevar pieņemt leģislatīvus aktus.

42. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pantu

Konference uzsver, ka – saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibināto judikatūru – Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pantu, kas ir tādas iestāžu sistēmas neatņemama daļa, kura pamatojas uz pilnvaru piešķiršanas principu, nevar izmantot par pamatu, lai paplašinātu Savienības pilnvaru piemērošanas jomu, pārsniedzot vispārējo sistēmu, kas izveidota ar Līgumu noteikumiem vispār un jo īpaši ar noteikumiem, kuros paredzēti Savienības uzdevumi un darbības. Minēto pantu nekādā ziņā nevar izmantot kā pamatu, lai pieņemtu noteikumus, ar kuriem pēc būtības tiktu grozīti Līgumi, neievērojot tajos šim mērķim paredzētās procedūras.

43. Deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. panta 6. punktu

Augstās Līgumslēdzējas Puses ir vienisprātis, ka Eiropadome, piemērojot 355. panta 6. punktu, pieņems lēmumu, kas mainīs Majotas statusu attiecībā uz Savienību, lai atzītu šo teritoriju par vistālāko reģionu 355.a panta 1. punkta un 349. panta nozīmē, kad Francijas varas iestādes Eiropadomei un Komisijai darīs zināmu, ka to pieļauj pārmaiņas pašreizējā salas iekšējā statusā.

B. DEKLARĀCIJAS PAR PROTOKOLIEM, KAS PIEVIENOTI LĪGUMIEM

44. Deklarācija attiecībā uz 5. pantu Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā

Konference norāda, ka gadījumā, ja dalībvalsts saskaņā ar 5. panta 2. punktu Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā ir paziņojusi, ka tā nevēlas iesaistīties kāda priekšlikuma vai ierosmes īstenošanā, šo paziņojumu var atsaukt jebkurā laikā, pirms pieņem pasākumu, ar ko izvērs Šengenas *acquis*.

45. Deklarācija attiecībā uz 5. panta 2. punktu Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā

Konference paziņo, ka gadījumā, ja Apvienotā Karaliste vai Īrija pauž Padomei nodomu nepiedalīties pasākumā, ar ko izvērs kādu Šengenas *acquis* daļu, ko Apvienotā Karaliste vai Īrija īsteno, Padome padziļināti apspriedīs, kādas var būt iespējamās sekas, ja attiecīgā dalībvalsts nepiedalās šajā pasākumā. Padomes apspriedēs būtu jāņem vērā Komisijas norādes par šā priekšlikuma saistību ar Šengenas *acquis*.

46. Deklarācija attiecībā uz 5. panta 3. punktu Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā

Konference atgādina, ka gadījumā, ja Padome nepieņem lēmumu pēc jautājuma pirmās izskatīšanas pēc būtības, Komisija var iesniegt Padomei grozītu priekšlikumu par atkārtotu būtisku jautājuma izskatīšanu pēc būtības ne vēlāk kā 4 mēnešu laikā.

47. Deklarācija attiecībā uz 5. panta 3., 4. un 5. punktu Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā

Konference norāda, ka nosacījumos, kas jānosaka lēmumā, kurš minēts 5. panta 3., 4., vai 5. punktā Protokolā par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā, var paredzēt, ka attiecīgām dalībvalstīm vajadzības gadījumā būs jāuzņemas tiešas finansiālās sekas, kas nenovēršami radīsies, vairs neīstenojot dažus vai visus *acquis*, kas minēti jebkurā lēmumā, ko Padome pieņem saskaņā ar šā protokola 4. pantu.

48. Deklarācija attiecībā uz Protokolu par Dānijas nostāju

Konference pieņem zināšanai, ka attiecībā uz tiesību aktiem, kurus Padome pieņem pati vai kopīgi ar Eiropas Parlamentu, un kuros ietverti Dānijai piemērojami noteikumi, kā arī noteikumi, kas Dānijai nav piemērojami, jo to pamatā ir tiesību akti, uz kuriem attiecas Protokola par Dānijas nostāju I daļa, Dānija paziņo, ka tā neizmantos savas balsstiesības, lai kavētu tādu pasākumu pieņemšanu, kas neattiecas uz Dāniju.

Turklāt Konference pieņem zināšanai, ka, pamatojoties uz Konferences deklarāciju par 222. pantu, Dānija paziņo, ka Dānija, veicot darbības un īstenojot tiesību aktus saskaņā ar 222.r pantu, tajos piedalīsies saskaņā ar I un II daļu Protokolā par Dānijas nostāju.

49. Deklarācija par Itāliju

Konference pieņem zināšanai, ka Protokols par Itāliju, kas 1957. gadā pievienots Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumam, ņemot vērā grozījumus, kas izdarīti, pieņemot Līgumu par Eiropas Savienību, paredz turpmāk izklāstīto:

"AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLOTIES atrisināt dažas konkrētas problēmas, kas saistītas ar Itāliju,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno šim Līgumam.

KOPIENAS DALĪBVALSTIS

ŅEM VĒRĀ to, ka Itālijas valdība īsteno desmit gadu ekonomiskās izaugsmes programmu, lai līdzsvarotu Itālijas tautsaimniecības struktūru, attīstot infrastruktūru mazāk attīstītajos reģionos Dienviditālijā un Itālijas salās, kā arī radot jaunas darbavietas, lai novērstu bezdarbu;

ATGĀDINA, ka šīs Itālijas valdības programmas principus un mērķus ir apsvērušas un apstiprinājušas starptautiskās sadarbības organizācijas, kuru dalībnieces ir Kopienas dalībvalstis;

ATZĪST, ka Itālijas programmas mērķu sasniegšana ir vispārējās interesēs;

VIENOJAS ieteikt Kopienas iestādēm izmantot visas šajā Līgumā paredzētās metodes un procedūras un, jo īpaši, atbilstīgi izlietot Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Sociālā fonda resursus, lai Itālijas valdībai atvieglotu šā uzdevuma izpildi;

UZSKATA, ka, piemērojot šo Līgumu, Kopienas iestādēm būtu jāņem vērā ilgstoši centieni, kas jāīsteno Itālijas ekonomikā tuvākajos gados, kā arī tas, ka vēlams izvairīties no bīstamiem satricinājumiem, jo īpaši, maksājumu bilancē vai saistībā ar nodarbinātības līmeni, kas varētu traucēt šā Līguma piemērošanu Itālijā;

ATZĪST, ka gadījumā, ja piemēro 109.h un 109.i pantu, būs jāparūpējas, lai pasākumi, kas jāveic Itālijas valdībai, netraucētu tai pabeigt ekonomiskās izaugsmes un iedzīvotāju dzīves līmeņa celšanas programmu."

50. Deklarācija attiecībā uz Protokola par pārejas noteikumiem 10. pantu

Konference aicina Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju saskaņā ar savām pilnvarām attiecīgos gadījumos un, ja iespējams, Protokola par pārejas noteikumiem 10. panta 3. punktā minētajā piecu gadu termiņā censties pieņemt tiesību aktus, ar ko groza vai aizstāj šā protokola 10. panta 1. punktā minētos aktus.

C. DALĪBVALSTU DEKLARĀCIJAS

51. Beļģijas Karalistes deklarācija par valstu parlamentiem

Beļģija precizē, ka saskaņā ar tās konstitucionālajām tiesībām gan Pārstāvju palāta un Federālā parlamenta Senāts, gan kopienas un reģionu parlamentārās asamblejas, ņemot vērā Savienības īstenoto kompetenci, darbojas kā valsts parlamentārās sistēmas sastāvdaļas vai valsts parlamenta palātas.

52. Beļģijas Karalistes, Bulgārijas Republikas, Vācijas Federatīvās Republikas, Grieķijas Republikas, Spānijas Karalistes, Itālijas Republikas, Kipras Republikas, Lietuvas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Austrijas Republikas, Portugāles Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas deklarācija par Eiropas Savienības simboliem

Beļģija, Bulgārija, Vācija, Grieķija, Spānija, Itālija, Kipra, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Austrija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija un Slovākija paziņo, ka tās turpinās uzskatīt karogu, kurā ir divpadsmit zelta zvaigžņu aplis uz zila fona, himnu, kas ir fragments no "Odas priekam" no Ludviga van Bēthovena Devītās simfonijas, moto "Vienoti dažādībā", euro kā Eiropas Savienības valūtu un Eiropas dienu – 9. maiju – kā simbolus, ar ko apliecina Eiropas Savienības iedzīvotāju kopību un viņu saikni ar to.

53. Čehijas Republikas deklarācija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu

1. Čehijas Republika atgādina, ka Eiropas Savienības Pamattiesību hartas noteikumi attiecas uz Eiropas Savienības iestādēm un struktūrām, ievērojot subsidiaritātes principu un Eiropas Savienības un tās dalībvalstu kompetenču sadalījumu, kā vēlreiz apliecināts deklarācijā Nr. 18 attiecībā uz kompetenču robežām. Čehijas Republika uzsver, ka tās noteikumi attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus, nevis tad, ja tās pieņem un īsteno valsts tiesību aktus neatkarīgi no Savienības tiesību aktiem.

2. Čehijas Republika arī uzsver, ka ar Hartu netiek paplašināta Savienības tiesību piemērošanas joma un Savienībai netiek noteiktas nekādas jaunas kompetences. Ar to netiek samazināta attiecīgas valsts tiesību piemērošanas joma un netiek ierobežotas nekādas pašreizējās attiecīgas valsts iestāžu kompetences šajā jomā.

3. Čehijas Republika uzsver – ciktāl Hartā ir atzītas pamattiesības un pamatprincipi, kuru pamatā ir dalībvalstu kopējas konstitucionālās tradīcijas, šīs tiesības un principus interpretē saskaņā ar minētajām tradīcijām.

4. Čehijas Republika turklāt uzsver, ka nekas no Hartā noteiktā nav interpretējams kā tāds, kas ierobežo vai negatīvi ietekmē cilvēktiesības un pamatbrīvības, kuras atzītas attiecīgās to piemērošanas jomās Savienības tiesību aktos un starptautiskās konvencijās, kurām pievienojusies Savienība vai visas dalībvalstis, tostarp Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un dalībvalstu konstitūcijās.

54. Vācijas Federatīvās Republikas, Īrijas, Ungārijas Republikas, Austrijas Republikas un Zviedrijas Karalistes deklarācija

Vācija, Īrija, Ungārija, Austrija un Zviedrija norāda uz to, ka Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma galvenajos noteikumos būtiski grozījumi nav izdarīti kopš tā stāšanās spēkā, un tie ir jāatjaunina. Tādēļ tās atbalsta domu par dalībvalstu valdību pārstāvju konferenci, kas būtu jāsasauc, cik vien drīz iespējams.

55. Spānijas Karalistes un Lielbritānijas, un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija

Līgumi attiecas uz Gibraltāru kā Eiropas teritoriju, par kura ārējām attiecībām ir atbildīga kāda no dalībvalstīm. Tas neietver izmaiņas iesaistīto dalībvalstu attiecīgajās nostājās.

56. Īrijas deklarācija attiecībā uz 3. pantu protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu

Īrija apstiprina savu atbalstu Savienībai kā brīvības, drošības un tiesiskuma telpai, kurā tiek ievērotas pamattiesības un dalībvalstu atšķirīgās tiesiskās sistēmas un tradīcijas, garantējot to pilsoņiem augsta līmeņa drošību.

Tādēļ Īrija paziņo savu ciešo apņemšanos, cik iespējams, izmantot Protokola par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju 3. pantā minētās tiesības attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu piedalīties pasākumu pieņemšanā, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu.

Īrija jo īpaši, cik vien iespējams, piedalīsies policijas sadarbības jomā.

Turklāt Īrija atgādina, ka saskaņā ar Protokola 8. pantu tā var rakstiski paziņot Padomes priekšsēdētājam, ka vairs nevēlas, lai uz to attiektos šā Protokola noteikumi. Īrija plāno pārskatīt šīs kārtības norisi trīs gadu laikā pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā.

57. Itālijas Republikas deklarācija par Eiropas Parlamenta sastāvu

Itālija konstatē, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 10. un 14. pantu Eiropas Parlaments sastāv no Savienības pilsoņu pārstāvjiem un pilsoņu pārstāvība ir līdzsvaroti proporcionāla.

Itālija konstatē arī, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 9. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. pantu ikviena persona, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis.

Attiecīgi Itālija uzskata, ka, neskarot lēmumu par 2009. līdz 2014. gada pilnvaru termiņu, jebkādā Eiropadomes lēmumā, kas pieņemts pēc Eiropas Parlamenta ierosmes un ar tā atbalstu, un kurā ir noteikts Eiropas Parlamenta sastāvs, ir jāievēro 14. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktie principi.

58. Latvijas Republikas, Ungārijas Republikas un Maltas Republikas deklarācija par vienotās valūtas nosaukuma rakstību Līgumos

Latvija, Ungārija un Malta, neierobežojot Eiropas Savienības vienotās valūtas, uz kuru izdarīta atsauce Līgumos, nosaukuma vienādoto rakstību uz banknotēm un monētām, paziņo, ka Līgumu latviešu, ungāru un maltiešu tekstā izmantotā vienotās valūtas nosaukuma rakstība, ieskaitot šā nosaukuma atvasinājumus, neietekmē pastāvošo latviešu, ungāru un maltiešu valodas rakstību.

59. Nīderlandes Karalistes deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 312. pantu

Nīderlandes Karaliste pievienosies lēmumam, kā minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 312. panta 2. punkta otrajā daļā, tiklīdz, pārskatot minētā Līguma 311. panta 3. daļā norādīto lēmumu, būs rasts Nīderlandei pieņemams risinājums saistībā ar tās pārmērīgo negatīvo neto maksājuma pozīciju attiecībā pret Savienības budžetu.

60. Nīderlandes Karalistes deklarācija attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. pantu

Nīderlandes Karaliste paziņo, ka ierosinājumu par lēmumu, lai grozītu Nīderlandes Antiļu salu un/vai Arubas statusu attiecībā uz Eiropas Savienību, kā minēts 355. panta 6. punktā, iesniegs, tikai pamatojoties uz tādu lēmumu, kas saskan ar Nīderlandes Karalistes Statūtu noteikumiem.

61. Polijas Republikas deklarācija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu

Harta nekādā veidā neietekmē dalībvalstu tiesības izdot likumus sabiedrības morāles, ģimenes tiesību, kā arī cilvēku cieņas aizsardzības un cilvēku fiziskās un morālās neaizskaramības jomā.

62. Polijas Republikas deklarācija attiecībā uz Protokolu par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošanu Polijai un Apvienotajai Karalistei

Polija paziņo, ka, ņemot vērā sociālās kustības "Solidarnostj" tradīcijas un tās svarīgo ieguldījumu cīņā par sociālajām un darba tiesībām, Polija pilnībā ievēro Savienības tiesībās noteiktās sociālās un darba tiesības un jo īpaši tās, kas atkārtoti apstiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas IV sadaļā.

63. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija par termina "pilsoņi" definīciju

Attiecībā uz Līgumiem un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu vai arī uz jebkuru aktu, kas vai nu atvasināts no minētajiem Līgumiem, vai paliek spēkā saskaņā ar minētajiem Līgumiem, Apvienotā Karaliste atkārtoti deklarāciju, ar ko tā nākusi klajā 1982. gada 31. decembrī par termina "pilsoņi" definīciju, izņemot to, ka atsauce uz "Lielbritānijas atkarīgo teritoriju pilsoņiem" nozīmē "Lielbritānijas aizjūras teritoriju pilsoņus".

64. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija par balsstiesībām Eiropas Parlamenta vēlēšanās

Apvienotā Karaliste norāda, ka Līguma par Eiropas Savienību 14. panta un Līgumu pārējo noteikumu mērķis nav mainīt balsstiesību bāzi saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

**65. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes deklarācija par
Līguma par Eiropas Savienības darbību 75. pantu**

Apvienotā Karaliste pilnībā atbalsta enerģisku rīcību, lai pieņemtu finansiālas sankcijas, ar ko paredzēts novērst un apkarot terorismu un ar to saistītas darbības. Tādēļ Apvienotā Karaliste paziņo ieceri izmantot Protokola par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju 3. pantā minētās, ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu saistītās tiesības piedalīties visu to priekšlikumu pieņemšanā, kuri iesniegti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 75. pantu.

ATBILSTĪBAS TABULA (*)**Līgums par Eiropas Savienību**

Iepriekšējā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību	Jaunā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību
I SADAĻA – KOPIĢI NOTEIKUMI	I SADAĻA – KOPIĢI NOTEIKUMI
1. pants	1. pants
	2. pants
2. pants	3. pants
3. pants (atcelts) ⁽¹⁾	
	4. pants
	5. pants ⁽²⁾
4. pants (atcelts) ⁽³⁾	
5. pants (atcelts) ⁽⁴⁾	
6. pants	6. pants
7. pants	7. pants
	8. pants
II SADAĻA – NOTEIKUMI, AR KO GROZA EIROPAS EKONOMIKAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMU, LAI IZVEIDOTU EIROPAS KOPIENU	II SADAĻA – NOTEIKUMI PAR DEMOKRĀTIJAS PRĪNCIPIEM
8. pants (atcelts) ⁽⁵⁾	9. pants
	10. pants ⁽⁶⁾

⁽¹⁾ Pēc būtības aizstāj ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "LESD") 7. pantu un Līguma par Eiropas Savienību (turpmāk "ES līgums") 13. panta 1. punktu un 21. panta 3. punkta otro daļu.

⁽²⁾ Aizstāj Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (turpmāk "EK līgums") 5. pantu.

⁽³⁾ Pēc būtības aizstāj ar 15. pantu.

⁽⁴⁾ Pēc būtības aizstāj ar 13. panta 2. punktu.

⁽⁵⁾ Ar ES līguma, kas ir spēkā pirms Lisabonas līguma spēkā stāšanās (turpmāk "pašreizējais ES līgums"), 8. pantu izdarīja grozījumus EK līgumā. Šie grozījumi ir iekļauti EK līgumā un 8. pants ir atcelts. Tā numuru izmanto, lai iekļautu jaunu noteikumu.

⁽⁶⁾ 4. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 191. panta pirmo daļu.

(*) Šī tabula ir daļa no Lisabonas līguma 5. pantā paredzētajām tabulām, neiekļaujot vidējo sleju, kurā atspoguļota Lisabonas līgumā izmantotā pagaidu numerācija.

Iepriekšējā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību	Jaunā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību
	11. pants
	12. pants
III SADAĻA – NOTEIKUMI, AR KO GROZA EIROPAS OGĻU UN TĒRAUDA KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMU	III SADAĻA – NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ SAVIENĪBAS IESTĀDĒM
9. pants (atcelts) ⁽⁷⁾	13. pants
	14. pants ⁽⁸⁾
	15. pants ⁽⁹⁾
	16. pants ⁽¹⁰⁾
	17. pants ⁽¹¹⁾
	18. pants
	19. pants ⁽¹²⁾
IV SADAĻA – NOTEIKUMI, AR KO GROZA EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMU	IV SADAĻA – CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI
10. pants (atcelts) ⁽¹³⁾ 27.a līdz 27.e pants (aizstāti) 40. līdz 40.b pants (aizstāti) 43. līdz 45. pants (aizstāti)	20. pants ⁽¹⁴⁾

⁽⁷⁾ Ar pašreizējā ES līguma 9. pantu izdarīja grozījumus Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumā. Minētais līgums ir zaudējis spēku no 2002. gada 23. jūlija. 9. pants ir atcelts un tā numuru izmanto, lai iekļautu citu noteikumu.

⁽⁸⁾ — 1. un 2. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 189. pantu;
— 1. līdz 3. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 190. panta 1. līdz 3. punktu;
— 1. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 192. panta pirmo daļu;
— 4. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 197. panta pirmo daļu.

⁽⁹⁾ Pēc būtības aizstāj 4. pantu.

⁽¹⁰⁾ — 1. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 202. panta pirmo un otro ievilkumu;
— 2. un 9. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 203. pantu;
— 4. un 5. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 205. panta 2. un 4. punktu.

⁽¹¹⁾ — 1. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 211. pantu;
— 3. un 7. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 214. pantu;
— 6. punkts pēc būtības aizstāj EK līguma 217. panta 1., 3. un 4. punktu.

⁽¹²⁾ — Pēc būtības aizstāj EK līguma 220. pantu;
— 2. punkta pirmā rinda pēc būtības aizstāj EK līguma 221. panta pirmo rindu

⁽¹³⁾ Ar pašreizējā ES līguma 10. pantu izdarīja grozījumus Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā. Šie grozījumi ir iekļauti minētajā līgumā un 10. pants ir atcelts. Tā numuru izmanto, lai iekļautu citu noteikumu.

⁽¹⁴⁾ Aizstāj arī EK līguma 11. un 11.a pantu.

Iepriekšējā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību	Jaunā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību
V SADAĻA – NOTEIKUMI PAR KOPĒJO ĀRPOLITIKU UN DROŠĪBAS POLITIKU	V SADAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR SAVIENĪBAS ĀRĒJO DARBĪBU UN ĪPAŠI NOTEIKUMI PAR KOPĒJO ĀRPOLITIKU UN DROŠĪBAS POLITIKU
	1. nodaļa – Vispārīgi noteikumi par Savienības ārējo darbību
	21. pants
	22. pants
	2. nodaļa – Īpaši noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku
	1. iedaļa – Kopīgi noteikumi
	23. pants
11. pants	24. pants
12. pants	25. pants
13. pants	26. pants
	27. pants
14. pants	28. pants
15. pants	29. pants
22. pants (pārcelts)	30. pants
23. pants (pārcelts)	31. pants
16. pants	32. pants
17. pants (pārcelts)	42. pants
18. pants	33. pants
19. pants	34. pants
20. pants	35. pants
21. pants	36. pants
22. pants (pārcelts)	30. pants
23. pants (pārcelts)	31. pants
24. pants	37. pants

Iepriekšējā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību	Jaunā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību
25. pants	38. pants
	39. pants
47. pants (pārcelts)	40. pants
26. pants (atcelts)	
27. pants (atcelts)	
27.a pants (aizstāts) ⁽¹⁵⁾	20. pants
27.b pants (aizstāts) ⁽¹⁵⁾	20. pants
27.c pants (aizstāts) ⁽¹⁵⁾	20. pants
27.d pants (aizstāts) ⁽¹⁵⁾	20. pants
27.e pants (aizstāts) ⁽¹⁵⁾	20. pants
28. pants	41. pants
	2. iedaļa – Noteikumi attiecībā uz kopējo drošības un aizsardzības politiku
17. pants (pārcelts)	42. pants
	43. pants
	44. pants
	45. pants
	46. pants
VI SADAĻA – Noteikumi par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās (atcelta) ⁽¹⁶⁾	
29. pants (aizstāts) ⁽¹⁷⁾	
30. pants (aizstāts) ⁽¹⁸⁾	
31. pants (aizstāts) ⁽¹⁹⁾	

⁽¹⁵⁾ Pašreizējā ES līguma 27.a līdz 27.e pantu, kas attiecas uz ciešāku sadarbību, aizstāj arī ar LESD 326. līdz 334. pantu.

⁽¹⁶⁾ Pašreizējā ES līguma VI sadaļu, kas attiecas uz policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, aizstāj ar LESD Trešās daļas IV sadaļas (tagad V sadaļa) 1., 4. un 5. nodaļu.

⁽¹⁷⁾ Aizstāj ar LESD 67. pantu.

⁽¹⁸⁾ Aizstāj ar LESD 87. un 88. pantu.

⁽¹⁹⁾ Aizstāj ar LESD 82., 83. un 85. pantu.

Iepriekšējā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību	Jaunā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību
32. pants (aizstāts) ⁽²⁰⁾	
33. pants (aizstāts) ⁽²¹⁾	
34. pants (atcelts)	
35. pants (atcelts)	
36. pants (aizstāts) ⁽²²⁾	
37. pants (atcelts)	
38. pants (atcelts)	
39. pants (atcelts)	
40. pants (aizstāts) ⁽²³⁾	20. pants
40.a pants (aizstāts) ⁽²³⁾	20. pants
40.b pants (aizstāts) ⁽²³⁾	20. pants
41. pants (atcelts)	
42. pants (atcelts)	
VII SADAĻA – CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI (aizstāta) ⁽²⁴⁾	IV SADAĻA – CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI
43. pants (atcelts) ⁽²⁴⁾	20. pants
43.a pants (atcelts) ⁽²⁴⁾	20. pants
43.b pants (atcelts) ⁽²⁴⁾	20. pants
44. pants (atcelts) ⁽²⁴⁾	20. pants
44.a pants (atcelts) ⁽²⁴⁾	20. pants
45. pants (atcelts) ⁽²⁴⁾	20. pants
VII SADAĻA – NOBEIGUMA NOTEIKUMI	VI SADAĻA – NOBEIGUMA NOTEIKUMI
46. pants (atcelts)	
	47. pants

⁽²⁰⁾ Aizstāj ar LESD 89. pantu.

⁽²¹⁾ Aizstāj ar LESD 72. pantu.

⁽²²⁾ Aizstāj ar LESD 71. pantu.

⁽²³⁾ Pašreizējā ES līguma 40. līdz 40.b pantu, kas attiecas uz ciešāku sadarbību, aizstāj arī ar LESD 326. līdz 334. pantu.

⁽²⁴⁾ Pašreizējā ES līguma 43. līdz 45. pantu un VII sadaļu, kas attiecas uz ciešāku sadarbību, aizstāj arī ar LESD 326. līdz 334. pantu.

Iepriekšējā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību	Jaunā numerācija Līgumā par Eiropas Savienību
47. pants (aizstāts)	40. pants
48. pants	48. pants
49. pants	49. pants
	50. pants
	51. pants
	52. pants
50. pants (atcelts)	
51. pants	53. pants
52. pants	54. pants
53. pants	55. pants